

Programación Docente de ANÁLISE DAS MÚSICAS DE TRADICIÓN ORAL I E II

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA											
ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN, MUSICOLOXÍA							ITINERARIO	ETNOMUSICOLOXÍA, HISTÓRICA, IMTP		MUSICOLOXÍA
CARÁCTER	A) Formación Básica							TIPO DE CLASES	Colectiva		
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA							XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUÍS COSTA VÁZQUEZ		
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	IVAN ABAL PULLEIRO	
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	2	
ETCS/ CUADRIMESTRE			3	3					Observacións		
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA		
	IVÁN ABAL PULLEIRO				ivan_abal@csmvigo.com				A concertar		

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	
COÑECEMENTOS PREVIOS	Requírese estar matriculado no curso correspondente.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T 1, 2, 4, 8
XERAIS	X 3, 5, 10, 13, 14, 18, 25
ESPECÍFICAS	EM 1, 3

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Dotar ao alumnado das ferramentas necesarias para a observación analítica de manifestacións musicais de tradición oral e o seu afondamento no coñecemento da obra musical.	(1) T1, 2 e 3
2. Utilizar a análise coma unha ferramenta aplicada conxuntamente con outras categorías de observación relativas ao contexto socio cultural da obra.	(2) T1, X 3, EM 1
3. Comprender a importancia da música como parte fundamental dunha cultura ou pobo determinado realizando asociacións entre música e sociedade.	(3) T1, 2, 8, X 3, EM 1
4. Utilizar, de forma autónoma e con sentido crítico, os diferentes medios ó seu alcance para ampliar e completa-la súa formación, relacionando os seus coñecementos musicais con datos de outra índole (técnicos, científicos, sociais, históricos...), adquiridos de forma autónoma (lecturas, investigacións...), noutras materias, ou ben a través da súa experiencia cotiá.	(4) T 1, 2, 8, 17, X 3, 5, 17, 25, EM 1, 3
5. Comprender a importancia e apreciar o valor das manifestacións musicais de tradición oral entendendo a súa enorme diversidade e amplitude	(5) T 2, X 16, 17, EM 1

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I. 1. Introducción á análise das Músicas de tradición oral.	1.1. Ferramentas de observación e papel da transcripción. 1.2. Tendencias na análise segundo Herndon.	3
I. 2. A observación comparada de músicas de tradición oral non occidentais de BC Wade.	2.1 Timbre. 2.2 Ritmo. 2.3. Altura de ton. 2.4. Estrutura.	7
I. 3. Metodoloxías de análise aplicadas ás MTO.	3.1. Kolinski. Lomax. Brailou-Ruwet. Blacking. Arom e outras.	6
I. 4. Exposición e debate de traballos.		1
II.1. Análise das músicas populares	1.1. Harmonía. 1.2. Escalas.	6
II.2. Análise do repertorio tradicional galego e europeo segundo as técnicas do instituto Kodaly	2.1. Texto. 2.2. Ritmo. 2.3. Organización tonal.	11
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral	14		14
Prácticas	12		12
Exposición, revisión e debate	6		6
Titorías	1		1

Probas de avaliación	2		2
Traballo persoal		56	56
Total de sesións por cuadrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Asistencia activa, participando nas actividades prácticas, comentario e debate de fontes.	T1, 2, 4, 8, X3, 5, 10, 18, 25 E1, 3	40%
	Traballos realizados ao longo do curso.	T1, 2, 4, 8, X3, 5, 10, 18, 25 E1, 3	60%

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..

AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T1, 2, 4, 8, X3, 5, 10, 18, 25 E1, 3	60%
Traballo persoal	Presentación dos traballos non realizados ao longo do curso e daqueles con valoración negativa.	T1, 2, 4, 8, X3, 5, 10, 18, 25 E1, 3	40%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T1, 2, 4, 8, X3, 5, 10, 18, 25 E1, 3	60%
Traballo persoal	Presentación dos traballos non realizados ao longo do curso e daqueles con valoración negativa.	T1, 2, 4, 8, X3, 5, 10, 18, 25 E1, 3	40%

EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T1, 2, 4, 8, X3, 5, 10, 18, 25 E1, 3	60%
Traballo persoal	Presentación dos traballos non realizados ao longo do curso e daqueles con valoración negativa.	T1, 2, 4, 8, X3, 5, 10, 18, 25 E1, 3	40%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Wade, B.C. *Thinking Musically*. New York: Oxford University Press, 2004

Cámara, Enrique. *Etnomusicología*. Madrid: Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2003.

Crivillé i Bargalló. *Historia de la música española: El folklore musical*. Madrid: Alianza Música, 1988.

Cruces, Francisco (ed.). *Las culturas musicales. Lecturas de etnomusicología*. Madrid: Trotta, 2001.

De la Ossa, Sergio. *A Basic Guide To Folksong Analysis*. Budapest: Liszt Academy of Music, 2019.

Mulholland, Joe e Tom Hojnacki. *The Berklee book of Jazz Harmony*. Boston: Berklee Press, 2013.

Tagg, Philip. "Analysing popular music: theory, method and practice". *Popular music 2* (1982): 37-67.

Tenzer, Michael (ed.). *Analytical Studies in World Music*. Oxford: Oxford University Press, 2006.

Tilley, Leslie. "Analytical Ethnomusicology: How We Got Out of Analysis and How to Get Back In". En *Springer Handbook of Systematic Musicology*, 953-977. Berlin: Springer, 2018.

Wiora, W. *Anthology of Music*. Colonia: Arno Volk Verlag Hans Gerig KG, 1966

Museo do Pobo Galego: Arquivo do Patrimonio Oral da Identidade (APOI). Santiago de Compostela (<http://apoi.museodopobo.gal>)

Programación Docente de ANTROPOLOXÍA CULTURAL DE GALICIA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA ANTROPOLOXÍA CULTURAL DE GALICIA

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA E INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	ETNOMUSICOLOXÍA E IMTP
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Luis Costa Vázquez
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Julio Alonso Monteagudo
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	4
ETCS/ CUADRIMESTRE					6				Idiomas	Galego
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	JULIO ALONSO MONTEAGUDO				julicalonso@csmvigo.com				Mércores de 13:00 a 14:00	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Adquisición de coñecementos sobre as distintas dimensións da cultura galega, con especial atención ás claves comportamentais e simbólicas, así como a creación dunha conciencia de Galicia como unha realidade cultural, socioeconómica, con identidade de seu. Análise da realidade galega contemporánea desde os procedementos da antropoloxía cultural.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T4, T8, T14, T16, T17
XERAIS	X12, X16, X25, X26
ESPECÍFICAS	E18, EM6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Comprender o concepto de cultura galega e as súas implicacións.	T1, T8, T16, T17, X12, X25, X26, EM6
2. Coñecer as principais teorías antropolóxicas de Galicia.	T1, T2, T4, T8, T14, T16, X25, EM6
3. Adquirir as capacidades necesarias para entender a cultura propia así como as demais.	T2, T4, T8, T14, T16, T17, X12, X16, X26, E18, EM6
4. Valorar a antropoloxía como medio de diálogo intercultural.	T17, E18

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Introdución. Poboación e asentamentos	1.1. Poboación - 1.2. Asentamentos - 1.3. Agricultura - 1.4. Gandería - 1.5. Pesca	3
Alimentación	2.1. Almacenaxe e conservación - 2.2. A alimentación habitual - 2.3. A preparación dos alimentos	2
Protección e transporte	3.1. Traxes e teas - 3.2. A vivenda - 3.3. Transporte	2
O traballo e a propiedade	4.1. O traballo - 4.2. A propiedade - 4.3. A herdanza - 4.4. O intercambio	2
Sociedade	5.1 Sexo e matrimonio - 5.2 Reprodución e crianza - 5.3 Organización social	4
Relixión	6.1 Deus e os cristiáns - 6.2 O mal: a bruxería - 6.3 Enfermidades e medicina - 6.4 A morte e a outra vida - 6.5 As romarías	4
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral	40		40
Lectura guiada de fontes	12		12
Visionado de audiovisuais	8		8

Actividades de avaliación	2		2
Titorías	2		2
Traballo persoal		116	116
Total de horas por cuadrimestre			180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Asistencia	Asistencia activa, participando nas actividades prácticas, comentario e debate de fontes	T1, T2, T8, T17, X12, X16, X26	20 %
Traballo persoal	Traballos realizados ao longo do curso	T1, T2, T4, T8, T14, T16, T17, X16, X25, X26, E18, EM6	30 %
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T1, T2, T8, X12, EM6	50 %
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T1, T2, T8, X12, EM6	70 %
Traballo persoal	Presentación dos traballos non realizados ao longo do curso e daqueles con valoración negativa.	T1, T2, T4, T8, T14, T16, T17, X16, X25, X26, E18, EM6	30 %
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T1, T2, T8, X12, EM6	70 %
Traballo persoal	Presentación dos traballos non realizados ao longo do curso e daqueles con valoración negativa.	T1, T2, T4, T8, T14, T16, T17, X16, X25, X26, E18, EM6	30 %
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T1, T2, T8, X12, EM6	70 %
Traballo persoal	Presentación dos traballos non realizados ao longo do curso e daqueles con valoración negativa.	T1, T2, T4, T8, T14, T16, T17, X16, X25, X26, E18, EM6	30 %
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Referencias básicas:

Gondar, Marcial. *Crítica da razón galega*. Vigo: A nosa terra, 1993.
Lisón Tolosana, Carmelo. *Antropología cultural de Galicia*. Madrid: Siglo XXI, 1971.
Mariño Ferro, Xosé Ramón. *Autobiografía dun labrego*. Vigo: Xerais, 1986.
Mariño Ferro, Xosé Ramón. *Antropoloxía de Galicia*. Vigo: Xerais, 2000.
Tenorio, Nicolás. *La aldea gallega*. Vigo: Xerais, 1982

Referencias complementarias:

Bouza Brey, Fermín. *Etnografía y Folklore de Galicia*. Vigo: Xerais, 1982.
Coloquio de Aantropoloxía de Galicia / *Coloquio de Antropología de Galicia*. Santiago: Museo do Pobo Galego, 1984.
Fernández de Rota, J. A. *Antropología de un viejo paisaje gallego*. Madrid: C. I. S., 1984.
Fidalgo, X. A. *Antropología de una parroquia rural*. Ourense: Caja Rural, 1988.
Fraguas, Antonio. *La Galicia insólita*. Coruña. Librigal. 1973. (Reed. 1990 Sada. O Castro)

Gondar, Marcial. *Romeiros do Alén*. Vigo: Xerais 1989.

González Reboredo, X. M., Rodríguez Campos, X. , González Pérez, C. *Antropología y etnografía de las proximidades de la Sierra de Ancares*. Lugo: Diputación, 1990.

Lis Quibén, V. *La medicina popular en Galicia*. Madrid: Akal, 1980.

Lisón Tolosana, Carmelo. *Galicia, singularidad cultural. Antropología cultural de Galicia XI*. Madrid: Akal, 2016.

Lisón Tolosana, Carmelo. *Teoría etnográfica de Galicia. Antropología cultural de Galicia IX*. Madrid: Akal, 2012.

Lorenzo Fernández, X. "Etnografía: cultura material". En *Historia de Galicia*. Madrid: Akal, 1979.

Risco, Vicente. "Etnografía: cultura espiritual". En *Historia de Galicia*. Madrid: Akal, 1979.

Taboada Chivite, Xesús. *Ritos y creencias gallegas*. Sálvora, 1980.

Programación Docente de Antropoloxía cultural xeral

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Antropoloxía cultural xeral

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA E INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	ETNOMUSICOLOXÍA E IMTP
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Luis Costa Vázquez
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Julio Alonso Monteagudo
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	2
ETCS/ CUADRIMESTRE				3					Idiomass	Galego
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Julio Alonso Monteagudo				julicalonso@csmvigo.com				Xoves de 13:00 a 14:00	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Comprensión do concepto de cultura e as súas implicacións. Presentación dos principais paradigmas da análise antropolóxica e dos campos de traballo básicos da antropoloxía. Adquisición das capacidades necesarias para entender as outras culturas e a propia, así como o interese polo fomento do diálogo intercultural e o respecto ás diferenzas.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Coñecementos e habilidades adquiridas no cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T4, T8, T14, T16, T17
XERAIS	X12, X16, X25, X26
ESPECÍFICAS	EI2, EM2, EM6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Comprender o concepto de cultura e as súas implicacións.	T1, T8, T16, T17, X12, X25, X26, EI2, EM2, EM6
Coñecer as principais teorías antropolóxicas.	T1, T2, T4, T8, T14, T16, X25, EM6
Adquirir as capacidades necesarias para entender outras culturas, así como a propia.	T2, T4, T8, T14, T16, T17, X12, X16, X26, EI2, EM2, EM6
Valorar a antropoloxía como medio de diálogo intercultural.	T17, EI8

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. A antropoloxía	1.1. Que é a antropoloxía? - 1.2. A antropoloxía e os seus campos de coñecemento. - 1.3. Etnografía, Etnoloxía e Antropoloxía. - 1.4. Os enfoques sectoriais.	2
2. Cultura e sociedade	2.1. Cultura e Sociedade - 2.2. A noción antropolóxica de cultura - 2.3. Cultura material e inmaterial - 2.4. Noción sociolóxica e noción estética do concepto de cultura - 2.5. Contidos do concepto antropolóxico de cultura - 2.6. Os universais da cultura - 2.7. O cambio cultural - 2.8. O cambio social	3
3. Antropoloxía, folclore e ciencias sociais	3.1. A antropoloxía e outras ciencias humanas e sociais. - 3.2. Antropoloxía, folclore e cultura popular. - 3.3. A invención da tradición.	3
4. Breve historia das teorías antropolóxicas	4.1. Os inicios da antropoloxía - 4.2. O evolucionismo - 4.3. O difusionismo - 4.4. O particularismo histórico - 4.5. A escola de cultura e personalidade - 4.6. O funcionalismo - 4.7. O neoevolucionismo, a ecoloxía cultural e o materialismo histórico - 4.8. O estruturalismo - 4.9. A antropoloxía simbólica, a antropoloxía cognitiva e a antropoloxía semántica - 4.10. A antropoloxía posmoderna	5
5. Metodoloxía da investigación antropolóxica	5.1. Enfoques da investigación antropolóxica. - 5.2. A investigación antropolóxica en canto proxecto e proceso. - 5.3. O traballo de campo antropolóxico. - 5.4. Técnicas de investigación antropolóxica. - 5.5. A observación etnográfica. - 5.6. A entrevista oral. - 5.7. A historia de vida. - 5.8. O antropolóxico en contextos urbanos. - 5.9. A ética do traballo de campo. - 5.10. A escrita antropolóxica.	4
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral	15		15
Exposición e debate de traballos	6		6
Lectura guiada de fontes	6		6
Titorías	2		2
Actividades de avaliación	2		2
Traballo persoal		59	59
Total de horas por cuadrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Asistencia	Asistir a clase dun xeito activa, participando nas actividades prácticas, comentario e debate de fontes	T1, T2, T8, T17, X12, X16, X26, E12	20 %
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos	T1, T2, T4, T8, T14, T16, T17, X16, X25, X26, E12, EM2, EM6	20%
Exame escrito	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva	T1, T2, T8, X12, EM2, EM6	60 %

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..

AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Exame escrito	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva	T1, T2, T8, X12, EM2, EM6	80 %
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos	T1, T2, T4, T8, T14, T16, T17, X16, X25, X26, E12, EM2, EM6	20 %

AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva	T1, T2, T8, X12, EM2, EM6	80 %
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos	T1, T2, T4, T8, T14, T16, T17, X16, X25, X26, E12, EM2, EM6	20 %

EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva	T1, T2, T8, X12, EM2, EM6	80 %
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos	T1, T2, T4, T8, T14, T16, T17, X16, X25, X26, E12, EM2, EM6	20 %

ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

BARLEY, Nigel. *El antropólogo inocente*. Madrid: Anagrama, 2006.
BOHANNAN, P. *Lecturas de antropología*. Madrid: Ed. Mc Graw Hill, 2007.
HARRIS, Marvin. *Antropología cultural*. Madrid: Alianza Editorial, 1999.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

- BOAS, Franz. *Franz Boas: textos de antropología*. Madrid: Ed. Centro de Estudios Ramón Areces, 2008.
- DUMONT, Louis. *Introducción a dos teorías de la Antropología Social*. Barcelona: Anagrama, 1975.
- EVANS-PRITCHARD, Edward. *Historia del pensamiento antropológico*. Madrid: Ed. Cátedra, 1987.
- FORTES, Meyer y EVANS-PRITCHARD, Edward. *Sistemas Políticos Africanos*. Barcelona: Ed. Anagrama, 1979.
- FOX, Robi. *Sistemas de parentesco y matrimonio*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
- HARRIS, Marvin. *El desarrollo de la teoría antropológica. Una historia de las teorías de la cultura*. Madrid: Ed. S.XXI, 1979.
- HARRIS, Marvin. *Introducción a la antropología general*. Madrid: Alianza Editorial, 2004.
- KUPER, Adam. *Cultura. La versión de los antropólogos*. Barcelona: Ed. Paidós, 2001.
- LEACH, E. *Replanteamiento de la antropología*. Barcelona: Ed. Seix Barral, 1971.
- LEVI-STRAUSS, Claude. *Antropología estructural*. Barcelona: Ed. Paidós, 1987.
- LEVI-STRAUSS, Claude. *Las estructuras fundamentales del parentesco*. Barcelona: Ed. Paidós Ibérica, 2009.
- MALINOWSKI, B.: *Los argonautas del Pacífico Occidental*. Ed. Península, 2001.
- MALINOWSKI, B.: *Una teoría científica de la cultura*. Ed. Edhasa, 1981.
- MORGAN, L. *La sociedad primitiva*. Madrid: Editorial Ayuso, 1980.
- PARKIN, R.; STONE, L. *Antropología del parentesco y de la familia*. Madrid: Ed. Universitaria Ramón Areces, 2007.
- RADCLIFFE BROWN. *Estructura y función en la sociedad primitiva*. Barcelona: Ed. Península, 1996.
- RADCLIFFE BROWN. *Sistemas africanos de parentesco y matrimonio*. Barcelona: Ed. Anagrama, 1982.
- STOREY, John. *Teoría cultural y cultura popular*. Barcelona: Ed. Octaedro, 2002.

Programación Docente de Archivística e Biblioteconomía

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Archivística e Biblioteconomía

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	Musicología Histórica
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUIS COSTA VÁZQUEZ
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	IVAN ABAL PULLEIRO
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	4
ETCS/ CUADRIMESTRE		6							Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Iván Abal Pulleiro				Ivan_abal@csmvigo.com				Luns, 19:30-20:30h	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo dos principios, procedimentos e problemas vinculados ao almacenamento de documentos. Funcións da arquivística. A teoría das tres idades. Biblioloxía. Normativa de clasificación documental.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17
XERAIS	X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26
ESPECÍFICAS	EM2, EM7

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Identificar e recoñecer as tarefas propias organizativas dos arquivos e das bibliotecas actuais ^[1]	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7
Coñecer e valorar a historia e a función dos arquivos e das bibliotecas como institucións de xestión e conservación para a difusión do coñecemento ^[2]	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7
Clasificar os soportes e instrumentos de escritura e coñecer os materiais dunha biblioteca	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7
Coñecer e aplicar as normas de catalogación musical españolas ^[3]	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7
Manexar a localización e o rexistro do material sonoro e documental da biblioteca do centro a través do programa KOHA ^[4]	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7
Investigar unha das bibliotecas galegas e analizar a xestión da documentación e do seu uso público	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Arquivística Definición e conceptos da arquivística. Historia dos arquivos. Soportes documentais e instrumentos da escritura. Historia da catalogación en España. Regras de catalogación musical en España. Valoración e uso práctico.	6
II	Biblioteconomía Concepto de biblioteca. Tipoloxías. Os materiais da biblioteca. Organización e conservación. O repertorio musical nas bibliotecas españolas. Xestión de fondos e de préstamo no programa KOHA.	11
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral. Exposición con apoio de materiais textuais e imaxes. Introducción xeral de cada un dos contidos. Exposición dos contidos teóricos acompañada de exemplos prácticos	18		18
Prácticas de catalogación. Prácticas de catalogación na biblioteca do centro (Koha, CDU, rexistro de material audiovisual...)	30	62	92
Pescuda de información e exposición. O alumnado deberá realizar unha pescuda de información sobre bibliotecas o arquivos privados e unha posterior exposición pública dos resultados obtidos.	14	50	64

Actividades de avaliación. Proba escrita teórico-práctica sobre os contidos desenvoltoos ao longo do cuadrimestre	2		2
Tutorías. Sesións individuais nas que se guiará ao alumnado a acadar un bo resultado tanto na labor de investigación coma na exposición dos seus traballos.	2		2
Total de horas por cuadrimestre			180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Asistencia activa, participando nas actividades prácticas, comentario e debate de fontes.	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	40%
Realización de traballos específicos sobre a materia	Traballos específicos entregados dentro das datas límites respectivas.	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	60%

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..

AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiñatada-Decembro-)			
Exame escrito	Proba escrita teórico-práctica	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	60%
Traballo persoal	Realización e exposición de traballos persoais	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	40%

AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito (presencial ou online)	Proba escrita teórico-práctica	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	60%
Traballo persoal (presencial ou online)	Realización e exposición de traballos persoais	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	40%

EXTRAORDINARIA			
Exame escrito (presencial ou online)	Proba escrita teórico-práctica	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	60%
Traballo persoal (presencial ou online)	Realización e exposición de traballos persoais	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	40%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

AA.VV. *Clasificación sistemática de libros de música, partituras y grabaciones sonoras*. Madrid: AEDOM, 2010.

A BASIC music library: essential scores and books. The Music Library Association. Chicago, American Library Association, 1983.

BIBLIOTECAS en centros de enseñanza musical en España: mesa redonda celebrada en el marco de la 9as. Jornadas de Documentación FESABID. (Madrid, 14-15 abril 2005) / [edición y coordinación Carmen Bravo Peláez], Madrid, AEDOM.

BIME: Bibliografía Musical Española. Recurso en línea. <https://www.musicadanza.es/es/bases-de-datos/musica/bibliografia-musical-espanola-bime>

- Burgos Bordonau, Esther. *Documentación Musical*. Cuaderno de trabajo, nº 3. Madrid, Facultad de Ciencias de la Documentación, 2011.
- Burgos Bordonau, Esther. "Contenidos y metodología docente de la asignatura de Documentación Musical en la Facultad de Ciencias de la Documentación de la UCM". En *Investigación en Información, Documentación y Sociedad. Diálogos entre Brasil y España*. Madrid, Facultad de Ciencias de la Documentación, 2013. pp. 507-517.
- Burgos Bordonau, Esther; Torres Mulas, Jacinto. Gabinete de Documentación Musical E.U.B.D., Universidad Complutense, En "Documentación musical: fondos y servicios en las universidades madrileñas" *Revista General de Información y Documentación*, (1995) nº 5, 2, pp. 177-181.
- Burgos Bordonau, Esther; Carpallo Bautista, Antonio. "La formación del especialista en documentación musical. Experiencia docente desde la Facultad de Ciencias de la Documentación de la Universidad Complutense de Madrid". En *Primer Encuentro Internacional del Patrimonio Musical Documental*. México, Escuela Nacional de Música de la UNAM. pp. 227-236. ISBN: 978-32-4857-5, 2007.
- Burgos Bordonau, Esther; Petrescu, Cezara "Typology of the musical document: an approach to its study". *Bulletin of the Transilvania University of Brasov, Series VIII: Art and Sport*, (2011) vol. 4 (53), pp. 1-8. ISSN: 2066-7728.
- Burgos Bordonau, Esther; Palacios Gómez, José Luis. "Las colecciones musicales de las bibliotecas públicas de la Comunidad de Madrid en la capital: aproximación tipológica y estadística". *Anales de Documentación*, (2012) vol. 15 (2), pp. 2-18. ISSN: 1697-7904.
- Caravia, Santiago. *La biblioteca y su organización*. Gijón: Ediciones Trea, 1995.
- Carrión Gútiérrez, Manuel. *Manual de bibliotecas*, Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1987.
- Chailley, Jacques, dir. *Compendio de musicología. Directorio bibliográfico de musicología española*. Alianza: Madrid, 1991.
- Cruz Mundet, Jose Ramón. *Manual de Archivística*. Madrid: Biblioteca del Libro, 1994.
- Díaz Carrera, Carmen, dir. *La catalogación de los materiales especiales*. Gijón: Ediciones Trea, 2005.
- Duckles, Vincent H. y Keller, Michael A. *Music research and reference materials*. (5ª ed.) New York, Schirmer Books. 1994.
- Gómez González, Pedro José, et al. *El archivo de los sonidos: la gestión de fondos musicales*. Salamanca, Acal, 2008.
- Griscom, Richard editor. *Music Librarianship at the turn of the century*. Lanham (Maryland); London: Scarecrow Press, 2000.
- Heredia Herrera, Antonia. *Manual de instrumentos de descripción documental*. Sevilla: Diputación Provincial de Sevilla, 1982.
- Heredia Herrera, Antonia. *Archivística general: teoría y práctica*. Sevilla: Diputación Provincial de Sevilla. 1987.
- Iglesias, N. y Nájera, P. *Música: Biblioteca de referencia*. Madrid: Ministerio de Cultura, Centro de Coordinación Bibliotecaria, 1992.
- Iglesias, Nieves. "Bibliotecas e investigación musical". En *Arbor*, vol. 182, nº 717, pp. 55-65, 2006.
- Martí Martínez, Cristina. *Documentación musical*. Barcelona, UOC, nº 12 (Libros EPI Scholar), 2020.
- Merlo Vega, José Antonio. "Música, webmaster: fuentes de información en línea para bibliotecas musicales". En *Educación y Bibliotecas*, (1988) vol. 10, nº 93, pp. 60-65.
- Miranda Regojo, F. *La fonoteca*. (2ª ed.). Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1990.
- Núñez Fernández, E. *Organización y gestión de archivos*. Gijón: Ediciones Trea, 1999.
- Reglas de Catalogación. (3ª ed.). Madrid: Ministerio de Educación y Cultura, Centro de Publicaciones, 2002.
- Recursos musicales en España. Madrid: Ministerio de Cultura, 2002.
- Ruiz Rodríguez, Antonio Ángel, ed. *Manual de Archivística*. Madrid: Síntesis, 1995.
- Sánchez Hernández, Mª F. "Análisis de recursos virtuales sobre documentación musical" en *Scire*, (2007) (jul-dic); 13 (2).
- Torres Mulas, Jacinto. "El documento musical: ensayo de tipología". En *Primer Congreso Universitario de Ciencias de la Documentación. Teoría, historia y metodología de la documentación en España (1975-2000)*. Madrid: Universidad Complutense, pp. 743-748, 2000.

Programación Docente de Codicología, Paleografía e Diplomática

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 , do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA CODICOLOXÍA, PALEOGRAFÍA E DIPLOMÁTICA

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	MUSICOLOXÍA HISTÓRICA
CARÁCTER	B) OBRIGATORIA								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENT	LUIS COSTA
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	EMILIO LEDE ABAL
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	4
ETCS/ CUADRIMESTRE			6						Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Emilio Lede Abal				emilio_lede@csmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do Decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento da problemática do tratamento e descrición dos códigos. Principais soportes codicolóxicos. Coñecemento e descrición das familias paleográficas occidentais. Abreviaturas, <i>cursus</i> , <i>custos</i> e outros signos. Semiótica e semioloxía. Prácticas de lectura e transcrición .
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Fontes para a Historia da Música, Edición Musical.
TRANSVERSAIS	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17
XERAIS	X1, X4, X10,X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26
ESPECÍFICAS	EM2, EM7

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Ser capaz de ler textos manuscritos e impresos con diversos tipos de escritura.	T2, T3, T4, T5, T16, T17, X1, X11, X12, X15, X17, X18
2. Describir as características materiais dun código e situar no tempo os diferentes tipos de escritura.	T2, T3, T4, T5, T16, T17, X1, X4, X10, X12, X16, X17, X18
3. Familiarizarse cos problemas de edición de textos literarios e paraliterarios.	T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X12, X14, X16, X26, EM2, EM7

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I Codicoloxía	1.1. Conceptos de codicografía e codicoloxía. 1.2. Historia do libro. 1.3. O códice medieval: características formais e elementos de descripción. 1.4. O comercio de libros na Idade Media.	5
II Paleografía	2.1. Concepto, método e finalidade da paleografía. 2.2. As escrituras romana, insular, beneventana, visigótica, carolina, gótica e humanística. 2.3. Tipos de transcripción e a súa problemática.	9
III Diplomática	.1. Concepto, historia e método da diplomática. 3.2. Xénese, tipoloxía, estrutura e datación do documento. 3.3. Signos de validación e selos.	3
Total de sesións por cuadrimestre:		17

5. Metodoloxía e planificación docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS
Exposición maxistral. Exposición por parte do profesor dos contidos teóricos da materia e aplicación dos mesmos en exemplos concretos.	40	
Traballos individuais. Lectura e transcripción de fontes históricas, entrega dos traballos dentro do prazo establecido.	26	112
Actividades de avaliación. Realización de probas escritas sobre os contidos desenvolvidos nas clases da materia.	2	
Total de horas por cuadrimestre:		180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (con avaliación continua)			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T3, T4, T5, T16, T17, X1, X11, X12, X14, X15, X17, X18, X26, EM2, EM7	50%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos teóricos da materia	T2, T3, T4, T5, T16, T17, X1, X4, X10, X12, X16, X17, X18	50%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA convocatoria adiantada a decembro)			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T3, T4, T5, T16, T17, X1, X11, X12, X14, X15, X17, X18, X26, EM2, EM7	50%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos teóricos da materia	T2, T3, T4, T5, T16, T17, X1, X4, X10, X12, X16, X17, X18	50%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*para alumnado con perda da avaliación continua)			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T3, T4, T5, T16, T17, X1, X11, X12, X14, X15, X17, X18, X26, EM2, EM7	30%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos teóricos da materia	T2, T3, T4, T5, T16, T17, X1, X4, X10, X12, X16, X17, X18	70%

EXTRAORDINARIA			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T3, T4, T5, T16, T17, X1, X11, X12, X14, X15, X17, X18, X26, EM2, EM7	30%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos teóricos da materia	T2, T3, T4, T5, T16, T17, X1, X4, X10, X12, X16, X17, X18	70%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- Cavallo, G. & Chartier, R. (coords.) (2011). Historia de la lectura en el mundo occidental, Madrid: Taurus
- Lasala, F. de (2000). Ejercicios de paleografía latina. Láminas, transcripciones y comentarios (libro + CD-ROM), Roma: Gregorian & Biblical Press
- Marín Martínez, T. (dir.) (2002). Paleografía y Diplomática. Madrid: UNED
- Romero Tallafigo, M. & alia (1995). El arte de leer escrituras antiguas. Paleografía de lectura. Huelva: Universidad de Huelva
- Ruiz García, E.(1988). Manual de Codicología. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez

Programación Docente de CONXUNTO I e II

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016 do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Conxunto I e II

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	Etnomusicoloxía e Musicoloxía Histórica
CARÁCTER	Seleccionar opción								TIPO DE CLASES	Práctica
DEPARTAMENTO									XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Luis Costa
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Xiana Teixeira
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	1,5
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3							Idiomas	Galego
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Xiana Teixeira Rei				xianateixeiro@csmvigo.com				Consultar cadro de titorías	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Práctica interpretativa en distintos tipos de agrupación vocal e/ou instrumental, afondando nas capacidades relacionadas coa lectura a primeira vista, a comprensión e resposta ás indicacións do/a director/a e a interpretación en conxunto, empregando un corpus musical relacionado cos diferentes repertorios e estilos.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os esixidos na proba de acceso e en cuadrimestres anteriores.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Segundo instrumento.
TRANSVERSAIS	T1, T7, T9, T10
XERAIS	X2, X3, X6, X7, X8, X11, X22, X26
ESPECÍFICAS	EM1, EM2, EM4, EM5

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Formar parte dunha agrupación e aprender a valorala	T1, T3, T6, T7, T15, X1, X4, X5, X7, X10, X17, X24, E1, E2, E3, E4, E5, E8, E9 3.
2. Coñecer a problemática dos distintos instrumentos, aprendendo a adaptarse ás peculiaridades de cada un.	
3. Diferenciar o seu papel como integrante dunha agrupación.	
4. Desenvolver a capacidade auditiva como medio para actuar sobre a calidade da interpretación, improvisación, composición, etc. musical.	
5. Coñecer os xestos básicos para levar a cabo unha interacción musical.	
6. Desenvolver un espírito crítico de cara a súa propia interpretación e á dos demais.	

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Interpretación	1.1. Articulación, afinación, ritmo, dinámica, fraseo...	17
2. Composición	2.1. Frases, progresións, ideas, ritmos...	
3. Transcrición	3.1. De músicas de tradición oral para aplicarlos á aula.	
4. Improvisación	4.1. Sobre o material traballado na aula	
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Traballo en grupo a desenvolver con respecto e compromiso cara a agrupación á que se pertence.	30	30	60
Práctica de materiais de forma individual, coa finalidade de levar a diante o traballo en equipo.	10	10	20

Audición. Na que se expoñerá ante público o traballo realizado.	5	5	10
Total de horas por cuatrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Rendemento diario nas aulas	TODAS	80%
Audición	Concerto	TODAS	20%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Audición	Concerto, con repertorio acordado seguindo as indicacións da profesora.	TODAS	100%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Audición	Concerto, con repertorio acordado seguindo as indicacións da profesora.	TODAS	100%
EXTRAORDINARIA			
Audición	Concerto, con repertorio acordado seguindo as indicacións da profesora.	TODAS	100%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprirse as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

En función do conxunto instrumental que se constitúa en cada curso.

Programación Docente de Danza e Baile tradicional xeral

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016 do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización:

DISCIPLINA: DANZA E BAILE TRADICIONAL XERAL

ESPECIALIDADE	Musicoloxía				ITINERARIO	Etnomusicoloxía			
CARÁCTER	OBRIGATORIA				TIPO DE CLASES	COLECTIVA			
DEPARTAMENTO	Musicoloxía				XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Luis Costa			
CURSOS	1.º curso	2.º curso	3.º curso	4.º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Xiana Teixeira			
	I	II	III	IV					
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	Horas de clase	2			
ETCS/ CUADRIMESTRE		6			Idiomas				
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA
	Xiana Teixeira Rei				xianateixeiro@csmvigo.com				A concertar

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo das danzas e bailes tradicionais máis representativos da Península Ibérica como manifestacións e expresións culturais dun pobo.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	MTO IV, Danza e baile tradicional de Galicia.
TRANSVERSAIS	T2, T4, T8
XERAIS	X5, X12, X14, X18
ESPECÍFICAS	EM2, EM3, EM5, EM6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer a música tradicional a través da danza e valorar esta como expresión cultural do pobo	X12, X14, EM2, EM5
Analizar os aspectos relacionados co mundo da danza e o baile tradicional: as melodías, as coreografías, os traxes, así coma a organoloxía	T2, T4, T8, X18, EM3, EM6
Recoñecer as principais manifestacións musicais danzadas españolas, relacionándoas coas formas e xéneros musicais coñecidos	X5, X12, X14, EM5

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. A danza e o baile na Península Ibérica.	1.1. Conceptos xerais básicos.	7
	1.2. Diferenzas e clasificación.	8
	1.3. Sistemas de notación.	2
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral e discusión ou posta en práctica: a profesora explicará os conceptos fundamentais apoiándose en diferentes fontes e recursos e realizaranse actividades, debates e postas en común sobre o abordado en cada sesión	17	-	17
Lectura guiada e comentario de fontes: O alumnado, levará a cabo a lectura crítica de diferentes textos propostos pola profesora, os cales serán comentados e levados a debate na aula.	2	18	20
Presentación de traballos: expoñeranse na aula de acordo as indicacións determinadas pola docente para o traballo indicado e serán entregados no prazo establecido.	2	118	120
Propostas prácticas na aula: bailaranse diferentes danzas e bailes da Península Ibérica.	15	-	15
Actividades complementarias: recoméndase a asistencia a todo tipo de actividades sobre a materia impartida: relatorios, congresos, museos... A asistencia ás aulas do profesorado invitado polo programa ERASMUS+ ten carácter obrigatorio	2	6	8
Total de horas por cuadrimestre			180

6. Avaliación			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Realización e exposición de traballos	T2, T4, T8, X5, X12, X14, X18, EM2, EM3, EM5, EM6	45 %
	Participación activa nas actividades propostas na aula	T2, T4, T8, X5, X12, X14, X18, EM2, EM3, EM5, EM6	50 %
	Participación en actividades complementarias	T2, T4, T8, X12, EM2, EM3.	5%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adelantada-Decembro-)			
Exame escrito	Proba escrita	T2, T4, T8, X12, X14, X18, EM2, EM3, EM6	50 %
Exposición en clase	Realización e exposición de traballos persoais	T2, T4, T8, X5, X12, X14, X18, EM2, EM3, EM5, EM6	50 %
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Proba escrita	T2, T4, T8, X12, X14, X18, EM2, EM3, EM6	50 %
Exposición en clase	Realización e exposición de traballos persoais	T2, T4, T8, X5, X12, X14, X18, EM2, EM3, EM5, EM6	50 %
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Proba escrita	T2, T4, T8, X12, X14, X18, EM2, EM3, EM6	50 %
Exposición en clase	Realización e exposición de traballos persoais	T2, T4, T8, X5, X12, X14, X18, EM2, EM3, EM5, EM6	50 %
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
7. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS		
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.		
8. Bibliografía, materiais e documentos			

Abreu, A.A. *As canções e a música popular. O grupo Folclórico das Lavradeiras da Meadela. Uma história de 80 anos.* Viana do Castelo: União de Freguesias de Viana do Castelo e Meadela e Grupo Folclórico das Lavradeiras da Meadela, 2016.

Albán Laxe, Calixto. *O saber do pobo: Enciclopedia do traxe, danza e música tradicional.* Vigo: Xerais, 2003.

Aguirre Baztán, Ángel, ed. *Historia de la antropología española.* Barcelona: Boixareu Universitaria, 1992.

Blas Vega, Jose y Ríos Ruiz, M. *Diccionario enciclopédico ilustrado del flamenco.* Madrid: Cinterco, 1988.

Cerra, Yolanda. *Bailes y danzas tradicionales en Asturias.* Oviedo: Instituto de Estudios Asturianos, 1991.

Crivillé I Bargalló, Josep. *Historia de la música española, 7. El folklore musical.* Madrid: Alianza, 1983.

Larrea, Arcadio De. "Aspectos de la música popular española". *El folklore Español*, Madrid: Instituto Español de Antropología, 1968.

Martí, Josep. *El folklorismo: Uso y abuso de la tradición.* Barcelona: Ronsel, 1996.

Martínez, Teresa. "Aspectos particulares de las danzas populares españolas". *El folklore español.* Madrid: Instituto Español de Antropología, 1968.

Preciado, Dionisio. *Folklore Español: música, danza y ballet.* Madrid: Studium, 1969.

Rey, Emilio. *Bibliografía de folklore musical español.* Madrid: Sociedad Española de Musicología, 1994.

Rey, Emilio. *Los libros de música tradicional en España.* Madrid: Asociación Española de Documentación Musical, 2001.

Subirá, José. "La música popular en España e islas adyacentes. Folklore Musical Español". *Historia de la Música Española e Hispanoamericana*, 887-936. Barcelona: Salvat, 1953.

Programación docente de EDICIÓN MUSICAL

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015 ,do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA EDICIÓN MUSICAL

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	MUSICOLOXÍA H. E ETNOMUSICOLOXÍA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUIS COSTA VÁZQUEZ
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	EMILIO LEDE ABAL
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	4
ETCS/ CUADRIMESTRE						6			Observacións	
DOCENTE	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	EMILIO LEDE				emilio_lede@csmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	A musicoloxía e a edición musical: o texto escrito como obxecto final do traballo científico. Estrutura formal do traballo científico: referencias bibliográficas, sistema de citación, aparato crítico, etc. Localización, revisión, descrición e transcrición das fontes para a edición musical. Diferentes tipos de edición e a súa evolución. Coñecemento das ferramentas informáticas necesarias para a edición de música e texto.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuatrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Notacións históricas, Sistemas de notación e transcrición
TRANSVERSAIS	T1, T3, T4, T12, T13, T15
XERAIS	X3, X5, X18, X24
ESPECÍFICAS	EM5, EM8

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Considerar o texto editado como obxecto final do traballo científico.	T1, T3, T4, X3, X5, EM5
2. Estructurar formalmente o traballo científico: referencias bibliográficas, sistema de citación, aparato crítico, etc.	T1, T3, T5, X3, EM3, EM5
3. Localizar, revisar, describir e transcribir as fontes para a edición musical.	T1, T2, T4, X3, EM5
4. Coñecer diferentes tipos de edición e a súa evolución.	T2, X1, X3, EM5
5. Coñecer as ferramentas informáticas necesarias para a edición de música e texto.	T4, X3, X5, EM5

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. O labor do editor	1.1. Historia e método editorial. 1.2. Obra e texto. 1.3. Semiótica e notación musical.	2
2. A fonte musical	2.1. Fonte e texto. 2.2. Fontes e historia. 2.3. Exame e descrición. 2.4. Transcrición.	6
3. Fontes musicais e filiación estemática	3.1. Erro común. 3.2. Filiación. 3.3. Alteracións e contaminacións. 3.4. Resultados do método e a súa aplicación.	4
4. A fixación do texto	4.1. Fontes directamente relacionadas co compositor. 4.2. Fontes non asociadas directamente ao compositor. 4.3. A aplicación da filiación estemática. 4.4. Edicións facsimilares. 4.5. Edicións diplomáticas. 4.6. Edicións interpretativas. 4.7. Edicións críticas. 4.8. Aparato, comentario e apéndice.	5
Total de sesións por cuatrimestre		17

5. Metodoloxía e planificación docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición por parte do profesor dos contidos teóricos da materia e aplicación dos devanditos contidos a exemplos prácticos	6	14	20
Edición a partires de fontes primarias e entrega dos traballos dentro do prazo establecido	48	78	126
Análise e crítica de edicións publicadas	8	20	28
Actividades de avaliación	4		4

Titorías	2	2
Total de horas por cuatrimestre		180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (con avaliación continua, tanto se a docencia é presencial como semipresencial ou telemática)			
Traballo persoal	Realización dos traballos propostos	Todas	80 %
Proba escrita	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita	Todas	20%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (convocatoria adiantada de decembro, tanto se a docencia é presencial como semipresencial ou telemática)			
Traballo persoal	Realización dos traballos propostos	Todas	80 %
Exame escrito	Proba teórico-práctica		20 %
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*para alumnado con perda da avaliación continua)			
Traballo persoal	Realización dos traballos propostos	Todas	100 %
EXTRAORDINARIA			
Traballo persoal	Realización dos traballos propostos	Todas	100 %

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Se os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

BENT, Margaret (1994). "Editing Music: The Dilemma of Translation", *Early Music* 22, pp. 373-392
 BROWN, Howard Mayer (1980). "Editing", en SADIE, Stanley (ed.). *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, 1ª edición, vol. 5, pp. 839-848, Londres: Macmillan Publishers Limited
 CALDWELL, John (1985). *Editing Early Music*, *Early Music Series*, 5, Oxford: Oxford University Press
 GRIER, James (2008). *La edición crítica de música: historia, método y práctica*, Madrid: Ediciones Akal

Programación Docente de Fontes para a Historia da Música

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA FONTES PARA A HISTORIA DA MÚSICA

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA							ITINERARIO	MUSICOLOXÍA HISTÓRICA	
CARÁCTER	B) OBRIGATORIA							TIPO DE CLASES	Colectiva	
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA							XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUIS COSTA	
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	EMILIO LEDE ABAL
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	4
ETCS/ CUADRIMESTRE			6						Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS					MAIL/TEL/WEB			TITORÍA	
	Emilio Lede Abal					emilio_lede@csmvigo.com			Mércores 14-15h	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Concepto e tipoloxías de fontes. Descrición e manexo dos testemuños. Coñecemento e aplicación das diferentes fontes da historia da música (organoloxía, iconografía, fonografía, impresos, manuscritos, etc.)
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Codicoloxía, paleografía e diplomática, Edición musical.
TRANSVERSAIS	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17
XERAIS	X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26
ESPECÍFICAS	EM2, EM7

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer os tipos de fontes precisas para a investigación musical, as súas tipoloxías, naturezas, clasificacións e destinatarios.	T16, T17, X1, X4, X11
Desenvolver criterios de selección da información, empregando as TIC, obras de consulta en diferentes idiomas, soportes diversos, relacións persoais, etc.	T2, T4, T5, X4, X11, X12, X14, X15, X16, EM7
Argumentar de forma coherente e razonada sobre a oportunidade do emprego de diversas fontes en ámbitos concretos de investigación	T11, X10, X17, X18, X26
Aplicar as fontes coñecidas en diferentes contextos de investigación, realizadas tanto de xeito individual como grupal.	T2, T3, X1, X18, X26, EM2

Aproximarse aos traballos de investigación empregando un número destacado de fontes de diversa tipoloxía

T2, T17,
X11, X18,
EM7.

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I Introducción ás fontes	Definición de fonte. Tipos de fontes	3
II Fontes escritas	Manuscritos e impresos. Tratados teóricos, historias e manuais de música, documentación de arquivo, obras relixiosas e litúrxicas, obras literarias de diversa índole, estéticas, etc.	4
III Fontes musicais	Autógrafos, apógrafos, manuscritos, esbozos, borradores, guiños, probas de edición, edicións ou material de execución con alteracións autógrafas, edicións.	4
IV Fontes fonográficas. Fontes orais	Mecánicas, gravadas, etc. Testemuñas vivas ou gravadas.	3
V Fontes organolóxicas e iconográficas	Escultura, pintura, artes gráficas, decoración con instrumentos musicais, etc.	3
Total de sesións por cuadrimestre:		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS
Exposición maxistral. Exposición por parte do profesor dos contidos teóricos da materia e aplicación dos mesmos en exemplos concretos.	22	
Lectura guiada e comentario de fontes	28	
Traballos individuais. Lectura e transcripción de fontes históricas, entrega dos traballos dentro do prazo establecido.	18	112
Total de sesións por cuadrimestre:		180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continúa)			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	100%
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada a decembro)			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	100%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*para alumnado con perda da avaliación continúa)			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	50%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos teóricos da materia	T1, T2, X1, X10, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	50%

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continúa. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará seguindo o protocolo aprobado..

EXTRAORDINARIA			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	50%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos teóricos da materia	T1, T2, X1, X10, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	50%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Aróstegui, Julio. La investigación histórica: teoría y método. 2ª edición. Barcelona: Crítica, 2001.

Rodríguez Suso, Carmen. Prontuario de Musicología. Música, sonido, sociedad. Barcelona: Clivis, 2002.

Wathey, Andrew. "Musicology, Archives and Historiography", en Barbara Haggh, Frank Daelemans y André Vanrie (eds.) Musicology and Archival Research .Brussels: Archives et Bibliothèques de Belgique, 1994, 3-26.

Programación Docente de FUNDAMENTOS DE TRANSCRIPCIÓN APLICADA

Enseñanzas Superiores de Música Título superior de música (enseñanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN				ITINERARIO	IMTP				
CARÁCTER	C) OBRIGATORIA ESPECÍFICA				TIPO DE CLASES	Colectiva				
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA				XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUÍS COSTA VÁZQUEZ				
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	IVAN ABAL PULLEIRO
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	2
ETCS/ CUADRIMESTRE		3							Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	IVÁN ABAL PULLEIRO				ivan_abal@csmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Desenvolvemento dunha formación específica orientada á transcripción e preparación do estudo da música vocal e instrumental a través de ferramentas informáticas e bibliográficas.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Requírese estar matriculado no curso correspondente.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T3, T4, T7, T14, T16
XERAI	X1, X3, X4, X5, X11, X18, X23
ESPECÍFICAS	EM1

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Coñecer exemplos de música tradicional galega vocal e instrumental.	T1, T14, T16, X1, X3, X4, X11, X23
2. Interpretar a grafía musical das transcripcións de música tradicional galega.	T1, T3, T4, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X18, EM1
3. Coñecer os criterios da transcripción da música tradicional.	T1, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X18,

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Introducción	1.1. Sistemas e normas de transcripción	2
2. Transcripción de música tradicional galega	2.1 Transcripción de música instrumental. 2.2 Transcripción de música vocal. 2.3. Transcripción de música vocal-instrumental.	15
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Actividades introdutorias. Tratan de comprobar os coñecementos previos do alumnado	2		
Audicións, práctica instrumental, exposición de traballos e pescuda de información: Estudo e práctica do alumno a partir das explicacións do profesor e da súa investigación persoal. Audicións. Prácticas de transcripción. Entrega por parte do alumnado dos traballos esixidos para superar a materia.	30		56
Probas de avaliación	2		2
Total de sesións por cuadrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Traballos realizados ao longo do curso.	T1, T3, T4, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X11, X18, X23, EM1	100%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Traballos realizados ao longo do curso.	T1, T3, T4, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X11, X18, X23, EM1	100%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T1, T3, T4, T7, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X11, X18, X23, EM1	60%
Traballos individuais	Presentación dos traballos non realizados ao longo do curso e daqueles con valoración negativa.	T1, T3, T4, T7, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X11, X18, X23, EM1	40%
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T1, T3, T4, T7, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X11, X18, X23, EM1	60%
Traballos individuais	Presentación dos traballos non realizados ao longo do curso e daqueles con valoración negativa.	T1, T3, T4, T7, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X11, X18, X23, EM1	40%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Calle, José Luís. *Aires da Terra. La poesía musical de Galicia*. Madrid: José Luís Calle García, 1993.
 Inzenga, José. *Cantos y bailes populares de España*. Madrid, 1888.
 Martínez Tomer, Eduardo e Bal y Gay, Jesús. *Cancionero Gallego*. A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza, 2007.
 Pérez Lorenzo, Miguel. *Moxenas, a memoria do son. Vida e obra dun gaitero*. Vigo: Ed. Cumio, 2004.
 Rivas Cruz, Xosé Luis e Baldomero Iglesias Dobarrio. *Cantos, coplas e Romances de Cego*. Lugo: Ophiusa Ensino, 1998.
 Rivas Cruz, Xosé Luis e Baldomero Iglesias Dobarrio. *Cantos, coplas e Romances de Cego (II)*. Lugo: Ophiusa Ensino, 1999.
 Sampedro y Folgar, Casto. *Cancionero musical de Galicia*. A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza, 2007.
 Schubarth, Dorothe. *Cancionero popular galego*. A Coruña: Fundación Pedro Barrié de la Maza.

Discografía/coleccións:

APOI (Museo do Pobo Galego)
 Colección A Tiracolo (Editorial Ouvirmos)
 Colección Os Nossos Gaiteros (Editorial Cumio)
 Colección Tradición Oral Música (Editorial Canela)

Programación Docente de HISTORIA DA MÚSICA GALEGA I-II

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA HISTORIA DA MÚSICA GALEGA I-II

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA e INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	HISTÓRICO E IMTP
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Luis Costa Vázquez
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Julio Alonso Monteagudo
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	2
ETCS/ CUADRIMESTRE					3	3			Idiomas	Galego
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Julio Alonso Monteagudo				julicalonso@csmvigo.com				Mércres de 13:00 a 14:00 (1º cuatrimestre) Xoves de 13:00 a 14:00 (2º cuatrimestre)	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecementos fundamentais do feito musical en relación coa cultura galega, desde unha perspectiva histórica e sistemática. Análise e interpretación dos contextos sociais, artísticos e culturais nos que se produce o feito musical en Galicia. Aproveitamento e integración dos coñecementos na investigación e interpretación de cara a unha comprensión global do fenómeno da práctica musical do repertorio da música de Galicia.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T8, T16, T17
XERAIS	X10, X11, X12, X14, X16
ESPECÍFICAS	EI2, EI6, EM2, EM6, EM7, EM8

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Promover unha reflexión crítica sobre o coñecemento histórico, as súas potencialidades e os seus límites.	T2, T8, X10, EI6, EM8
Contextualizar os procesos históricos no seu medio social e cultural, dende a Antigüidade ata a actualidade.	T2, T16, X14, X16, EM2
Adquirir os coñecementos básicos para a análise e comprensión da realidade social en cada período histórico.	X12, X16, EM7
Ler, analizar e interpretar textos e fontes, como base da contextualización histórica da música galega.	T1, T2, T8
Capacitar ao alumnado para a práctica profesional, como instrumentista, a través dun maior coñecemento da historia da música galega.	T17, X11, EM7, EI2, EM6, EM8
Coñecer a produción musical en Galicia: xéneros, autores, estilos, tendencias, etc.	T2, T16, X11, X12, EM2
Adquirir unha perspectiva global sobre a produción e o consumo de música en Galicia no período estudado.	T2, T8, T17, X16, EM7
Valorar e coñecer as interaccións entre a produción culta e a tradición oral e popular.	T2, X12, X14, EM7

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
INTRODUCCIÓN.	1.1 Historiografía musical galega (estado da cuestión).	1
ANTIGÜIDADE E IDADE MEDIA.	2.1 A música galega na Antigüidade. 2.2 A música na primitiva igrexa. 2.3 A lírica trobadoresca galego- portuguesa. 2.4 A primeira polifonía	4
RENACEMENTO.	3.1 Primeiras noticias da música nas catedrais.	4
BARROCO.	4.1 Aspectos xerais. 4.2 A música nas catedrais (s. XVII--XVIII). 4.3 O villancico barroco.	4
CLASICISMO.	5.1 Aspectos xerais. 5.2 Idade de ouro da música nas catedrais.	4
Os precedentes da contemporaneidade.	Contexto histórico, político e social en Galicia e a súa relación coa creación musical.	2
O Rexurdimento cultural.	Galeguismo e creación musical durante a Restauración. A confluencia entre a tradición oral e a creación culta.	4
Os espazos da música entre o culto e o popular.	Bandas de música e orfeóns, na transición entre o s. XIX e o XX. Autores, xéneros e estilos.	4
A música entre dous séculos.	Idade de Plata da música galega: Jesús Bal y Gay e Xosé Baldomir. A música na diáspora: Andrés Gaos e Manolo	4

	Quiroga. A produción musical na segunda metade do s. XX	
A produción actual	Tendencias e vangardas.	3
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral	22	30	52
Lectura guiada de fontes	4	20	24
Audicións	4	6	10
Titorías	2		2
Actividades da avaliación	2		2
Total de horas por cuadrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
---------------------------	-------------------------	------------------------	-------------

ORDINARIA

AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)

Asistencia e participación	Asistencia activa, participando nas actividades prácticas, comentario e debate.	T1, T2, T8, T17, X10, X11, X12, X14, E16, EM7	20%
Traballo persoal	Traballos realizados ao longo do curso.	T1, T2, T8, T16, X10, X16, E12, EM6, EM7, EM8	20%
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa.	T2, T8, X10, X12, X16, EM2, EM8	60%

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..

AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)

Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa.	T2, T8, X10, X11, X12, X14, EM2, E16, EM7, EM8	80%
Traballo persoal	Presentación dun traballo individual centrado nos contidos da materia.	T1, T2, T8, T16, T17, X10, X16, E12, EM6, EM7, EM8	20%

AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)

Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa.	T2, T8, X10, X11, X12, X14, EM2, E16, EM7, EM8	80%
Traballo persoal	Presentación dun traballo individual centrado nos contidos da materia.	T1, T2, T8, T16, T17, X10, X16, E12, EM6, EM7, EM8	20%

EXTRAORDINARIA

Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa.	T2, T8, X10, X11, X12, X14, EM2, E16, EM7, EM8	80%
Traballo persoal	Presentación dun traballo individual centrado nos contidos da materia.	T1, T2, T8, T16, T17, X10, X16, E12, EM6, EM7, EM8	20%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

LOPEZ COBAS, L. *Historia da Música Galega*. Sarria: Ouvirmos, 2013.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

ALÉN, M. Pilar. *Historia da música galega. Cantos, cantigas e canticos*. Ediciones A Nosa Terra, 1997.

COSTA, Luis. "La formación del pensamiento Musical nacionalista en Galicia hasta 1936". Tesis doctoral. Universidad de Santiago, 1999.

GARBAYO, F. Javier. "Historiografía musical de las catedrales gallegas: más de un siglo de aportaciones y alguna acotación de futuro". *Semata. Ciencias Sociais e humanidades*, 22 (2011).

LÓPEZ---CALO, José. "La Música de Galicia", en *Galicia Eterna. IV*. Barcelona: Nauta, 1981.

LÓPEZ---CALO, José. *La música medieval en Galicia*. A Coruña: Fundación Barrié de la Maza, 1982.

VILLANUEVA, Carlos, ed. *Actas de 'O feito diferenca Galego na Música'*, vol. 2. Santiago de Compostela: Museo do Pobo Galego, 1998.

VILLANUEVA, Carlos. *Los Villancicos gallegos*. A Coruña: Fundación Barrié, 1994.

VILLANUEVA, Carlos, ed. *El Pórtico de la Gloria. Música, Arte y Pensamiento*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago, 2011.

Programación Docente de HISTORIA DA MÚSICA IBEROAMERICANA I-II

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA HISTORIA DA MÚSICA IBEROAMERICANA I-II

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	HISTÓRICA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Luis Costa Vázquez
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Luis Costa Vázquez
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	2
ETCS/ CUADRIMESTRE					3	3			Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Luis Costa Vázquez				luiscosta@csmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento dos movementos e tendencias fundamentais da historia da música na Península Ibérica e Iberoamérica, a partir da análise, audición e comentario do texto literario e/ou musical, con atención aos aspectos estilísticos, históricos e expresivos da tradición musical, e ao seu contexto cultural e social. Comprensión da concepción do relato histórico tradicional como unha historia do estilo musical. As tradicións musicais singulares destes espazos xeográficos e as súas derivacións.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17
XERAIS	X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26
ESPECÍFICAS	EM2, EM7

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Valorar o papel da música no desenvolvemento cultural e artístico da sociedade en cada momento.	T-11, X-12, X-14, X-16, E-7
Captar, a través do análise e da audición, as características da música de cada período estudado, co fin de entender a súa evolución e situar as obras musicais no tempo.	T-2, X-25, E-1, E-3
Valorar a importancia da música nas sociedades humanas, a través do coñecemento das relacións establecidas ao longo da historia entre a música e o resto das artes, o pensamento e a literatura, así como dos feitos históricos e os movementos socioculturais máis destacados de cada época.	T-4, T-16, T-17, X-5, E-2, E-7
Desenvolver certo grao de autonomía persoal á hora de empregar as ferramentas de investigación propias da musicoloxía, aplicándoas de xeito autónomo ao estudo da música empregando un vocabulario axeitado e respectando as opinións alleas.	T-11, X-26, E-2, E-7
Valorar os procesos de integración e desenvolvemento da cultura musical en América Latina e o Caribe e o seu incidencia en xéneros e autores.	T-11, X-26, E-2, E-7
Caracterizar as particularidades das institucións, o ensino, a difusión da música e os principais discursos sobre a creación latinoamericana.	T-11, X-26, E-2, E-7
Determinar a importancia da música popular latinoamericana na difusión e consumo e o seu incidencia na industria cultural.	T-11, X-12, X-14, X-16, E-7
Coñecer as principais fontes bibliográficas para o estudo da cultura musical latinoamericana.	T-11, X-12, X-14, X-16, E-7

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
A música na pensínsula ibérica S.XV-XVII	Características principais do Renacemento e Barroco. Estado da cuestión.	4
A música colonial	1. Panorama xeral: organización política e eclesiástica. Liñas esenciais da evolución histórica. 2. Cidades de criollos: Caracterización das cidades e as súas institucións musicais. Principais centros. Importancia da música no ámbito relixioso. A contorna civil. Liñas esenciais da evolución estilística 3. Doutrinas de indios: Caracterización de pobos, misións e reducións. As súas institucións musicais. 4. Investigacións actuais..	6
Nación e nacionalidade en Latinoamérica no século XIX. Reflexo na música.	1. As independencias e as súas particularidades. Nación e identidade na canción e os bailes criollos. 2. Caracterización estilística do século XIX latinoamericano. Romanticismo e nacionalismo. 3. O salón e as institucións musicais. A música instrumental. O repertorio pianístico e a canción. 4. O teatro musical: bufos, ópera e zarzuela. 5. O ensino e a difusión da música.	7

	6. Investigacións actuais.	
O cambio de século (XIX-XX). Semellanzas e contrastes. As guerras mundiais e os conflitos rexionais.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Identidade, modernidad e vangardía. Áreas de creación e compositores relevantes. Desenvolvemento do movemento sinfónico, camerístico e coral Primeiros indicios de experimentación. 2. Os discursos sobre o nacional. Nacionalismo e universalismo. Música e política. O Panamericanismo. 3. O teatro musical. Ópera, zarzuela, as revistas musicais e o cabaret. 4. As institucións: orquestras, coros, centros de ensino, publicacións periódicas e festivais. 5. A música popular O desenvolvemento dos medios de difusión. Comercialización e consumo da música. 6. Ascenso da musicología latinoamericana. 	8
Experimentación e vangardía na segunda metade do século XX. O século XXI. Coincidencia temporal de diferentes linguaxes musicais. Interrelación e fusión. A música popular profesional e os medios.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vangardía, experimentación e "ismos" na segunda metade do século XX. A recuperación do público de concerto trala experimentación. Coincidencia e contraposición de linguaxes. Áreas de creación e compositores relevantes. 2. As institucións musicais. O ensino da música. 3. A música popular A nova canción latinoamericana. Influencias do rock e o pop. A música tropical e a salsa. Relación e fusión. Comercialización e consumo da música. 4. Musicología, etnomusicología e musicología popular. Investigacións actuais. 	9
Total de sesións por cuadrimestre		17+17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral	26	30	56
Exposición e debate de traballos	4	26	30
Actividades de avaliación	2		2
Titorías	2		2
Total de horas por cuadrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Asistencia e participación	Asistir a clase dun xeito activo, participando nas actividades prácticas, comentario e debate de fontes	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	50%
Realización de traballos e exposicións	Amosar a asimilación dos contidos da materia e a capacidade de aprendizaxe autónoma e exposición, segundo o caso		50%

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..

AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Ibidem avaliación ordinaria			
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva	T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM2, EM7	70%
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos		30%

EXTRAORDINARIA

Ibidem avaliación ordinaria

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

Béhague, Gerard: La música en América Latina, Caracas, Monte Ávila Editores, 1983.

- Bolaños, César: La música en el Perú, Lima, Patronato Popular y Porvenir Pro-Música Clásica, 1985.
- Carpentier, Alejo: La música en Cuba, México, Fondo de Cultura Económica, 1946.
- Carredano, Consuelo y Victoria Eli: La música en Hispanoamérica, siglo XIX. Vol. 6. Madrid, Fondo de Cultura Económica, 2010.
- Diccionario de la música española e hispanoamericana: E. Casares Rodicio, dir., 10 vols., Madrid, Instituto Complutense de Ciencias Musicales, Sociedad General de Autores y Editores, 1999-2002.
- Gesualdo, V.: Historia de la música en la Argentina, 1, Buenos Aires, 1964.
- Gómez García, Zoila (selección, prólogo y notas): Musicología en Latinoamérica, La Habana, Arte y Literatura, 1984.
- Gómez, Zoila y Victoria Eli: Música latinoamericana y caribeña, La Habana, Pueblo y Educación, 1995.
- Mendoza, Vicente T.: La música en la época de la Reforma, la Intervención y el Imperio, México, Ponto, 1957.
- Pacquier, A. Les chemins du baroque dans le Nouveau Monde. S.L. Fayard, 1996.
- Peñín, José (coord.): Música iberoamericana de salón, 2 vols. Actas del Congreso Iberoamericano de Musicología 1998, Caracas, Fundación Vicente Emilio Sojo, Ministerio de Educación, Cultura y Deportes, Consejo Nacional de Cultura, 2000.
- Stein, Louise K. (ed.): Tomás de Torrejón J' Velasco y Juan Hidalgo: La púrpura de la rosa. Fiesta cantada, ópera en un acto, Madrid, Música Hispana, ICCMU, 1999.
- VVAA.: América Latina en su música, Isabel Arezt, ed. México, Siglo XXI, 1983.
- Vega, Carlos: Panorama de la música popular argentina, Buenos Aires, Losada, 1944

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

- Ayestarán, Lauro. Doménico Zipoli. El gran compositor y organista romano del 1700 en el Río de la Plata. Montevideo: Impresora Uruguaya, 1941.
- _____. "Fuentes para el estudio de la música colonial Uruguaya". Revista de la Facultad de Humanidades y Ciencias (Montevideo), 1, núm. 1 (1947): 1-57.
- _____. La música en el Uruguay. Montevideo: Servicio Oficial de Difusión Radio Eléctrica (Sodre), 1953.
- _____. Doménico Zipoli, vida y obra. Buenos Aires: Pontificia Universidad Católica Argentina; Facultad de Artes y Ciencias Musicales, 1962.
- _____. "Doménico Zipoli y el barroco musical sudamericano". Revista Musical Chilena (Santiago), 16, núm. 81-82 (julio-diciembre 1962): 94-125.
- _____. "El barroco musical hispanoamericano: los manuscritos de San Felipe Neri (Sucre, Bolivia) existentes en el Museo Histórico Nacional del Uruguay". Yearbook Inter-American Institute for Musical Research (Nueva Orleans), 1 (1965): 55-93.
- Bal y Gay, Jesús. Tesoro de la música polifónica en México. El Códice del convento del Carmen. México: Instituto Nacional de Bellas Artes, 1952.
- Bernal Jiménez, Miguel. El archivo musical del Colegio de Santa Rosa de Santa María Valladolid. Morelia: Universidad Michoacana de San Nicolás, 1939.
- Boettner, Juan Max. Música y músicos del Paraguay. Asunción: Autores Paraguayos, 1957.
- Calcaño, José Antonio. La ciudad y su música. Crónica musical de Caracas. Caracas: Conservatorio Teresa Carreño, 1958.
- _____. "Música colonial venezolana". Revista Musical Chilena (Santiago), 16, núm. 81-82 (julio-diciembre 1962): 195-200.
- Carpentier, Alejo. La música en Cuba. México: Fondo de Cultura Económica, 1946.
- Claro, Samuel. "La música en las misiones jesuitas de moxos". Revista Musical Chilena (Santiago), 108 (julio-septiembre 1969): 7-32.
- _____. "La música virreinal en el Nuevo Mundo". Revista Musical Chilena (Santiago) 24, núm. 110 (1970): 7-31. Vol. 9 / 2004 312
- _____. "La música secular de Tomás de Torrejón y Velasco (1644-1728), algunas características de su estilo y notación musical". Revista Musical Chilena (Santiago), 117 (enero-marzo 1972): 3-23.
- _____. Antología de la música colonial en América del Sur. Santiago: Universidad de Chile, 1974.
- _____. Catálogo del Archivo Musical de la Catedral de Santiago de Chile. Santiago: Instituto de Extensión Musical; Universidad de Chile, 1974.
- _____. y Jorge Urrutía Blondel. Historia de la música en Chile. Santiago: Orbe, 1973.
- Coopersmith, Jacob M. Music and Musicians of Dominican Republic. Washington: PAU, 1949.
- Díaz Gainza, José. Historia musical de Bolivia. 2 ed. 1962; reimposición. La Paz: Puerta del Sol, 1977.
- Díaz, Víctor Miguel. Las bellas artes en Guatemala. Guatemala: Tipografía Nacional, 1934.
- Duque, Ellie Anne. José Cascante. Catedral de Bogotá. Archivo musical. Bogotá: Imprenta Distrital, 1973.
- Escobar, Luis Antonio. Aspectos de la música colonial colombiana. Bogotá: s. e., 1950.
- Estrada, Jesús. Música y músicos de la época virreinal. 2 ed. 1973; reimposición, México: Diana, 1980.
- Furlong, Guillermo. Músicos argentinos durante la dominación hispánica. Buenos Aires: Haurpes, 1945.
- García Muñoz, Carmen y Waldemar Axel Roldán. Un archivo musical americano. Buenos Aires: Eudeba, 1972.
- Gesualdo, Vicente. Historia de la música en la Argentina. 3 vols. Buenos Aires: Beta S.R.L., 1961.
- _____. "La música en Argentina durante el período colonial". Revista Musical Chilena (Santiago), 16, núm. 81-82 (julio-diciembre 1962): 125-134.
- Grenón, Pedro. Nuestra primera música instrumental: datos históricos. Buenos Aires: Librería "La Cotizadora Económica", 1929. [También en Revista de Estudios Musicales (Mendoza) 5 y 6 (1950 y 1951)].
- Guerrero Toro, Juan Agustín. La música ecuatoriana desde su origen hasta 1875. 2 ed. 1876; reimposición, Fuentes y documentos para la historia de la música del Ecuador, 1. Quito: Banco Central del Ecuador, 1984 [Primera edición: Quito: Imprenta Nacional, 1876].
- Hernández Balaguer, Pablo. "Panorama de la música colonial cubana". Revista Musical Chilena (Santiago), 16, núm. 81-82 (julio-diciembre 1962): 201-208.
- _____. Catálogo de música de los archivos de la Catedral de Santiago de Cuba y del Museo Bacardí. 2 ed. Santiago de Cuba: Editorial Oriente, 1979 [Primera edición: La Habana: Biblioteca Nacional José Martí, 1961; disponible también en: Hernández Balaguer, Pablo. El más antiguo documento de la música cubana y otros ensayos. La Habana: Letras Cubanas, 1986].
- _____. "La capilla de música en la catedral de Santiago de Cuba". Revista Musical Chilena (Santiago), 18, núm. 19 (octubre-diciembre 1964): 14-61.
- Lange, Francisco Curt. La música eclesiástica en Córdoba durante la dominación hispánica. Córdoba: Universidad Córdoba, 1956.
- Luper, Albert Thomas. The Music of Argetina. Washington: Music Division, Pan American Union, 1942.
- Martínez Montoya, Andrés. "Reseña histórica sobre la música en Colombia desde la época de la Colonia hasta la fundación de la Academia Nacional de Música". 2 ed. 1932; reimposición. Boletín de Programas (Bogotá), 10, núm. 206, (octubre 1961): 1-13 [Primera impresión en: Anuario de la Academia Colombiana de Bellas Artes, 1932].
- Moreno, Segundo Luis. "La música en el Ecuador". El Ecuador en 100 años de independencia. Vol. 2. Quito: Escuela Tipográfica Salesiana; Artes y Oficios, 1930.
- _____. Historia de la música en el Ecuador. Quito: Casa de la Cultura Ecuatoriana, 1972.
- Osorio, Juan Crisóstomo. "Breves apuntes para la historia de la música en Colombia". Repertorio Colombiano (Bogotá), 3, núm. 15 (1879): 162-166 [Reimpresión: Textos. Musicología en Colombia: una introducción. Bogotá: Universidad Nacional de Colombia, 2001: 65-82. Se añaden datos del autor].
- Pardo Tovar, Andrés. La cultura musical en Colombia. Historia Extensa de Colombia. Vol 10, t. 6. Bogotá: Lerner, 1966. Vol. 9 / 2004
- Perdomo Escobar, José Ignacio. "Esbozo histórico sobre la música colombiana". Boletín Latinoamericano de Música (Bogotá), 4 (1938): 387-560.
- _____. Historia de la música en Colombia. Bogotá: Biblioteca Popular de Cultura Colombiana, 1945 [Biblioteca de Historia Nacional. Bogotá: ABC, 1963; edición abreviada.

- Bogotá: ABC, 1975, y Bogotá: Plaza & Janés, 1980].
- _____. "Contribución al estudio de la música religiosa en la Conquista y la Colonia". Boletín de Programas (Bogotá) 20, núm. 205 (septiembre 1961): 1-19.
- _____. "Cultivo de la música y las artesanías en las misiones y reducciones jesuitas en el Nuevo Reino de Granada en la Colonia". Revista Javeriana (Bogotá), 84, núm. 419 (octubre 1975): 382-385.
- _____. El archivo musical de la catedral de Bogotá. Bogotá: Instituto Caro y Cuervo, 1976.
- Pereira Salas, Eugenio. Los orígenes del arte musical en Chile. Santiago: Imprenta Universitaria, 1941.
- _____. Historia de la música en Chile (1850- 1900). Santiago: Universidad de Chile, 1957.
- Plaza, Juan Bautista. Archivo de música colonial venezolana. 12 vols. Montevideo: Cooperativa Interamericana de Compositores, 1943.
- _____. Música colonial Venezolana. Colección Letras Venezolanas. Caracas: Ministerio de Educación, 1958 [También en: Plaza, Juan Bautista. Temas de música colonial venezolana: biografías análisis y documentación. Caracas: Fundación Vicente Emilio Sojo, 1990].
- Plaza, Ramón de la. Ensayos sobre el arte en Venezuela. Facsímil, 1883 reimposición. Caracas: Imprenta al Vapor de "La Opinión Nacional", 1983.
- Sáenz Poggio, José. "Historia de la música guatemalteca desde la monarquía española hasta fines del año 1877". 2 ed. Anales de la Sociedad de Geografía e Historia de Guatemala (Guatemala), 22, núm. 1-2 (marzo-junio 1947): 1-80 [Primera edición: Guatemala: Imprenta la Aurora. 1878. Reeditado como: Historia de la música guatemalteca: desde la monarquía española, hasta fines del año de 1877 / escrita por José Saenz Poggio en el año de 1878. Guatemala: Editorial Cultura, 1997].
- Saldívar, Gabriel. Historia de la música en México: épocas precortesiana y colonial. México: Editorial Cultura, 1934.
- Sas, Andrés. "La vida musical en la Catedral de Lima durante la Colonia". Revista Musical Chilena (Santiago), núm. 81-82, (julio-diciembre 1962): 8-53.
- _____. La música en la Catedral de Lima durante el Virreinato. 2 vols. Lima: Universidad Nacional Mayor de San Marcos; Instituto Nacional de Cultura, 1972.
- Schianca, Arturo. Historia de la música argentina. Origen y características. Buenos Aires: Establecimiento Gráfico Argentino, 1933.
- Spell, Lota M. "Music in the Cathedral of Mexico in the Sixteenth Century". Hispanic American Historical Review (Durham), 26, núm. 3 (agosto 1946): 294-319.
- Stevenson, Robert. Music in Mexico. A Historical Survey. Nueva York: Thomas y Crowell, 1952.
- _____. Cathedral Music in Colonial Peru. Lima: Pacific Press, 1959.
- _____. The music of Peru. Aboriginal and Viceroyal Epoch. Washington: Pan American Union, 1960.
- _____. "El archivo musical de Bogotá", trad. Andrés Pardo Tovar. La música colonial en Colombia. Cali: Instituto Popular de Cultura de Cali, 1964 [Traducción de: "The Bogota Music Archive" en Journal of the American Musicological Society, 1962].
- _____. "La música colonial en Colombia". Revista Musical Chilena. (Santiago), 16, núm. 81-82 (julio-diciembre 1962): 153-171 [También como: "Colonial Music in Colombia", en The Americas. Academy of American Franciscan History (Berkeley), 19, núm. 2 (octubre 1962): 121-136].
- _____. La música colonial en Colombia, trad. Andrés Pardo Tovar. Cali: Instituto Popular de Cultura de Cali, 1964.
- _____. "La música en la catedral de México: 1600-1750". Revista Musical Chilena (Santiago), 19, núm. 92 (abril-junio 1965): 11-31 [También como: "Mexico City Cathedral Music: 1600-1750", en The Americas. Academy of American Franciscan History (Berkeley), 21, núm. 2 (octubre 1964): 111-135].
- _____. "Music in Quito, Four Centuries". Hispanic American Historical Review (Durham), 43, núm. 2 (mayo 1963): 247-266.
- _____. "La música en Quito". Revista Musical Chilena (Santiago), 16, núm. 81-82 (julio-diciembre 1962): 172-194 [También en: Amahis: Órgano del Vol. 9 / 2004 Archivo Nacional de Historia (Quito), 11, núm. 17 (10 de agosto de 1968): 7-28; y en: Colección fuentes y documentos para la historia de la música en el Ecuador. 3 vols. Quito: Banco Central del Ecuador; Centro de Investigación y Cultura, 1989].
- _____. Renaissance and Baroque Musical Sources in the Americas. Washington: OEA, 1970.
- _____. Christmas Music from Baroque Mexico. Berkeley y Los Angeles: University of California, 1974.
- _____. "Latin American Colonial Music Anthology". Inter-American Music Review (Washington), 7 núm. 1 (otoño-invierno 1985): 1-53 [Publicado por Organization of American States, Washington, 1975].
- _____. "Rumbos de la investigación sobre música colonial latinoamericana". Revista Musical Chilena (Santiago), 134, (abril-septiembre 1976): 3-8 [Publica exactamente el mismo texto como "Tendencias en la investigación de la música colonial", Heterofonía (México), 9, núm. 4 (julio-agosto 1976): 3-6].
- _____. Torrejón y Velasco, Tomás de. La púrpura de la rosa. Estudio preliminar y transcripción de la música por Robert Stevenson. Lima: Instituto Nacional de Cultura; Biblioteca Nacional, 1976.
- _____. "Mexico City Cathedral Music 1600-1675". Inter-American Music Review (Los Angeles), 9, núm. 1 (otoño-invierno 1987): 75-113.
- Vásquez, Rafael. Historia de la música en Guatemala. Guatemala: Tipografía Nacional, 1950.
- Vega, Carlos. La música de un códice colonial del siglo XVII. Buenos Aires: Universidad de Buenos Aires, 1931.
- _____. "Un códice peruano colonial del siglo XVII". Revista Musical Chilena. (Santiago), 16, núm. 81-82 (julio-diciembre 1962): 54-93.
- Villacorta C., J. Antonio. "Índice analítico de la capitania general de Guatemala". Anales de la Sociedad de Geografía e Historia de Guatemala (Guatemala), 16, núm. 5 (septiembre 1939): 341-383.
- Zapiola, José. Recuerdos de treinta años 1810-1840. 4 ed. [1872]; reimposición, Santiago: Imprenta de "El Independiente" 1928.

Programación Docente de HISTORIA DA MÚSICA APLICADA Á MUSICOLOXÍA I

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA HISTORIA DA MÚSICA APLICADA Á MUSICOLOXÍA I

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	MUSICOLOXÍA HISTÓRICA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUÍS COSTA VÁZQUEZ
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Iván Abal Pulleiro
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	32
ETCS/ CUADRIMESTRE	3								Idiomas	Castelán, galego
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	IVÁN ABAL PULLEIRO				ivan_abal@cmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento dos movementos e tendencias fundamentais da historia da música occidental, a partir da análise, audición e o comentario do texto literario e/ou musical, con atención aos aspectos estilísticos, históricos e expresivos da tradición musical, e ao
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17
XERAIS	X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26
ESPECÍFICAS	EM1, EM2, EM3, EM7, EM8

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Desenvolver o hábito de escoitar música, tanto en soportes gravados diversos como a través da asistencia a eventos musicais, interesándose pola música máis afastada das súas preferencias persoais, con vistas a ampliar e diversificar os seus gustos.	T16, X15, X17.
Captar, a través do análise e da audición, as características da música do período, co fin de entender a súa evolución e situar as obras musicais no tempo.	T2, X1, X4, X11, X14, X17, EM3, EM8.
Coñecer e comprender a música do período tratado tendo en conta as relacións cos conceptos estéticos imperantes nel, para desenvolver o seu sentido crítico e, no caso de que exista repertorio (real ou transcricións), con vistas a aplicar á interpretación as diferentes convencións interpretativas.	T2, T17, X1, X4, X11, X14, EM2.
Valorar a importancia da música nas sociedades humanas, a través do coñecemento das relacións establecidas ao longo da historia entre a música e o resto das artes, o pensamento e a literatura, así como dos feitos históricos e os movementos socioculturais máis destacados de cada época, con vistas a obter unha visión máis global do fenómeno musical.	T11, X12, X14, X15, X16, X26, EM1, EM2, EM3.
Desenvolver certo grao de autonomía persoal á hora de empregar as ferramentas de investigación e recursos ao seu alcance, aplicándoos de xeito autónomo ao estudo da música, especialmente no referido ao seu repertorio, establecendo valoracións propias e razoadas sobre as características deste, empregando un vocabulario axeitado e respectando as opinións alleas.	T2, T3, T4, T8, T16, X10, X12, X14, X18, X26, EM2, EM7

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I Introducción e conceptos. Recursos bibliográficos e ferramentas de consulta.	1.1 Conceptos: Conceptos craves na Musicología como ciencia. (Música, Historia, Forma, Estilo, Xénero) Disciplinas: As distintas ramas e ciencias auxiliares da Musicología (Etnomusicología, Sociomusicología). Historia da Musicología: Estudo do surgimento da Musicología e percorrido histórico polos principais enfoques que recibiu a disciplina (Historiografía) Musicólogos: Aproximación á obra e formulacións dos principais musicólogos/as ao longo dos últimos séculos. Introducción ás fontes musicais. Fontes iconográficas. As fontes sonoras. Diferentes visións sobre a historia da música.	1
II A Antigüidade Clásica: Grecia e Roma	2.1. Grecia: Música e mito. A musiké e a tekné. O ethos da música. Concepto. Sistema musical. Análise. Grecia desde Homero a Plutarco. A música na poesía, o teatro e nos xogos. Os teóricos musicais e as súas escolas. O pensamento musical dos filósofos gregos. Organoloxía. 2.2. Roma: Música e función social. O mundo helenístico-romano: cultos populares, pantomimas. Organoloxía. 2.3. A música cristiá primitiva.	1
III A monodia medieval	3.1.. O canto Gregoriano. Relación coa consolidación da misa. Características principais. Formas principais: Alleluia, Kyrie, etc. Sistema tonal: o oktoechos. Análise. 3.2. A monodia profana: xogares, trovadores, goliardos... A figura de Afonso de Castela e as Cantigas Santa María. Martín Codax e a lírica galaico-portuguesa. Formas principais. Organoloxía.	4
IV A polifonía medieval	4.1. A polifonía. Antecedentes: primeiras escolas polifónicas. Formas e procedementos. 4.2. Notre Dame. 4.3. Ars Antiqua. O motete e a súa evolución. 4.4. O Ars Nova.	3

V	Auxe Da Polifonía. Séculos XV e XVI.	5.1. Contexto histórico. 5.2. A música renacentista: técnicas compositivas, periodización. 5.3. Escolas compositivas: franco-flamenca, alemá, romana, veneciana, española... 5.4. Xéneros vocais nacionais. 5.5. Música instrumental.	8
---	--------------------------------------	---	---

Total de sesións por cuadrimestre **17**

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Introdutorias: Introducción xeral á materia. Relación entre historia da Música e a Historia da arte. Filosofía e música. Introducción a socioloxía da música. Fontes e recursos.	2	2	4
Exposición maxistral: As sesións de clases estarán dedicadas, principalmente, ás explicacións teóricas, ás análises e á organización do traballo semanal.	15	25	40
Exposición práctico-teórica: Durante estas sesións realizaranse diferentes audicións e proxeccións de textos e partituras, para recoñecer e analizar o seu contido. Lectura e estudo crítico de textos elementais dentro da materia. Procura e comentario de fontes sonoras e documentais.	15	31	46
Total de horas por cuadrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Participación activa nas actividades propostas na aula	T2, T3, T4, T8, T11, T16, X1, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM2, EM3, EM7, EM8.	20
Exame escrito	Comentario de texto, audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento.	T2, T3, T4, T8, T11, T17, X1, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8	80
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Dembro-)			
Exame escrito	Comentario de texto, audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento.	T2, T3, T4, T8, T11, T17, X1, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8	100
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Comentario de texto, audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento.	T2, T3, T4, T8, T11, T17, X1, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8	100
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Comentario de textos, audicións, preguntas de sínteses, test e desenvolvemento.	T2, T3, T4, T8, T11, T17, X1, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8	100

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
<p>No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.</p>	<p>Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.</p>
<h2>8. Bibliografía, materiais e documentos</h2>	
REFERENCIAS BÁSICAS	
<p>Burkholder, J. Peter, Donald Jay Grout e Claude V. Palisca. <i>Historia de la música occidental</i>. 9.ª ed. Madrid: Alianza Editorial, 2014.</p> <p>Burkholder, J. Peter, Donald Jay Grout e Claude V. Palisca. <i>Norton Anthology of Western Music. Vol. 1, Ancient to Baroque</i>. 8.ª ed. London: W. W. Norton & Company, 2019.</p> <p>Fassler, Margot. <i>La música en el Occidente Medieval</i>. Madrid: Akal, 2021.</p> <p>Freedman, Richard. <i>La música en el Renacimiento</i>. Madrid: Akal, 2018.</p>	
REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS	
<p>Asensio, Juan Carlos. <i>El canto gregoriano: Historia, liturgia, formas</i>. Madrid: Alianza, 2008.</p> <p>Cattin, Giulio. <i>Historia de la música, 2. El medioevo, Primera parte</i>. Madrid: Turner, 2005.</p> <p>Comotti, Giovanni. <i>Historia de la música, 1. La Música en la Cultura Griega y Romana</i>. Madrid: Turner, 2005.</p> <p>Everist, Mark, ed. <i>The Cambridge Companion to Medieval Music</i>. Cambridge: Cambridge University Press, 2011.</p> <p>Everist, Mark e Thomas Forrest Kelly, eds. <i>The Cambridge History of Medieval Music</i>. Cambridge: Cambridge University Press, 2018.</p> <p>Gallo, F. Alberto. <i>Historia de la música, 3. El medioevo, Segunda parte</i>. Madrid: Turner, 1987.</p> <p>Garrido Domené, Fuensanta. <i>Los teóricos menores de la Música Griega</i>. Barcelona: Cerix, 2016.</p> <p>Hoppin, Richard. <i>Antología de la música medieval</i>. Madrid: Akal, 2002.</p> <p>Hoppin, Richard. <i>La música medieval</i>. Madrid: Akal, 1991.</p> <p>Reese, Gustav. <i>La música de la Edad Media</i>. Madrid: Alianza, 1988.</p> <p>Reese, Gustav. <i>La música en el Renacimiento</i>. 2 vols. Madrid: Alianza, 1988.</p> <p>Robertson, A. e Denis Stevens. <i>Historia general de la música</i>. 3 vols. Madrid: Istmo, 1972.</p> <p>Treitler, Leo e W. Oliver Strunk, eds. <i>Strunk's Source Readings in Music History (Revised Edition)</i>. London: W. W. Norton & Company, 1988.</p>	

Programación Docente de Hª da Música Aplicada á Musicoloxía II-Historia da Música Aplicada á Musicoloxía II
Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)
CÓDIGO

Con formato: Sangría: Izquierda: -0,5 cm

Definición de estilo: n1

Definición de estilo: t3: Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Tabla con formato

Con formato: Izquierda

1. Datos da disciplina

MATERIA	HISTORIA DA MÚSICA APLICADA A MUSICOLOXÍA II								TITULACIÓN	Título Superior de Música		
ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	Histórica		
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva		
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								COORDINADOR/A	Consultar táboa anexa Luis Costa Vázquez		
N.º CUADRIMESTRE	3	H. lectivas/semana		2	Horas lectivas /cuadrimestre			32	HORAS/ECTS	32	ECTS totais da disciplina	3
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		IDIOMAS	Castelán, galego		
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	OUTROS IDIOMAS*			
ECTS/ CUADRIMESTRE	3								ECTS de formación instrumental complementaria (Só instrumento principal)			

*Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, recibirán as clases das disciplinas de carácter individual no idioma especificado no seu acordo de Formación. Nas demais disciplinas, poderán recibir asistencia e orientación dos seus Titores nos "outros idiomas" citados nesta programación sen que iso implique que as clases sexan impartidas neses idiomas.

DOCENTES	LUIS COSTA VAZQUEZ. luiscosta@csmvigo.com Consultar táboa anexa											
DESCRIPCIÓN DA DISCIPLINA	Coñecemento dos movementos e tendencias fundamentais da historia da música occidental, a partir da análise, audición e o comentario do texto literario e/ou musical, con atención aos aspectos estilísticos, históricos e expresivos da tradición musical, e ao seu contexto cultural e social.											
COÑECEMENTOS/REQUISITOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.											

2. Competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)

TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17
XERAIS	X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26
ESPECÍFICAS	EM1, EM2, EM3, EM7, EM8

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
Desenvolver o hábito de escoitar música, tanto en soportes gravados diversos como a través da asistencia a eventos musicais, interesándose pola música máis afastada das súas preferencias persoais, con vistas a ampliar e diversificar os seus gustos.	T16, X15, X17, EM7.
Captar, a través do análise e da audición, as características da música do período, co fin de entender a súa evolución e situar as obras musicais no tempo.	T2, X1, X4, X11, X14, X17, EM1, EM3.
Coñecer e comprender a música do período tratado tendo en conta as relacións cos conceptos estéticos imperantes nel, para desenvolver o seu sentido crítico e, no caso de que exista repertorio (real ou transcritións), con vistas a aplicar á interpretación as diferentes convencións interpretativas.	T2, T17, X1, X4, X11, X14, EM2, EM7.
Valorar a importancia da música nas sociedades humanas, a través do coñecemento das relacións establecidas ao longo da historia entre a música e o resto das artes, o pensamento e a literatura, así como dos feitos históricos e os movementos socioculturais máis destacados de cada época, con vistas a obter unha visión máis global do fenómeno musical.	T11, X12, X14, X15, X16, X26, EM7.
Desenvolver certo grao de autonomía persoal á hora de empregar as ferramentas de investigación e recursos ao seu alcance, aplicándoos de xeito autónomo ao estudo da música, especialmente no referido ao seu repertorio, establecendo valoracións propias e razoadas sobre as características deste, empregando un vocabulario axeitado e respectando as opinións alleas.	T1, T2, T3, T4, T8, T16, X10, X12, X14, X18, X26, EM8.

Con formato: t3

Con formato: t3, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Código de campo cambiado

Código de campo cambiado

Con formato: t3

Con formato: t3, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Código de campo cambiado

Código de campo cambiado

Con formato: t3

Con formato: t3, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Código de campo cambiado

Código de campo cambiado

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I Aspectos xerais da Música Barroca	O redescubrimiento da Música Antiga. O final do Renacemento musical: obras e xéneros de transición. As novas técnicas compositivas: o baixo continuo e a armonía vertical. As estruturas sociais da produción e a recepción musical.	2

Con formato: Sangría: Izquierda: -0,5 cm

II	A música instrumental do barroco ata o 1700	As orixes e evolución da sonata barroca. A música instrumental para tecla. A música na Europa do norte: Países Baixos e Alemaña.	2
III	A Música vocal, concertada e a ópera.	Aspectos xerais da primeira ópera en Italia ata 1650. A expansión da ópera en Europa: Inglaterra, Francia e Viena. Os xéneros profanos: a cantata. A música sacra e o oratorio. O estilo concertato en Alemaña.	3
IV	A música instrumental no s. XVIII	O estilo de concerto e a sonata solista. Os mestres italianos do concerto. A expansión do estilo en Alemaña e Francia. A música para tecla en Francia e Alemaña.	3
V	A música vocal no s. XVIII	Opera seria vs Opera bufa. A ópera nas capitais europeas. Outros xéneros da música vocal. A música vocal e concertada no mundo protestante: J. S. Bach.	3
VI	O estilo barroco en España	A música vocal no Cancioneiro de Sablonara. A música nas catedrais. Ensaíos dun teatro musical e do estilo concertato.	2
VII	As prostrimerias do estilo barroco	O rococó en Francia e España. A transición ao estilo galante en centroeuropa	1
VIII	Seminario		1
IX			
Total de sesións por cuadrimestre			17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Introdutorias: <u>Introdución xeral á materia. Relación entre historia da Música e a Historia da arte. Filosofía e música. Introdución a socioloxía da música. Fontes e recursos.</u>	4	6	10
Exposición maxistral: <u>Aproximadamente a metade do tempo das sesións de clases estarán dedicadas, principalmente, ás explicacións teóricas, ás análises e á organización do traballo semanal.</u>	15	25	40
Sesións prácticas: <u>Aproximadamente a metade do tempo das sesións de clases adicaránse á análise de obras para describir os seus aspectos formais, o comentario de textos e fontes de época e a contextualización das obras no seu marco social.</u>	15	25	40
Total horas por cuadrimestre			90

Con formato: Derecha

5. Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		OBSERVACIÓNS
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	
Presenciais	—	32	—	—	—	—	—	—	
Non presenciais	—	58	—	—	—	—	—	—	
Total de horas cuadrimestrais	—	90	—	—	—	—	—	—	

Con formato: t3, Izquierda, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: t3, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: t3, Izquierda, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: t3, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: t3, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: t3, Izquierda, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: t3, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: t3, Izquierda, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: t3, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: t3, Izquierda, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: t3, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: t3, Izquierda, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: t3, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: t3, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: t3, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

6. Descriptores de Planificación

TIPO DE ACTIVIDADE	DESCRICIÓN DA METODOLOXÍA
Introdutorias	<u>Introdución xeral á materia. Relación entre historia da Música e a Historia da arte. Filosofía e música. Introdución a socioloxía da música. Fontes e recursos.</u>
Exposición maxistral	<u>Aproximadamente a metade do tempo das sesións de clases estarán dedicadas, principalmente, ás explicacións teóricas, ás análises e á organización do traballo semanal.</u>
Sesións prácticas	<u>Aproximadamente a metade do tempo das sesións de clases adicaránse á análise de obras para describir os seus aspectos formais, o comentario de textos e fontes de época e a contextualización das obras no seu marco social.</u>

Con formato: t3, Espacio Antes: 0 pto, Después: 0 pto

Con formato: Sangría: Izquierda: -0,5 cm

Tabla con formato

6.7. Avaliación

ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Sequemento da asistencia e participación ndas clases!	Participación nas sesións prácticas	70 %	Obse
Realización e presentación de traballos	Análise formal e contextual de obras do período e comentario de fontes.	30 %	Obse
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporan a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.			
ALTERNATIVA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito			
Análise formal e contextual escrito	Realización de comentario formal e históricos de obra ou obras do período, e/ou textos históricos.	50 %	
EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que establece a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

- Walter Hill, John. La Música Barroca. Akal, Madrid, 2010.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

- Bukofzer, M. la Música en la época barroca. De Monteverdi a Bach. Alianza Música, Madrid, 1986 (1ª ed. inglés 1947).
- Lamotte, D. de la Armonía. Labor. Barcelona.1989.
- La Rue, J. Análisis del estilo musical. Labor. Barcelona. 1989.
- Piston, W. Armonía. Labor. Barcelona.1993.
- Apel, Willy (ed.), Harvard Dictionary of Music, Harvard, 1944. Hay edición castellana revisada: Randel, M. (ed.), Diccionario Harvard de Música, Mexico, Diana, 1984.
- Michels, Ulrich, Atlas de Música, (2 vols.) Madrid, Alianza, 1982
- Raynor, Henry. Una Historia Social de la Música. Siglo XXI, Madrid, 1986.
- Sadie, Stanley (ed.), The New Grove Dictionary of Music and Musicians (20 vols.), London, MacMillan Press. LTD, 1980.
- Sadie, Stanley (ed.), The New Grove Dictionary of Musical Instruments, London, MacMillan Press. LTD, 1984
- Basso, Alberto, Historia de la música (vol. 6). La época de Bach y Haendel, Madrid, Turner, 1986.
- Bianconi, Lorenzo, Historia de la música (vol. 5). El siglo XVII, Madrid, Turner, 1986.
- Fubini, Enrico, La estética musical desde la Antigüedad hasta el siglo XX, Madrid, Alianza, 1988
- Neubauer, John, La emancipación de la música, Madrid, Visor, 1992
- Acitores, Federico, "Peculiaridades del órgano ibérico", en: Bonet Correa, A. (coord.), El órgano español. Actas del Primer Congreso -27-29 de Octubre de 1981-, Madrid, Universidad Complutense, 1983; pp. 11-19
- Casares, Emilio (ed.), La música en el barroco, Oviedo, Univ. de Oviedo, 1977.
- Etzion, Judith, El cancionero de la Sablonara. Edición crítica, London, Tamesis Books, 1996.
- Garbayo Montabes, Javier, "O esplendor do barroco musical en Galicia", en Villanueva, Carlos (coord.), Galicia fai dous mil anos. O feito diferencial galego. Música (vol. 2), Santiago de C., Museo do Pobo Galego, 1998; pp. 121-178.
- Jambou, Louis, Evolución del órgano español (2 vols), Oviedo, Universidad de Oviedo, 1988.
- López-Calo, José, Historia de la música española (3) Siglo XVII, Madrid, Alianza, 1983.

- López-Calo, José. "Manierismo y barroco", en Actas del Congreso Internacional «España en la música de Occidente» –Salamanca, 1985– Madrid, Ministerio de Cultura, 1987; vol. I, pp. 351-356.
- López-Calo, José. "Los villancicos policorales de Miguel de Irizar (1635-1684)", Inter-American Music Review, vol. X, nº 2 (1989); pp. 27-47.
- López Calo, José. La música en las catedrales españolas. Madrid, ICCMU, 2012.
- Martín Moreno, Antonio. Historia de la Música española. Siglo XVIII. Alianza Música, Madrid, 1985
- Vega, Daniel. "El barroco musical español: precisiones sobre su naturaleza", Revista de Musicología, vol. IV, nº 2 (1981); pp. 237-267.
- Villanueva, Carlos. Las lamentaciones de Semana Santa de Fray José de Vaquedano, Santiago de C., Univ. de Santiago de C., 1990.
- Villanueva, Carlos. Los villancicos gallegos. A Coruña, Fund. Barrié de la Maza, 1994.
- Kühn, Clemens. Historia de la composición musical en ejemplos comentados. Idea Books, Barcelona, 2003. (1ª ed. 1998)

9. Observacións

Competencias avaliadas por ferramentas de avaliación:

Seguemento da asistencia e participación ndas clases: T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8

Relización e presentación de traballos: T1, T2, T3, T4, T8, T11, T17, X1, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8

Exame escrito: T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8

Análise formal e contextual: T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8

Programación Docente de HISTORIA DA MÚSICA APLICADA Á MUSICOLOXÍA III

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA HISTORIA DA MÚSICA APLICADA Á MUSICOLOXÍA I

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	MUSICOLOXÍA HISTÓRICA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUÍS COSTA VÁZQUEZ
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Iván Abal Pulleiro
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	32
ETCS/ CUADRIMESTRE	3								Idiomas	Castelán, galego
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	IVÁN ABAL PULLEIRO				ivan_abal@cmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento dos movementos e tendencias fundamentais da historia da música occidental, a partir da análise, audición e o comentario do texto literario e/ou musical, con atención aos aspectos estilísticos, históricos e expresivos da tradición musical, e ao
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17
XERAIS	X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26
ESPECÍFICAS	EM1, EM2, EM3, EM7, EM8

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Desenvolver o hábito de escoitar música, tanto en soportes gravados diversos como a través da asistencia a eventos musicais, interesándose pola música máis afastada das súas preferencias persoais, con vistas a ampliar e diversificar os seus gustos.	T16, X15, X17, EM2.
Captar, a través do análise e da audición, as características da música do período, co fin de entender a súa evolución e situar as obras musicais no tempo.	T2, X1, X4, X11, X14, X17, EM2, EM7.
Coñecer e comprender a música do período tratado tendo en conta as relacións cos conceptos estéticos imperantes nel, para desenvolver o seu sentido crítico e, no caso de que exista repertorio (real ou transcricións), con vistas a aplicar á interpretación as diferentes convencións interpretativas.	T2, T17, X1, X4, X11, X14, EM2, EM7.
Valorar a importancia da música nas sociedades humanas, a través do coñecemento das relacións establecidas ao longo da historia entre a música e o resto das artes, o pensamento e a literatura, así como dos feitos históricos e os movementos socioculturais máis destacados de cada época, con vistas a obter unha visión máis global do fenómeno musical.	T11, X12, X14, X15, X16, X26, EM1, EM2, EM3.
Desenvolver certo grao de autonomía persoal á hora de empregar as ferramentas de investigación e recursos ao seu alcance, aplicándoos de xeito autónomo ao estudo da música, especialmente no referido ao seu repertorio, establecendo valoracións propias e razoadas sobre as características deste, empregando un vocabulario axeitado e respectando as opinións alleas.	T2, T3, T4, T8, T16, X10, X12, X14, X18, X26, EM2, EM7, EM8.

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I O Clasicismo	1.1. Preclásicos. 1.2. Características xerais do Clasicismo. 1.3. Formas instrumentais. 1.4. Os clásicos vieneses. 1.5. Música vocal no Clasicismo.	5
II O Romanticismo	2.1. Transición ó Romanticismo: a época de Beethoven. 2.2. Características xerais. 2.3. A música instrumental: piano, sinfonismo, música de cámara. 2.4 A música vogal: lied, ópera, música relixiosa.	6
III O Nacionalismo	3.1. Xeneralidades. 3.2. Escolas nacionalistas: o grupo dos cinco, bohemia, países nórdicos, España: a zarzuela.	3
IV O tardoromanticismo	4.1. Características musicais. 4.2. Contexto histórico, artístico e social. 4.3. Mahler, Richard Strauss, Scriabin, Wolf... Obras representativas. 4.4. O sinfonismo en Hollywood: tratamentos orquestais e leitmotivos.	3
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Introdutorias: Introducción xeral á materia. Relación entre historia da Música e a Historia da arte. Filosofía e música. Introducción a socioloxía da música. Fontes e recursos.	2	2	4

Exposición maxistral: As sesións de clases estarán dedicadas, principalmente, ás explicacións teóricas, ás análises e á organización do traballo semanal.	15	25	40
Exposición práctico-teórica: Durante estas sesións realizaranse diferentes audicións e proxeccións de textos e partituras, para recoñecer e analizar o seu contido. Lectura e estudo crítico de textos elementais dentro da materia. Procura e comentario de fontes sonoras e documentais.	15	31	46
Total de horas por cuatrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Participación activa nas actividades propostas na aula	T2, T3, T4, T8, T11, T16, X1, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM2, EM3, EM7, EM8.	20
Exame escrito	Comentario de texto, audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento.	T2, T3, T4, T8, T11, T17, X1, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8	80

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..

AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Dembro-)			
Exame escrito	Comentario de texto, audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento.	T2, T3, T4, T8, T11, T17, X1, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8	100

AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Comentario de texto, audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento.	T2, T3, T4, T8, T11, T17, X1, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8	100

EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Comentario de textos, audicións, preguntas de sínteses, test e desenvolvemento.	T2, T3, T4, T8, T11, T17, X1, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8	100

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprirse as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

Burkholder, J. Peter, Donald Jay Grout e Claude V. Palisca. *Historia de la música occidental*. 9.ª ed. Madrid: Alianza Editorial, 2014.
 Burkholder, J. Peter, Donald Jay Grout e Claude V. Palisca. *Norton Anthology of Western Music. Vol. 2, Classic to Romantic*. 8.ª ed. London: W. W. Norton & Company, 2019.
 Frisch, Walter. *La música en el siglo XIX*. Madrid: Akal, 2019.

Rice, John A. *La música en el siglo XVIII*. Madrid: Akal, 2019.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Casini, Claudio. *Historia de la música. El siglo XIX. Segunda parte*. Madrid: Turner, 1994.

Dahlhaus, Carl. *La Música del Siglo XIX*. Madrid: Akal, 2014.

Dahlhaus, Carl. *La idea de la música absoluta*. Barcelona: Idea Musica, 1999.

Di Benedetto, Renato. *Historia de la música. El siglo XIX. Primera parte*. Madrid: Turner, 1994.

Downs, Phillip G., ed. *Antología de la música clásica*. Madrid: Akal, 2006.

Downs, Phillip G. *La música clásica*. Madrid: Akal, 2015.

Einstein, Alfred. *La música en la época romántica*. Madrid: Alianza Editorial, 2007.

Keefe, Simon P., ed. *The Cambridge History of Eighteenth-Century Music*. Cambridge: Cambridge University Press, 2011.

Plantinga, León. *La música romántica*. Madrid: Akal, 2014.

Robertson, A. e Denis Stevens. *Historia general de la música*. 3 vols. Madrid: Istmo, 1972.

Samson, Jim, ed. *The Cambridge History of Nineteenth-Century Music*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001.

Treitler, Leo e W. Oliver Strunk, eds. *Strunk's Source Readings in Music History (Revised Edition)*. London: W. W. Norton & Company, 1988.

Programación Docente de H^a da Música Aplicada á Musicoloxía IV

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Datos da disciplina

MATERIA	Historia da Música aplicada a musicoloxía II						TITULACIÓN	Título Superior de Música			
ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA						ITINERARIO	HISTÓRICA			
CARÁCTER	B) Obrigatoria						TIPO DE CLASES	Colectiva			
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA						COORDINADOR/A	Luís Costa Vázquez			
N.º CUADRIMESTRE	3	H. lectivas/semana		2	Horas lectivas /cuadrimestre		32	HORAS/ ECTS	30	ETCS totais da disciplina	3
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		IDIOMAS	Castelán, galego	
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	OUTROS IDIOMAS*		
ETCS/ CUADRIMESTRE				3					ECTS de formación instrumental complementaria (Só instrumento principal)		

*Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, recibirán as clases das disciplinas de carácter individual no idioma especificado no seu acordo de Formación. Nas demais disciplinas, poderán recibir asistencia e orientación dos seus Titores nos "outros idiomas" citados nesta programación sen que iso implique que as clases sexan impartidas neses idiomas.

DOCENTES	LUIS COSTA VÁZQUEZ luiscosta@csmvigo.com										
DESCRIPCIÓN DA DISCIPLINA	Coñecemento dos movementos e tendencias fundamentais da historia da música occidental, a partir da análise, audición e o comentario do texto literario e/ou musical, con atención aos aspectos estilísticos, históricos e expresivos da tradición musical, e ao seu contexto cultural e social.										
COÑECEMENTOS/REQUISITOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.										

2. Competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)

TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17
XERAIS	X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26
ESPECÍFICAS	EM1, EM2, EM3, EM7, EM

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
Desenvolver o hábito de escoitar música, tanto en soportes gravados diversos como a través da asistencia a eventos musicais, interesándose pola música máis afastada das súas preferencias persoais, con vistas a ampliar e diversificar os seus gustos.	T16, X15, X17, EM7.
Captar, a través do análise e da audición, as características da música do período, co fin de entender a súa evolución e situar as obras musicais no tempo.	T2, X1, X4, X11, X14, X17, EM1, EM3.
Coñecer e comprender a música do período tratado tendo en conta as relacións cos conceptos estéticos imperantes nel, para desenvolver o seu sentido crítico e, no caso de que exista repertorio (real ou transcritións), con vistas a aplicar á interpretación as diferentes convencións interpretativas.	T2, T17, X1, X4, X11, X14.
Valorar a importancia da música nas sociedades humanas, a través do coñecemento das relacións establecidas ao longo da historia entre a música e o resto das artes, o pensamento e a literatura, así como dos feitos históricos e os movementos socioculturais máis destacados de cada época, con vistas a obter unha visión máis global do fenómeno musical.	T11, X12, X14, X15, X16, X26, EM7.
Desenvolver certo grao de autonomía persoal á hora de empregar as ferramentas de investigación e recursos ao seu alcance, aplicándoos de xeito autónomo ao estudo da música, especialmente no referido ao seu repertorio, establecendo valoracións propias e razoadas sobre as características deste, empregando un vocabulario axeitado e respectando as opinións alleas.	T1, T2, T3, T4, T8, T16, X10, X12, X14, X18, X26, EM8.

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS	
I	A segunda escola de Viena	Características musicais. Contexto histórico, artístico e social. Expresionismo, atonalidade, dodecafonismo. Schönberg, Berg, Webern. Influencias posteriores.	4
II	O Neoclasicismo	Características musicais. Contexto histórico, artístico e social. Tres autores representativos: Stravinsky, Bartók, Hindemith. O grupo dos seis. Os sinfonistas soviéticos. O neoclasicismo español. A música americana	4
III	A música de vangarda despois da II Guerra Mundial	.O serialismo integral. Postserialismo: indeterminación, aleatoriedade, minimalismo e forma aberta.- Novos timbres instrumentais.	4
IV	A música na era da tecnoloxía	A música electrónica e concreta. últimas tendencias	2
V	A música española no s. XX	A tradición tardoromántica: zarzuela e música instrumental. A Xeración do 27 e a renovación estilística. A xeración do 51 Os compositores actuais.	2
VI	Seminarios	.	1
Total de sesións por cuadrimestre		17	

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS	HORAS NON	TOTAL
----------------------------------	-------	-----------	-------

	PRESENCIAIS	PRESENCIAIS	HORAS
Introdutorias: Introducción xeral á materia. Relación entre historia da Música e a Historia da arte. Filosofía e música. Introducción a socioloxía da música. Fontes e recursos.	4	6	10
Exposición maxistral: Aproximadamente a metade do tempo das sesións de clases estarán dedicadas, principalmente, ás explicacións teóricas, ás análises e á organización do traballo semanal.	15	25	40
Sesións prácticas: Aproximadamente a metade do tempo das sesións de clases adicaránse á análise de obras para describir os seus aspectos formais, o comentario de textos e fontes de época e a contextualización das obras no seu marco social.	15	25	40
Total horas por cuatrimestre			90

6. Avaliación

ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Seguemento da asistencia e participación ndas clasesl	Participación nas sesións prácticas	70 %	OBse
Relización e presentación de traballos	Análise formal e contextual de obras do período e comentario de fontes.	30 %	Obse
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.			
ALTERNATIVA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito			
Análise formal e contextual	Realización de comentario formal e históricos de obra ou obras do período, e/ou textos históricos.	50 %	Obse
EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
	Idem avaliación alternativa	100	Obse

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

La Rue, Jan. Análisis del estilo musical. Labor, 1992 (1º ed. en inglés, 1970)
 Marco, Tomás. Historia de la música española. El siglo XX (vol. 6). Alianza Música, Madrid, 1982
 Morgan, Robert P. La música del siglo XX. Akal, Madrid, 1994 (1º ed. en inglés, 1991)
 Morgan, Robert P. Antología de la música del siglo XX. Akal, Madrid, 1998 (1ª edición, 1992)
 Persichetti, Vicent. Armonía del siglo XX. Real Musical. Madrid, 1985 (1º ed. en inglés 1961)

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

García Laborda, José María. Forma y estructura en la música del siglo XX. Una aproximación analítica. Alpuerto, Madrid, 1996
 Kühn, Clemens. Historia de la composición musical en ejemplos comentados. Idea Books, Barcelona, 2003. (1ª ed. 1998)
 Lendvai, Ernő. Béla Bartók. Un análisis de su música. Idea Books, Barcelona, 2003.
 Perle, George. Composición serial y atonalidad. Idea Books, Barcelona, 1999 (1º ed. en inglés, 1991)

9. Observacións

Competencias avaliadas por ferramentas de avaliación:

Seguemento da asistencia e participación ndas clases: T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8

Realización e presentación de traballos: T1, T2, T3, T4, T8, T11, T17, X1, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8

Exame escrito: T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8

Análise formal e contextual: T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17, X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EM1, EM2, EM3, EM7, EM8.

Programación Docente de Historia da Interpretación Musical I-IV

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Datos da disciplina

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA				ITINERARIO	MUSICOLOXÍA				
CARÁCTER	B) Obrigatoria				TIPO DE CLASES	Colectiva				
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA				COORDINADOR/A	EMILIO LEDE ABAL				
N.º CUADRIMESTRE	1	H. lectivas/semana	2	Horas lectivas /cuadrimestre	32	HORAS/ ECTS	30	ETCS totais da disciplina		
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		IDIOMAS	Galego / Español
CUADRIMESTRE	I	I	III	IV	V	VI	VII	VIII	OUTROS IDIOMAS*	
ETCS/ CUADRIMESTRE			3	3	3	3			ECTS de formación instrumental complementaria (Só instrumento principal)	

*Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, recibirán as clases das disciplinas de carácter individual no idioma especificado no seu acordo de Formación. Nas demais disciplinas, poderán recibir asistencia e orientación dos seus Titores nos "outros idiomas" citados nesta programación sen que iso implique que as clases sexan impartidas neses idiomas.

	DOCENTES		Titoría
	Emilio Lede	Emilio_lede@csmvigo.com	Consultar cadro horario
	Xiana Teixeira	xianateixeiro@csmvigo.com	Consultar cadro horario

DESCRIPCIÓN DA DISCIPLINA	Coñecemento das manifestacións organolóxicas primitivas. Evolución da tecnoloxía musical ao longo da Idade Antiga, Media e Moderna. Comprensión do fenómeno do nacemento da fonografía como inicio da historia da música. Coñecemento e descrición dos obxectos organolóxicos do pasado como fonte para a historia da música e a súa reconstrución sonora.
COÑECEMENTOS/REQUISITOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.

2. Competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)

TRANSVERSAIS	T 2, 4T2, T3, T4, T5, T11, T16, T17, 12
XERAIS	X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26
ESPECÍFICAS	EM2, EM6, EM7, EM8

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
1. Captar, a través do análise e da audición, as características das interpretacións históricas.	T 2, 4, 12, X 10, 16, EM 5, 8
2. Valorar a importancia da música nas sociedades humanas, a través do coñecemento das relacións establecidas ao longo da historia entre a música e o resto das artes, o pensamento e a literatura, así como dos feitos históricos e os movementos socioculturais máis destacados de cada época, con vistas a obter unha visión máis global do fenómeno musical.	T 2, 4, X 5, 16, EM 5, 8
3. Desenvolver certo grao de autonomía persoal á hora de empregar as ferramentas de investigación propias da musicoloxía, aplicándoas de xeito autónomo ao estudo da música empregando un vocabulario axeitado e respectando as opinións alleas.	T2, 12, X 5, 10, 12, 16, EM 3, 5, 7

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	1.1. Interpretación musical e musicoloxía: Límites e perspectivas da historia da interpretación musical. 1.2. Fontes para o estudo da interpretación musical. Interpretación musical e discoloxía. 1.3. Cuestións xerais, estéticas, históricas, textuais, estilísticas, analíticas, psicolóxicas, físicas e mecánicas. 1.4. A interpretación da música na Idade Media e Renacemento.	17
II	1.1. Os estilos interpretativos dentro da música académica. 1.2. Fontes para o estudo da interpretación musical. Interpretación musical e discoloxía. 1.3. A música como performance. 1.4. A interpretación no Barroco e no Clasicismo.	17
III	1.1. Fontes para o estudo da interpretación musical. Interpretación musical e discoloxía. 1.2. A interpretación da música Romántica e Contemporánea. 1.3. Anacronismo e autenticidade.	17
IV	A época fonográfica	17
Sesiões por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e planificación docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS
Exposición maxistral. Exposición dos contidos teóricos da materia, centrados no desenvolvemento diacrónico dos contidos da materia.	25	
Exposición e debate de traballos. Sesións centradas na exposición por parte do alumnado de opinións e críticas aos textos propostos.	5	40
Actividades de avaliación. Proba escrita versada sobre os contidos desenvolvidos ao longo da materia.	2	
Total de horas por cuatrimestre: 72		

6. Avaliación

ORDINARIA

CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Asistencia e participación	Asistir a clase dun xeito activo, participando nas actividades prácticas, comentario e debate de fontes.	50%	T2, X5
Entrega de traballos e probas obxectivas	Nos que se reflectan os contidos adquiridos da materia.	50%	T2, 4

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.

CRITERIOS

ALTERNATIVA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Exame escrito	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva	70%	T2, 4
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos	30%	T2, 4

EXTRAORDINARIA

FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva	70%	T2, 4
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos	30%	T2, 4

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprirse as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que establece a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

Brown, Clive: *Classical & Romanc Performance Pracce. 1750-1900*, Oxford: Oxford University Press, 1999

Brown, Howard Mayer y Stanley Sadie (eds): «Performance practice», 1: Music before 1600. 2: Music after 1600. Basingstoke: Macmillan, 1989

Cyr, Mary: *Performing Baroque Music*, Hants: Ashgate Publishing Limited, 1998

Day, Timothy: *Un siglo de música grabada*, Madrid: Alianza Música, 2002.

Danuser, H. (2016): "Interpretación", en, *Revista de Musicología*, vol. XXXIX, no 1, pp.19ss.

Dolmetsch, Arnold. *The Interpretation of the Music of the XVII and XVIII Centuries*, Londres: Novello, 1915

Dreyfus, Laurence. "Early Music Defended against Its Devotees: A Theory of Historical Performance in the Twentieth Century". *The Musical Quarterly*, Vol. 69, No. 3 (Summer, 1983), pp. 297-322

Forrest Kelly, T. *Early Music: A Very Short Introduction*. New York: Oxford University Press, 2011.

Gumbrecht, H. U. (2005): *Producción de presencia: lo que el significado no puede transmitir*. México, Universidad Iberoamericana, 2005.

Harmoncourt, Nikolaus. *El diálogo musical*, Barcelona: Paidós, 2003

Harmoncourt, Nikolaus. *O discurso dos sons*, Rio de Janeiro: Jorge Zahar Editor, 1988

Haynes, Bruce. *The End of Early Music. A Period Performance's History of Music for the Twenty-First Century*, New York: Oxford University Press, 2007

Lawson, Colin e Stowell, Robin: *La interpretación histórica de la música*, Madrid: Alianza Música, 2005.

Mayer Brown, Howard e McKinnon, James W.: "Performing prac4ce", en Sadie, Stanley (ed.): *New Grove Diconary of Music and Musicians*, Londres: Macmillan Publishers limited, 1980.

Mayer Brown, Howard e Sadie, Stanley (eds.): Performance Pracce. Music before1600, Londres: Macmillan Press, 1989.
Mayer Brown, Howard e Sadie, Stanley (eds.): Performance Pracce. A/er 1600, Londres: Macmillan Press, 1989.
Peter Kivy: Authenticities: *Philosophical Reflections on Musical Performance* Cornell University Press, 1998.
Sherman Bernard D. *Inside Early Music: Conversations with Performers*. New York: Oxford University Press, 2003
Stenzl Jürg.: "In Search of a History of Musical Interpretation". *Musical Quarterly* ,1995, 79 (4), pp. 683-699.
Taruskin ,Richard. *Text and Act. Essays on Music and Performance*. New York: Oxford University Press, 1995.
Wilson, Nick. *The Art of Re-enchantment: Making Early Music in the Modern Age* . New York: Oxford University Press, 2014.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

9. Observacións

Programación Docente de HISTORIA DA MÚSICA I

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA HISTORIA DA MÚSICA I

ESPECIALIDADE	TODAS								ITINERARIO	TODOS
CARÁCTER	A) Formación Básica								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Luis Costa Vázquez
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Javier Jurado Luque
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3						Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	JAVIER JURADO LUQUE				JAVIER@JAVIERJURADO.COM				venres 9-10	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento dos movementos e tendencias fundamentais da historia da música occidental, a partir da análise, audición e o comentario do texto literario e/ou musical, con atención aos aspectos estilísticos, históricos e expresivos da tradición musical, e ao seu contexto cultural e social.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos para a proba de acceso.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Análisis. Educación auditiva.
TRANSVERSAIS	T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17
XERAIS	X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26
ESPECÍFICAS	EI4

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Desenvolver o hábito de escoitar música, tanto en soportes gravados diversos como a través da asistencia a eventos musicais, interesándose pola música máis afastada das súas preferencias persoais, con vistas a ampliar e diversificar os seus gustos.	T16, X15, X17.
Captar, a través do análise e da audición, as características da música do período, co fin de entender a súa evolución e situar as obras musicais no tempo.	T2, X1, X4, X11, X14, X17.
Coñecer e comprender a música do período tratado tendo en conta as relacións cos conceptos estéticos imperantes nel, para desenvolver o seu sentido crítico e, no caso de que exista repertorio (real ou transcricións), con vistas a aplicar á interpretación as diferentes convencións interpretativas.	T2, T17, X1, X4, X11, X14, EI4.
Valorar a importancia da música nas sociedades humanas, a través do coñecemento das relacións establecidas ao longo da historia entre a música e o resto das artes, o pensamento e a literatura, así como dos feitos históricos e os movementos socioculturais máis destacados de cada época, con vistas a obter unha visión máis global do fenómeno musical.	T11, X12, X14, X15, X16, X26.
Desenvolver certo grao de autonomía persoal á hora de empregar as ferramentas de investigación e recursos ao seu alcance, aplicándoos de xeito autónomo ao estudo da música, especialmente no referido ao seu repertorio, establecendo valoracións propias e razoadas sobre as características deste, empregando un vocabulario axeitado e respectando as opinións alleas.	T2, T3, T4, T8, T16, X10, X12, X14, X18, X26.

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I Recursos bibliográficos e ferramentas de consulta.	Introdución ás fontes musicais. Fontes iconográficas. As fontes sonoras. Diferentes visións sobre a historia da música.	1
II A Antigüidade Clásica: Grecia e Roma	2.1. Grecia: Música e mito. A musiké e a tekné. O ethos da música. Concepto. Sistema musical. Análise. Grecia desde Homero a Plutarco. A música na poesía, o teatro e nos xogos. Os teóricos musicais e as súas escolas. O pensamento musical dos filósofos gregos. Organología. 2.2. Roma: Música e función social. O mundo helenístico-romano: cultos populares, pantomimas. Organología. 2.3. A música cristiá primitiva.	1
III A monodía medieval	3.1.. O canto Gregoriano. Relación coa consolidación da misa. Características principais. Formas principais: Alleluia, Kyrie, etc. Sistema tonal: o oktoechos. Análise. 3.2. A monodía profana: xogares, trovadores, goliardos... A figura de Afonso de Castela e as Cantigas Santa María. Martín Codax e a lírica galaico-portuguesa. Formas principais. Organología.	3
IV A polifonía medieval	4.1. A polifonía. Antecedentes: primeiras escolas polifónicas. Formas e procedementos. 4.2. Notre Dame. 4.3. Ars Antiqua. O motete e a súa evolución. 4.4. O Ars Nova.	4

V Auxe Da Polifonía. Séculos XV e XVI.	5.1. Contexto histórico. 5.2. A música renacentista: técnicas compositivas, periodización. 5.3. Escolas compositivas: franco-flamenca, alemá, romana, veneciana, española... 5.4. Xéneros vocais nacionais. 5.5. Música instrumental.	4
VI O Barroco musical.	6.1. Contextualización. 6.2. Periodización e estilo, Barroco vs. Renacimiento, prácticas e estilos, función social do músico. 6.3. Características musicais (baixo continuo, monodía, contraste, ritmo, retórica...). 6.4. A ópera barroca. Estilos nacionais. 6.5. Outras formas vocais. 6.6. Música instrumental. 6.7. O Barroco español.	4
Total de sesións por cuatrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxístral. As sesións de clases estarán dedicadas, principalmente, ás explicacións teóricas, ás análises e á organización do traballo semanal.	15		15
Introdutorias. Introducción xeral á materia. Relación entre historia da Música e a Historia da arte. Filosofía e música. Introducción a socioloxía da música. Fontes e recursos.	5		5
Exposición práctico-teórica. Durante estas sesións realizaranse diferentes audicións e proxeccións de textos e partituras, para recoñecer e analizar o seu contido. Lectura e estudo crítico de textos elementais dentro da materia. Procura e comentario de fontes sonoras e documentais.	10		12
De avaliación. En forma de exames.	3		3
Estudio persoal: temario, audicións, análise de partituras, leturas complementarias.		53	53
Titorías. Individual, caso de ser preciso.	2		2
Total de horas por cuatrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Observación diaria e cotiá.	Participar activamente nas actividades propostas na aula.	T2, 4, 11, 16; X11, 12, 14, 16, 17.	20%
Exame escrito.	Comentario de audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento.	T3, 8, 17; X1, 4, 11, 14, 15, 17, 18, 26.	80%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiñantada-Dembro-)			
Observación diaria e cotiá.	Participar activamente nas actividades propostas na aula.	T2, 4, 11, 16; X11, 12, 14, 16, 17.	20%
Exame escrito.	Comentario de audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento.	T3, 8, 17; X1, 4, 11, 14, 15, 17, 18, 26.	80%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Comentario de audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento.	T2, 3, 4, 8, 11, 16, 17; X1, 4, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 26.	100%
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Comentario de audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento.	T2, 3, 4, 8, 11, 16, 17; X1, 4, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 26.	100%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprirse as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- Robertson, A. & Stevens, D., Historia general de la música (3 vols.), Madrid, Istmo, 1972.
- Reese, Gustav. La música de la Edad Media. Madrid, Alianza, 1988.
- Hoppin, Richard, La música medieval, Madrid, Akal, 1991.
- Reese, Gustav, La música en el Renacimiento (2 vols.) Madrid, Alianza, 1988.
- Bukofzer, Manfred, La música en la época barroca, Madrid, Alianza, 1986.- Análisis musical: Forte, A. Y Gilbert, S.E. Introducción al análisis schenkeriano. Labor. Barcelona. 1992.
- La Rue, J. Análisis del estilo musical. Labor. Barcelona. 1989.
- Piston, W. Armonía. Labor. Barcelona. 1993.
- Apel, Willy (ed.), Harvard Dictionary of Music, Harvard, 1944. Hay edición castellana revisada: Randel, M. (ed.), Diccionario Harvard de Música, Mexico, Diana, 1984.
- Michels, Ulrich, Atlas de Música, (2 vols.) Madrid, Alianza, 1982.

Programación Docente de HISTORIA DA MÚSICA II

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA HISTORIA DA MÚSICA II

ESPECIALIDADE	TODAS								ITINERARIO	TODOS
CARÁCTER	A) Formación Básica								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Luis Costa Vázquez
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Javier Jurado Luque
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE	3	3	3						Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	JAVIER JURADO LUQUE				JAVIER@JAVIERJURADO.COM				venres 9-10	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento dos movementos e tendencias fundamentais da historia da música occidental, a partir da análise, audición e o comentario do texto literario e/ou musical, con atención aos aspectos estilísticos, históricos e expresivos da tradición musical, e ao seu contexto cultural e social.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos para a proba de acceso e coñecementos e habilidades obtidos no primeiro cuadrimestre.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Análisis. Educación auditiva.
TRANSVERSAIS	T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17
XERAIS	X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26
ESPECÍFICAS	E14

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Desenvolver o hábito de escoitar música, tanto en soportes gravados diversos como a través da asistencia a eventos musicais, interesándose pola música máis afastada das súas preferencias persoais, con vistas a ampliar e diversificar os seus gustos.	T16, X15, X17.
Captar, a través do análise e da audición, as características da música do período, co fin de entender a súa evolución e situar as obras musicais no tempo.	T2, X1, X4, X11, X14, X17.
Coñecer e comprender a música do período tratado tendo en conta as relacións cos conceptos estéticos imperantes nel, para desenvolver o seu sentido crítico e, no caso de que exista repertorio (real ou transcricións), con vistas a aplicar á interpretación as diferentes convencións interpretativas.	T2, T17, X1, X4, X11, X14.
Valorar a importancia da música nas sociedades humanas, a través do coñecemento das relacións establecidas ao longo da historia entre a música e o resto das artes, o pensamento e a literatura, así como dos feitos históricos e os movementos socioculturais máis destacados de cada época, con vistas a obter unha visión máis global do fenómeno musical.	T11, X12, X14, X15, X16, X26.
Desenvolver certo grao de autonomía persoal á hora de empregar as ferramentas de investigación e recursos ao seu alcance, aplicándoos de xeito autónomo ao estudo da música, especialmente no referido ao seu repertorio, establecendo valoracións propias e razoadas sobre as características deste, empregando un vocabulario axeitado e respectando as opinións alleas.	T2, T3, T4, T8, T16, X10, X12, X14, X18, X26, EC10.

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I. O Clasicismo	1.1. Preclásicos. 1.2. Características xerais do Clasicismo. 1.3. Formas instrumentais. 1.4. Os clásicos vieneses. 1.5. Música vocal no Clasicismo.	6
II. O Romanticismo	2.1. Transición al Romanticismo: la época de Beethoven. 2.2. Características xerais. 2.3. A música instrumental: piano, sinfonismo, música de cámara. 2.4 A música vocal: lied, ópera, música relixiosa.	2
III. O Nacionalismo	3.1. Xeneralidades. 3.2. Escolas nacionalistas: o grupo dos cinco, bohemia, países nórdicos, España: la zarzuela.	3
Total de sesións por cuadrimestre		15

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
----------------------------------	-------------------	-----------------------	-------------

Exposición maxistral. As sesións de clases estarán dedicadas, principalmente, ás explicacións teóricas, ás análises e á organización do traballo semanal.	15		15
Introdutorias. Introducción xeral á materia. Relación entre historia da Música e a Historia da arte. Filosofía e música. Introducción a socioloxía da música. Fontes e recursos.	5		5
Exposición práctico-teórica. Durante estas sesións realizaranse diferentes audicións e proxeccións de textos e partituras, para recoñecer e analizar o seu contido. Lectura e estudo crítico de textos elementais dentro da materia. Procura e comentario de fontes sonoras e documentais.	10		12
De avaliación. En forma de exames.	3		3
Estudio persoal: temario, audicións, análise de partituras, leturas complementarias.		53	53
Titorías. Individual, caso de ser preciso.	2		2
Total de horas por cuadrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Observación diaria e cotiá.	Participar activamente nas actividades propostas na aula.	T2, 4, 11, 16; X11, 12, 14, 16, 17.	20%
Exame escrito.	Comentario de audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento. Comentario de texto literario musical.	T3, 8, 17; X1, 4, 11, 14, 15, 17, 18, 26.	80%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Observación diaria e cotiá.	Participar activamente nas actividades propostas na aula.	T2, 4, 11, 16; X11, 12, 14, 16, 17.	20%
Exame escrito.	Comentario de audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento. Comentario de texto literario musical.	T3, 8, 17; X1, 4, 11, 14, 15, 17, 18, 26.	80%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Comentario de texto, audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento. Comentario de texto literario musical.	T2, 3, 4, 8, 11, 16, 17; X1, 4, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 26.	100%
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Comentario de texto, audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento.	T2, 3, 4, 8, 11, 16, 17; X1, 4, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 26.	100%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- Downs, P.G. La música clásica. Akal. Madrid, 1998.
- Plantiga, L. La música romántica. Akal. Madrid, 1992.
- Robertson, A. & Stevens, D., Historia general de la música (3 vols.), Madrid, Istmo, 1972.
- La Rue, J. Análisis del estilo musical. Labor. Barcelona. 1989.
- Piston, W. Armonía. Labor. Barcelona. 1993.
- Apel, Willy (ed.), Harvard Dictionary of Music, Harvard, 1944. Hay edición castellana revisada: Randel, M. (ed.), Diccionario Harvard de Música, Mexico, Diana, 1984.
- Michels, Ulrich, Atlas de Música, (2 vols.) Madrid, Alianza, 1982.

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
Conservatorio Superior de Música de Vigo

CSMV
CONSERVATORIO SUPERIOR
DE MÚSICA DE VIGO

Programación Docente de HISTORIA DA MÚSICA III

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA HISTORIA DA MÚSICA III

ESPECIALIDADE	TODAS								ITINERARIO	TODOS
CARÁCTER	A) Formación Básica								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Luis Costa Vázquez
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Luis Costa Vázquez
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
CUADRIMESTRE									Horas de clase	30
ETCS/ CUADRIMESTRE			3						Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	LUIS COSTA VAZQUEZ				LUISCOSTA@CSMVIGO.COM				A CONCERTAR	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento dos movementos e tendencias fundamentais da historia da música occidental, a partir da análise, audición e o comentario do texto literario e/ou musical, con atención aos aspectos estilísticos, históricos e expresivos da tradición musical, e ao seu contexto cultural e social.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos para a proba de acceso e coñecementos e habilidades obtidos no primeiro e segundo cuatrimestre.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Análisis. Educación auditiva.
TRANSVERSAIS	T2, T3, T4, T8, T11, T16, T17
XERAIS	X1, X4, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26
ESPECÍFICAS	EI4

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Desenvolver o hábito de escoitar música, tanto en soportes gravados diversos como a través da asistencia a eventos musicais, interesándose pola música máis afastada das súas preferencias persoais, con vistas a ampliar e diversificar os seus gustos.	T16, X15, X17.
Captar, a través do análise e da audición, as características da música do período, co fin de entender a súa evolución e situar as obras musicais no tempo.	T2, X1, X4, X11, X14, X17.
Coñecer e comprender a música do período tratado tendo en conta as relacións cos conceptos estéticos imperantes nel, para desenvolver o seu sentido crítico e, no caso de que exista repertorio (real ou transcricións), con vistas a aplicar á interpretación as diferentes convencións interpretativas.	T2, T17, X1, X4, X11, X14.
Valorar a importancia da música nas sociedades humanas, a través do coñecemento das relacións establecidas ao longo da historia entre a música e o resto das artes, o pensamento e a literatura, así como dos feitos históricos e os movementos socioculturais máis destacados de cada época, con vistas a obter unha visión máis global do fenómeno musical.	T11, X12, X14, X15, X16, X26.
Desenvolver certo grao de autonomía persoal á hora de empregar as ferramentas de investigación e recursos ao seu alcance, aplicándoos de xeito autónomo ao estudo da música, especialmente no referido ao seu repertorio, establecendo valoracións propias e razoadas sobre as características deste, empregando un vocabulario axeitado e respectando as opinións alleas.	T2, T3, T4, T8, T16, X10, X12, X14, X18, X26, EC10.

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. A transición ao século XX.	3.1. Xeneralidades. 3.2. Transición dende o XIX. 3.3. Características por parámetros musicais.	2
2. O tardorromanticismo	Características musicais. Contexto histórico, artístico e social. Mahler, Richard Strauss, Scriabin, Wolf... Obras representativas.	3
3. O Impresionismo musical	Características musicais. Contexto histórico, artístico e social. Claude Debussy, vida e obra. Outros impresionistas. Influencia noutros autores posteriores.	3
4. A segunda escola de Viena	Características musicais. Contexto histórico, artístico e social. Expresionismo, atonalidade, dodecafonismo. Schönberg, Berg, Webern. Influencias posteriores.	3
5. O Neoclasicismo.	Características musicais. Contexto histórico, artístico e social. Tres autores representativos: Stravinsky, Bartók, Hindemith. O grupo dos seis. Os sinfonistas soviéticos. O neoclasicismo español. A música americana.	3
6. A música de vangarda	Características musicais. Contexto histórico, artístico e social. Primeiros intentos: as vangardas históricas. O serialismo integral. Postserialismo: indeterminación, aleatoriedade, minimalismo e forma aberta. Novas grafías	3

	musicais. Chance Coreography. - Novos timbres instrumentais. - Música concreta e música electrónica. A música de vangarda española: a Xeración do 51. A música galega na actualidade.		
Total de sesións por cuadrimestre		17	
5. Metodoloxía e Planificación Docente			
TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	
Exposición maxistral. As sesións de clases estarán dedicadas, principalmente, ás explicacións teóricas, ás análises e á organización do traballo semanal.	15		
Introdutorias. Introducción xeral á materia. Relación entre historia da Música e a Historia da arte. Filosofía e música. Introducción a socioloxía da música. Fontes e recursos.	5		
Exposición práctico-teórica. Durante estas sesións realizaranse diferentes audicións e proxeccións de textos e partituras, para recoñecer e analizar o seu contido. Lectura e estudo crítico de textos elementais dentro da materia. Procura e comentario de fontes sonoras e documentais.	10		
De avaliación. En forma de exames.	3		
Estudio persoal: temario, audicións, análise de partituras, leturas complementarias.		55	
Titorías. Individual, caso de ser preciso.	2		
Total de horas por cuadrimestre		90	
6. Avaliación			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Observación diaria e cotiá.	Asistencia e participación activa nas actividades propostas na aula.	T2, 4, 11, 16; X11, 12, 14, 16, 17.	50%
Exame escrito.	Comentario de audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento. Comentario de texto literario musical.	T3, 8, 17; X1, 4, 11, 14, 15, 17, 18, 26.	50%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Observación diaria e cotiá.	Asistencia e participación activa nas actividades propostas na aula	T2, 4, 11, 16; X11, 12, 14, 16, 17.	50%
Exame escrito.	Comentario de audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento. Comentario de texto literario musical.	T3, 8, 17; X1, 4, 11, 14, 15, 17, 18, 26.	50%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Comentario de texto, audicións, preguntas de síntese, test e desenvolvemento. Comentario de texto literario musical.	T2, 3, 4, 8, 11, 16, 17; X1, 4, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 26.	100%
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Idem avaliación alternativa	T2, 3, 4, 8, 11, 16, 17; X1, 4, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 26.	100%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
7. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS		
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprirse as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.		
8. Bibliografía, materiais e documentos			
- Morgan, Henry, Antoloxía de la Música del siglo XX, Madrid, Akal, 1998 (1ª ed. 1992).			
- Robertson, A. & Stevens, D., Historia general de la música (3 vols.), Madrid, Istmo, 1972.			
- La Rue, J. Análisis del estilo musical. Labor. Barcelona. 1989.			

- Piston, W. Armonía. Labor. Barcelona.1993.
- Apel, Willy (ed.), Harvard Dictionary of Music, Harvard, 1944. Hay edición castellana revisada: Randel, M. (ed.), Diccionario Harvard de Música, Mexico, Diana, 1984.
- Michels, Ulrich, Atlas de Música, (2 vols.) Madrid, Alianza, 1982.

Programación Docente de ICONOGRAFÍA MUSICAL

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA ICONOGRAFÍA MUSICAL

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	ETNOMUSICOLOXÍA E HISTÓRICA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Luis Costa Vázquez
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Julio Alonso Monteagudo
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	4
ETCS/ CUADRIMESTRE		6							Idiomas	Galego
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	JULIO ALONSO MONTEAGUDO				julicalonso@csmvigo.com				Xoves de 13:00 a 14:00	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Cofecemento histórico e valoración crítica da arte e das súas formas vinculadas ás imaxes musicais, desde a Antigüidade ata o século XXI. Programas iconográficos musicais en documentos escritos, arquitectura, pintura, escultura, etc. Instrumentos musicais e símbolos na cultura europea. Busca, definición, localización, clasificación e tratamento de fontes iconográficas na música.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Cofecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1,T2, T4, T8, T14, T16, T17
XERAI	X10, X12, X14, X16, X20, X26
ESPECÍFICAS	EM2, EM3, EM5, EM6, EM7

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Valorar o papel que tivo a música no desenvolvemento cultural e artístico da sociedade en cada momento.	X12, X14, X16, X20 EM2, EM7, EM3, EM5
Realizar un achegamento á iconografía musical e a organoloxía como ciencias auxiliares á Musicoloxía e como fontes documentais.	T4, X12, X14, X16, X20 EM2, EM7, EM3, EM5
Cofecer o método iconográfico para poder interpretar de modo integral a obra artística á que nos acheguemos.	T2, T14, T16, X12, EM6
Cofecer os programas iconográficos musicais en documentos escritos, arquitectura, pintura... para ser usados como recurso na historia da música.	T2, T14, T16, X12, EM6
Apreciar os recursos a disposición do musicólogo e as súas formas de utilización.	T4, T16, T17, X26, EM2, EM7
Valorar as obras artísticas e demais formas vencelladas ás imaxes musicais dende a antigüidade ata a actualidade.	T4, T16, T17, X26, EM2, EM7
Cofecer e valorar a arte e as súas formas vencelladas ás imaxes musicais.	T1, T2, T14, T16, T17, X12, X26 EM2, EM7
Analizar a obra artística desde o punto de vista musical, relacionándoa co contexto social e a estética musical da época.	T1, T2, T14, T16, T17, X12, X26 EM2, EM7
Recoñecer o tema representado, así como os instrumentos musicais, o seu grao de realismo, o desfase cronolóxico no seu caso, etc.	T8, X10, X12, X14 X20, EM3
Encontrar a xustificación da escena musical dentro do contexto artístico do autor, tendo en conta a época histórica, a sociedade, o pensamento musical, os instrumentos e agrupacións musicais da época, etc.	T8, X12, X14 X20, EM3

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Introdución á Iconografía musical.	1.1. A Iconografía na historia da arte. 1.2. Iconografía e organoloxía como ciencias auxiliares para a Historia da Música. 1.3. O método iconográfico. 1.4. Fontes literarias para a iconografía musical e a organoloxía. 1.5. A linguaxe das imaxes. 1.6. O método iconolóxico de Erwin Panofsky.	2
Iconografía e prehistoria.		1
Iconografía e mundo antigo.	3.1. Mesopotamia. 3.2. Exipto. 3.3. Grecia. 3.4. Roma.	2

Iconografía no mundo medieval.	4.1. O Románico. Características xerais. 4.2. Representacións pictóricas e escultóricas no Románico. 4.3. O Gótico. Características xerais. 4.4. Representacións pictóricas e escultóricas no Gótico.	4
Representacións iconográficas durante o Renacemento.	5. 1. A pintura renacentista relixiosa. 5.2. Virxe con neno acompañados de anxos músicos e outras representacións. 5.3. Presenza de instrumentos musicais nas imaxes do Parnaso. 5.4. Alegorías musicais e emblemas.	3
O Barroco na iconografía musical.	6.1. Música doméstica. 6.2. Representacións do conolox barroco e a festa barroca. 6.3. Outras representacións da música.	2
Iconografía musical no Clasicismo.	7.1. Escenas campestres, pastorais e mitolóxicas nas que aparecen instrumentos musicais.	2
Século XIX e XX.	8.1. A iconografía musical decimonónica: pintura de salón e modernismo. 8.2. A música integrada nas artes do século XX.	1
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral	58	100	158
Lectura de fontes	6	12	18
Avaliacións	2		2
Titorías	2		2
Total de horas por cuadrimestre			180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Asistencia e participación	Participación activa nas actividades propostas na aula	T1, T8, T16, T17, X10, X12, X14, X16, X20, X26, EM2, EM3, EM5, EM7	20 %
Traballo persoal	Realización de traballos persoais	T1, T2, T4, T8, T14, T16, T17, X12, X14, X16, X20, EM2, EM3, EM5, EM6	20 %
Exame escrito	Proba escrita teórico-práctica	T8, T16, T17, X12, X14, X16, X20, EM2, EM3, EM7	60 %
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Realización de traballos persoais	T1, T2, T4, T8, T14, T16, T17, X10, X12, X14, X16, X18, X20, EM2, EM3, EM5, EM6	20 %
Exame escrito	Proba escrita teórico-práctica	T8, T16, T17, X12, X14, X16, X20, EM2, EM3, EM7	80 %
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Traballo persoal	Realización de traballos persoais	T1, T2, T4, T8, T14, T16, T17, X10, X12, X14, X16, X18, X20, EM2, EM3, EM5, EM6	20 %
Exame escrito	Proba escrita teórico-práctica	T8, T16, T17, X12, X14, X16, X20, EM2, EM3, EM7	80 %
EXTRAORDINARIA			
Traballo persoal	Realización de traballos persoais	T1, T2, T4, T8, T14, T16, T17, X10, X12, X14, X16, X18, X20, EM2, EM3, EM5, EM6	20 %
Exame escrito	Proba escrita teórico-práctica	T8, T16, T17, X12, X14, X16, X20,	80 %

		EM2, EM3, EM7
ERASMUS		
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.		
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.		
7. Alumnado con necesidades educativas especiais		
DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS	
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.	
8. Bibliografía, materiais e documentos		
<ul style="list-style-type: none"> • ÁLVAREZ, Rosario: "El arpa cromática en la España medieval". En: Revista de Musicología, vol. VI, 1983, pp. 135-141. • ÁLVAREZ, Rosario: "Presunto origen de la lira grabada en una estela funeraria (ca. S. VIII a. C.) encontrada en Luna (Zaragoza)". En: Revista de Musicología, vol. VIII, 1985, nº 2, pp. 207-228. • ÁLVAREZ, Rosario: "Los instrumentos musicales en los códigos alfonsinos: su tipología, su uso y origen". En: Revista de Musicología, vol. X, 1987, pp. 67-104. • ÁLVAREZ, R. "Las pinturas con instrumentos musicales del techo de la catedral de Teruel, documento iconográfico coetáneo de los códices de las Cantigas". Rev de Musicología, vol. XI, 1988, nº 1, pp. 41-84. • ÁLVAREZ, R. "Los instrumentos musicales del Apocalipsis figurado de los Duques de Saboya: entre el símbolo y la realidad". En: Nassarre, Revista Aragonesa de Musicología, vol. V, nº 2, 1989. • ÁLVAREZ, Rosario: "Hallazgo de tambores en la España islámica (siglos X al XIV)". En: Revista de Musicología, vol. XII, nº 2, 1989, pp. 411-421. • ÁLVAREZ, Rosario: "La iconografía musical del Medievo en el monasterio de Santo Domingo de Silos". En: Revista de Musicología, vol. XV, 1992, nº 2-3, pp. 579-624. • ÁLVAREZ, Rosario: "La iconografía musical de los Beatos de los siglos X y XI y su procedencia". En: Revista de Historia y Arte, Universidad Autónoma de Madrid, vol.V, Madrid, 1993, pp. 201-218. • ÁLVAREZ, Rosario: "Iconografía musical y organología: un estado de la cuestión". En: Revista de Musicología, 20/2 (1997), pp.767-782. • ÁLVAREZ, Rosario: "El arpa-citara (rota): su probable origen bizantino y su trayectoria mediterránea hacia la Europa Occidental". En: Revista de Musicología, vol. XXII, nº 1, 1999., pp. 11-48. • ÁLVAREZ, Rosario: "La iconografía musical de la escultura románica a la luz de los procedimientos de trabajo" En: Revista de Musicología, vol. XXVI, nº 1, 2003, pp. 77-126. • ANDRÉS, Ramón: Diccionario de instrumentos musicales: desde la antigüedad a J.S. Bach. Barcelona: Ediciones Península, 2001. • ARNALDO, Javier: Analogías musicales, Kandinsky y sus contemporáneos. Catálogo de la exposición celebrada en el Museo Thyssen-Bornemisza y el Palacio de las Alhajas de la Fundación Caja de Madrid. Madrid: Fundación Colección Thyssen-Bornemisza, 2003. • BALLESTER, Jordi: "La comamusa y el pastor en la iconografía catalano-aragonesa de los siglos XIV y XV". En: Revista de Musicología, vol. XX, nº 2, 1997, pp. 811-831. • BENITO, A. – FERNÁNDEZ, T. y PASCUAL, M.: Arte y música en el Museo del Prado. Madrid: Fundación Argentaria, Visor, 1997. • BORDAS, Cristina: "Bibliografía sobre iconografía musical española". En: Boletín de la Asociación Española de Documentación Musical, I (1994), pp. 9-56. • BORDAS, Cristina: "Iconografía musical – proyecto RidIM en España". En: Boletín de la Asociación Española de Documentación Musical, Año 11, 2007, pp. 53-55. • BORDAS, Cristina: "La colección de instrumentos de Barbieri: una aportación a la historia de la organología en España". En: Revista de Musicología, Vol. 14, Nº 1-2, 1991, pp. 105-112. • BORDAS, C. "Tradicción e innovación en los instrumentos musicales". En: La música en España en el siglo XVIII / conol. Por Juan José Carreras, Malcom Boyd, Cambridge University Press, 2000, pp. 201-218. • BORDAS, Cristina: "E cosas de música: instrumentos musicales en la corte de Felipe II". En: Aspectos de la cultura musical en la corte de Felipe II / conol. Por Cristina Bordas Ibáñez, Luis Robledo Estaire, Tess Knighton, Juan José Carreras, Fundación Caja Madrid, Editorial Alpuerto, 2000, pp. 213-272. • BURKE, Peter: Formas de hacer historia. Madrid: Alianza editorial, 2003 (2ª edición). • BURKE, Peter: Visto y no visto: el uso de la imagen como documento histórico. Barcelona: Crítica, 2001. • CALAHORRA, Pedro – LACASTA, Jesús – ZALDÍVAR, Álvaro: Iconografía musical del románico aragonés. Zaragoza: Institución Fernando el Católico, 1993. • CASTIÑEIRAS, M.: Introducción al método iconográfico. Barcelona: Ariel, 1998. • ESTEBAN LORENTE, Juan Francisco: Tratado de iconografía. Ediciones Istmo, 1990. • FORD, Terence: Lista de instrumentos de música occidentales: anotada desde un punto de vista iconográfico (traducida y adaptada al español por Koldo Ríos Álvaro). Madrid: Cuadernos de documentación musical nº 2 (AEDOM), 2000. • GARCÍA AVILÉS, Alejandro: "Imagen, texto, contexto. Reflexiones sobre el método iconográfico en el umbral del siglo XXI". En: Boletín del Museo del Prado, XVIII, nº 36 (2000), pp. 101-118. • GÉTREAU, Florence: "Le concert instrumental des Noces de Cana de Véronèse: interrogations pour une lectura méthodique". En: Actas del XV Congreso de la Sociedad Internacional de Musicología. Revista de Musicología, vol. XVI, nº 2, 1993, pp. 985-988. • GONZÁLEZ DE BUITRAGO, Alicia: "Los ancianos del Apocalipsis: Representaciones musicales en la fachada meridional de la catedral de León". En: Actas del IV Congreso de la Sociedad de Musicología. Revista de Musicología, vol. XX, nº 2, 1997, pp.783-796. • GONZÁLEZ de ZÁRATE, J.M.: Método iconográfico. Vitoria: Ed. Ephialte (Institutos de estudios iconográficos), 1991. • GOMBRICH, Ernst H.: Imágenes simbólicas. Madrid: Alianza, 1983. • HERMERÉN, Göran: Representation and Meaning in the Visual Arts. Lund: Lund University, 1969. • HOLLY, Michael A.: Iconografía e iconología. Saggio sulla storia intellettuale. Milán: Jaca Books, 1992. • JONES, A.: Iconografía de los santos. Barcelona: Ediciones Omega, 1950. • LACASTA Jesús: "Las miniaturas musicales del Vidal Mayor. Un documento coetáneo de las Cantigas de Santa María". En: Nassarre, Revista Aragonesa de Musicología, vol. XI, nº 1-2, 1995. • LE BARBIER, Elena: "Iconografía musical en el románico de Cantabria: Cervatos". Actas del IV Congreso de la Sociedad de Musicología. Revista de Musicología, vol. XX, nº 2, 1997, pp. 797-810. • MOORMAN, E.: De Acteón a Zeus, temas sobre mitología clásica en la literatura, la música, las artes plásticas y el teatro. Madrid: Akal, 1997. 		

- PANOFSKY, Erwin: El significado en las artes visuales. Madrid: Alianza, 1998.
- PANOFSKY, Erwin: Estudios sobre iconología. Madrid: Alianza, 1994.
- PORRAS ROBLES, Faustino: Los instrumentos musicales en el románico jacobeo: estudio organológico, evolutivo y artístico-simbólico. Tesis doctoral presentada en la Facultad de Geografía e Historia de la UNED, 2007. Puede ser consultada en la dirección de internet: [tp://descargas.cervantesvirtual.com/servlet/SirveObras/01048074107816249678813/027792.pdf](http://descargas.cervantesvirtual.com/servlet/SirveObras/01048074107816249678813/027792.pdf)
- REAU, L.: Iconografía del arte cristiano. Barcelona: Ed. Del Serbal, 1996.
- REVILLA, F.: Diccionario de iconografía y simbología. Madrid: Cátedra, 1995.
- RÍOS, Koldo: "Iconografía musical del país vasco. Una tabla flamenca del Museo de Bellas Artes de Bilbao". En: Revista de Musicología, vol. XXV, nº 1, 2002, pp. 9-46.
- RIPA, C.: Iconología. Madrid: Akal, 1996.
- RODRÍGUEZ SUSO, Carmen: Prontuario de Musicología. Música, sonido, sociedad. Barcelona: Clivis, 2005 (Capítulo 5, "Mirando la música: la iconografía musical", pp. 145-166).
- SALGADO LÓPEZ, José Ignacio: "Representacións iconográficas da gaita na Galiza (Apontamentos para un inventario iconográfico da gaita)". En: Etno-folk, Revista galega de etnomusicología, nº 13, febrero 2009, pp. 63-90.
- SAXL, Fritz: La vida de las imágenes. Madrid: Alianza, 1989.
- SEBASTIÁN, S.: Mensaje simbólico del arte medieval. Madrid: Encuentro, 1994.
- SOPENA, Federico – GALLEGO, Antonio: La música en el Museo del Prado. Madrid: Ministerio de Educación y Ciencia, 1972.
- SOPENA, Federico: Picasso y la música. Madrid: Ministerio de Cultura, 1982.
- TORRES, Jacinto: "La interpretación organológica de la miniatura del folio 201-versus del códice b.I.2 escurialense". En: Revista de Musicología, vol. X, nº 1, 1987, pp. 117-136.

Programación Docente de Introducción á Etnomusicoloxía

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Introducción á Etnomusicoloxía

ESPECIALIDADE	INTERPRETACIÓN ETNOMUSICOLOXÍA							ITINERARIO	IMTP / Etnomusicoloxía	
CARÁCTER	B) Obrigatoria							TIPO DE CLASES	Colectiva	
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA							XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Luis Costa	
CURSOS	1.º curso	2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Ivan Abal	
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	4
ETCS/ CUADRIMESTRE	6								Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Iván Abal Pulleiro				ivan_abal@csmvigo.com				A concertar	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo e análise dos fundamentos e características da etnomusicoloxía. Estudo das principais escolas etnomusicolóxicas dende a formación da disciplina ata a actualidade en perspectiva diacrónica: músicas obxecto de estudo, métodos de investigación aplicados, concepcións e crítica das diferentes posicións teóricas.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T8, T9, T14
XERAIS	X3, X10, X18, X23
ESPECÍFICAS	EM6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Estudar os fundamentos e características da etnomusicoloxía	T1, T2, X23, EM6
Coñecer as principais escolas e tendencias etnomusicolóxicas	T1, T2, X18, X23, EM6
Fomentar a adquisición de ferramentas metodolóxicas para unha aproximación crítica aos problemas das escolas etnomusicolóxicas	T2, T8, X10, X18, EM6
Valorar as fontes etnomusicolóxicas como medio de estudo da materia, creando unha opinión crítica ao respecto	T2, T8, T9, X10, X23, EM6

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Antecedentes da Etnomusicoloxía	1,5
II	Constitución da Etnomusicoloxía	1,5
III	Escola de Berlín	3
IV	A Etnomusicoloxía en EEUU	3
V	Estudos europeos	3
VI	A Etnomusicoloxía entre 1950 e 1980	3
VII	Novas perspectivas de estudo	2
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral. . Exposición por parte da profesora dos contidos teóricos da materia centrados no desenvolvemento diacrónico das escolas etnomusicolóxicas máis representativas.	30		30

Exposición e debate de traballos . Sesións centradas na exposición por parte do alumnado de opinións e críticas aos textos propostos.	12	10	22
Pescuda de información. Traballo do alumnado consistente no achegamento do mesmo a diferentes bibliotecas co obxectivo de buscar información sobre conceptos, autores ou escolas que forman parte dos contidos da materia.	4	46	50
Lectura guiada e comentario de fontes. O alumnado, levará a cabo a lectura crítica de diferentes textos (ver Bibliografía) propostos polo profesor, o cal dará unhas explicacións previas sobre a mesma. Posteriormente terá que presentar unha recensión crítica de cada texto e debatilo na aula.	14	60	74
Titoría. Sesións individuais nas que se guiará ao alumnado para acadar un bo resultado nas exposicións de traballos.	2		2
Actividades de Avaliación. Proba escrita sobre os contidos desenvoltos ao longo desta materia..	2		2
Total de horas por cuadrimestre			180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Asistencia e participación	Asistir a clase dun xeito activo, participando nas actividades prácticas, comentario e debate de fontes	T8, T9, X10, EM6	20%
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos	T1, T2, X18, EM6	30%
Proba escrita	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva	T2, T8, X18, X23, EM6	50%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adelantada-Dicembro-)			
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos	T1, T2, X18, EM6	30%
Exame escrito.	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa.	T2, T8, X18, X23, EM6	70%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos	T1, T2, X18, EM6	30%
Exame escrito.	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa.	T2, T8, X18, X23, EM6	70%
EXTRAORDINARIA			
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos	T1, T2, X18, EM6	30%
Exame escrito.	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa.	T2, T8, X18, X23, EM6	70%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Cámara, Enrique. *Etnomusicología*. Madrid: Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2003.
Cruces, Francisco (ed.). *Las culturas musicales. Lecturas de etnomusicología*. Madrid: Trotta, 2001.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Bartók, Béla. *Studies in ethnomusicology*. USA: Univ. of Nebraska Press, 1997.
Bartók, Béla. *Escritos sobre música popular*. Siglo XXI, 1979.
Blacking, John. *¿Hay música en el hombre?*. Madrid: Alianza, 2006.
Brailoiu, Constantin. *Problems of ethnomusicology*. Cambridge University Press, 1984.
Cohen, Ronald. *Alan Lomax: Selected Writings, 1934-1997*. Routledge, 2004.
Díaz, Luis. *Música y culturas: una aproximación antropológica a la etnomusicología*. Madrid: Eudema, 1993.
Geertz, Clifford. *La interpretación de las culturas*. Barcelona: Gedisa, 1992.
Hood, Mantle. *The Ethnomusicologist*. New York: McGraw-Hill, 1971.
Kunst, Jaap. *Ethnomusicology: a study of its nature, its problems, methods and representative personalities to which is added a bibliography*. The Hague: Martinus Nijhoff, 1950.

REFERENCIAS WEB:

ATELIERS D'ETHNOMUSICOLOGIE. <http://www.adem.ch>
BRITISH FORUM FOR ETHNOMUSICOLOGY (BFE). <http://www.bfe.org.uk/>
ETHNOMUSICOLOGIE ONLINE (EOL). <http://umbc.edu/eol>
EUROPEAN SEMINAR IN ETHNOMUSICOLOGY (ESEM). <http://www.esem-music.org/>
INTERNATIONAL COUNCIL FOR TRADITIONAL MUSIC (ICTM). <http://www.ictmusic.org/ICTM/>
REVISTA TRANSCULTURAL DE MÚSICA (TRANS). <http://www.sibetrans.com/trans/>
SOCIEDAD ESPAÑOLA DE MUSICOLOGÍA (SEDEM). <http://www.sedem.es>
SOCIEDAD DE ETNOMUSICOLOGÍA (SIBE). <http://www.sibetrans.com/>
THE SOCIETY FOR ETHNOMUSICOLOGY.
<http://webdb.iu.edu/sem/scripts/home.cfm>

Lomax, Alan. *Folk song style and culture*. Routledge, 2017.

Martí i Pérez, Josep. *El folklorismo, uso y abuso de la tradición*. Barcelona: Ronsel, 1996.

Martí i Pérez, Josep. *Más allá del arte: la música como generadora de realidades sociales*. Deriva Editorial, 2000.

Merriam, Alan. *The Anthropology of Music*. Chicago: Northwestern University, 1964.

Middelton, R. *Studying popular music*. Milton Keynes: Open University Press, 1990.

Nettl, Bruno. *Música folklórica y tradicional de los continentes occidentales*. Madrid: Alianza Editorial, 1985.

Nettl, Bruno. *The study of ethnomusicology: Thirty-three discussions*. University of Illinois Press, 2015.

Reynoso, Carlos. *Antropología de la música: de los géneros tribales a la globalización*. SB Editorial, 2006.

Small, Christopher. *Música, Sociedad, Educación*. Madrid: Alianza, 1989.

Stone, Ruth M. *Theory for ethnomusicology*. Routledge, 2015.

Stokes, Martin (ed.). *Ethnicity, Identity and Music. The musical construction of place*. Oxford: Berg Publishers, 1994.

Sachs, Curt. *The wellsprings of music*. Springer Science & Business Media, 2012.

Programación Docente de INTRODUCCIÓN Á INVESTIGACIÓN

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA INTRODUCCIÓN Á INVESTIGACIÓN

ESPECIALIDADE	TODAS								ITINERARIO	TODOS
CARÁCTER	A) Formación Básica								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Luis Costa Vázquez
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Julio Alonso Monteagudo
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		
CUADRIMESTRE									Horas de clase	2
ETCS/ CUADRIMESTRE									Idiomas	Galego
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	JULIO ALONSO				julicalonso@csmvigo.com				Xoves de 13:00 a 14:00	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Fundamentos de heurística relativos á busca, definición e localización das fontes da música. Técnicas específicas de estudo e de hermenéutica. Manexo de recursos bibliográficos, ferramentas de consulta e fontes diversas (literarias, musicais, iconográficas, de tradición oral, sonoras, etc.).
COÑECEMENTOS PREVIOS	Coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T8, T14
XERAI	X10, X13, X18, X25, X26
ESPECÍFICAS	EC7, EC10, EI6, EM5, EM6, EP10

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Introducir ao alumnado no campo da investigación musical.	T1, T4, T3, T14, X13, X25, X26, EC7, EM6
2. Coñecer, localizar e manexar as principais fontes musicais.	T1, T2, T14, X18, EM5, EP10
3. Utilizar os recursos bibliográficos e as ferramentas de consulta.	T1, T2, T14, X10, EP10
4. Coñecer as principais normas de redacción dun traballo.	T1, T4, T8, X18, EC10, EI6, EP10

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Planificación	1. Planificación do proxecto de investigación 1.1. Que é a investigación? Diferentes modelos de investigación. 1.2. Selección do tema. 1.3. Hipóteses e obxectivos. 1.4. Esquema do proxecto. 1.5. Tempo e prazos. Dirección. Propiedade intelectual. 1.6. Pautas éticas e protocolos.	6
Localización e xestión de fontes	2.1. Tipos de fontes musicais. 2.2. Busca de bibliografía e xestión da información. 2.3. Acceso e uso de bibliotecas.	5
A redacción	3. A redacción do traballo de investigación. 3.1. Uso das tipografías. 3.2. Criterios gráficos: nomes, abreviaturas, siglas, números, signos de puntuación. 3.3. Normas para citar as fontes: xerais e específicas. 3.4. Redacción e exposición das conclusións.	6
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral	26	18	44
Lectura guiada de fontes	4	8	12
Realización de traballos individuais		30	30
Actividades de avaliación	2		2
Titorías	2		2
Total de horas por cuadrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Asistencia a clase	Asistencia activa, participando nas actividades prácticas, comentario e debate de fontes.	T3, T8, X10, X13, X18, X26, EC7, EC10, EI6, EM5, EM6	20 %
Traballo persoal	Traballos realizados ao longo do curso.	T1, T2, T3, T4, T8, T14, X10, X13, X18, X25, X26, EC10, EI6, EM5, EM6, EP10	80 %
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T3, T8, X10, X13, X18, X26, EC7, EC10, EI6, EM5, EM6	30 %
Traballo persoal	Presentación dos traballos non realizados ao longo do curso e daqueles con valoración negativa	T1, T2, T3, T4, T8, T14, X10, X13, X18, X25, X26, EC10, EI6, EM5, EM6, EP10	70 %
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T3, T8, X10, X13, X18, X26, EC7, EC10, EI6, EM5, EM6	30 %
Traballo persoal	Presentación dos traballos non realizados ao longo do curso e daqueles con valoración negativa	T1, T2, T3, T4, T8, T14, X10, X13, X18, X25, X26, EC10, EI6, EM5, EM6, EP10	70 %
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T3, T8, X10, X13, X18, X26, EC7, EC10, EI6, EM5, EM6	30 %
Traballo persoal	Presentación dos traballos non realizados ao longo do curso e daqueles con valoración negativa	T1, T2, T3, T4, T8, T14, X10, X13, X18, X25, X26, EC10, EI6, EM5, EM6, EP10	70 %
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
7. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRIPCIÓN		CRITERIOS E PAUTAS	
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.		Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.	
8. Bibliografía, materiais e documentos			
REFERENCIAS BÁSICAS			

BELL, Judith. Cómo hacer tu primer trabajo de investigación. Barcelona: ed. Gedisa, 2002.
BLAXTER, L., C. HUGUES, e M. TIGHT. Cómo se hace una investigación. Barcelona: ed. Gedisa, 2000.
BLAXTER, L., C. HUGUES e M. TIGHT. Cómo se investiga. Barcelona: ed. Grao, 2008.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

ALCINA FRANCH, J. Aprender a investigar: métodos de trabajo para la redacción de tesis doctorales (Humanidades y Ciencias Sociales). Madrid: Compañía Literaria, 1994.
ARROYO, C e F.J. GARRIDO.: Libro de estilo universitario. Madrid: Acento Editorial, 1997.
BELMONTE NIETO, M. Enseñar a investigar. Orientaciones prácticas. Bilbao: Ediciones Mensajero, 2002.
ECO, Umberto. Cómo se hace una tesis: técnicas y procedimientos de estudio, investigación y escritura. (11ª ed.) Barcelona: ed. Gedisa, 1992.
MARTÍN VIVALDI, G. Curso de redacción. Teoría y práctica de la composición y del estilo. (XXVIII Edición) Madrid: Thomson Learning-Paraninfo, 1998.
RINCÓN IGEA, D., A. ARNAL, LATORRE BELTRÁN e A. SANS MARTÍN. Técnicas de investigación en ciencias sociales. Madrid: Dykinson, 1995.
SIERRA BRAVO, R. Tesis doctorales y trabajos de investigación científica. (3ª ed. Rev. e ampl.) Madrid: Paraninfo, 1994.
WALKER, M. Cómo escribir trabajos de investigación. Barcelona: ed. Gedisa, 2000.

Programación Docente de METODOLOXÍA DA INVESTIGACIÓN ETNOMUSICOLÓXICA (I-II)

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 63/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA METODOLOXÍA DA INVESTIGACIÓN ETNOMUSICOLÓXICA (I-II)

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA E INTERPRETACIÓN								ITINERARIO	ETNOMUSICOLOXÍA e IMTP
CARÁCTER	OBRIGATORIA								TIPO DE CLASES	COLECTIVA
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Luis Costa Vázquez
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Luis Costa Vázquez
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	2
ETCS/ CUADRIMESTRE							3	3	Idiomas	Galego
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Julio Alonso Monteagudo				julioalonso@csmvigo.com				Mércores de 13:00 a 14:00 horas	
	Luis Costa Vázquez				luiscosta@csmvigo.com				A concertar	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Aproximación ás diferentes liñas de investigación na etnomusicoloxía contemporánea, coñecendo os recursos metodolóxicos e concepcións en torno a música no seu contexto antropolóxico e social. Iniciación nas técnicas de investigación propias do campo etnomusicolóxico, para a elaboración de proxectos de investigación, desenvolvendo técnicas de redacción e presentación de traballos de investigación.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuatrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Introdución á investigación
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T8, T14
XERAI	X3, X5, X10, X11, X12, X23, X25
ESPECÍFICAS	EM5, EM6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer a tradición das investigacións en Etnomusicoloxía, particularmente na investigación máis recente	T14, X5, X12, X23, X25, EM5, EM6
Coñecer os procedementos, métodos e técnicas propios da investigación etnomusicolóxica	T14, X5, X25, EM6
Desenvolver a capacidade de realizar lecturas críticas das investigacións abordadas	T1, T2, T8, X10, X23
Ser quen de aplicar as convencións da investigación en ciencias sociais ao campo específico da investigación etnomusicolóxica	T1, T2, T3,
Desenvolver as técnicas de investigación propias da Etnomusicoloxía	T1, T3, T14, X5, X25, EM6
Elaborar un traballo orixinal dentro do campo disciplinar	T1, T2, T3, T4, T8, T14, X3, X11, X12, X25, EM5, EM6

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS	
I	O proxecto de investigación	Esquema para a elaboración dun proxecto de investigación. Fases, execución.	2
	O Traballo de campo	Introdución. Etapas da investigación. Fases do proceso etnográfico.	3
	A investigación de campo	Preparativos previos. Deseño da investigación.	5
	O acceso ao Campo	Técnicas de aproximación ás fontes orais. Establecemento da relación. Métodos de observación e recolección sistemática de datos. A enquisa e os seus tipos.	7
II	Os documentos e a cultura material	Ordenación de materiais, catalogación, documentación e arquivística	4
	Registro e organización da información	O equipamento técnico. Sistemas de gravación e arquivo. Consideracións sobre o tratamento da imaxe e o son por parte do investigador.	4
	As conclusións do Traballo de campo	Análise e interpretación dos materiais. Validación ou confrontación das hipóteses iniciais.	5
	Presentación do proxecto	A escritura etnográfica. Realización da redacción e presentación.	4

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN			HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral			10	4	14
Análise e comentario de traballos			14	24	38
Recensións e traballos críticos			6	30	36
Titoría			2		2
Total de sesións por cuadrimestre					90

6. Avaliación			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Asistencia	Seguimento da asistencia e participación nas sesións presenciais	T1, T2, T8, X3, X10, X12, EM5	20%
Traballo persoal	Realización dos traballos propostos	T1, T2, T3, T4, T8, T14, X3, X11, X25, X26, EM5, EM6	30%
Proxecto de investigación	Presentación do proxecto de investigación	T1, T2, T3, T4, T8, T14, X3, X5, X11, X12, X23, X25, EM5, EM6	50%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Exame escrito	Realización de preguntas sobre cuestións propias da programación	T1, T2, T8, X11, X12, EM5, EM6	20%
Traballo persoal	Presentación dos traballos elaborados polo alumnado	T1, T2, T3, T4, T8, T14, X3, X11, X25, X26, EM5, EM6	30%
Proxecto de investigación	Presentación do proxecto de investigación	T1, T2, T3, T4, T8, T14, X3, X5, X11, X12, X23, X25, EM5, EM6	50%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Realización de preguntas sobre cuestións propias da programación	T1, T2, T8, X11, X12, EM5, EM6	20%
Traballo persoal	Presentación dos traballos elaborados polo alumnado	T1, T2, T3, T4, T8, T14, X3, X11, X25, X26, EM5, EM6	30%
Proxecto de investigación	Presentación do proxecto de investigación	T1, T2, T3, T4, T8, T14, X3, X5, X11, X12, X23, X25, EM5, EM6	50%
EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Realización de preguntas sobre cuestións propias da programación	T1, T2, T8, X11, X12, EM5, EM6	20%
Traballo persoal	Presentación dos traballos elaborados polo alumnado	T1, T2, T3, T4, T8, T14, X3, X11, X25, X26, EM5, EM6	30%
Proxecto de investigación	Presentación do proxecto de investigación	T1, T2, T3, T4, T8, T14, X3, X5, X11, X12, X23, X25, EM5, EM6	50%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que establece a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Referencias básicas:

- Aguirre Baztán, A, ed. *Etnografía. Metodología cualitativa en la investigación sociocultural*. Barcelona: Marcombo, 1995.
 Blaxter, Loraine, Christina Hughes y Malcolm Tight. *Cómo se investiga*. Barcelona: Grao, 2008.
 Cámara de Landa, Enrique. *Etnomusicología*. ICCM, 2003.
 Hammersley, M. e P. Atkinson. *Etnografía. Métodos de investigación*. Barcelona: Paidós, 2004 (2ª edición, revisada e ampliada).
 Velasco, Honorio e Ángel Díaz de Rada. *La lógica de la investigación etnográfica. Un modelo de trabajo para etnógrafos de escuela*. Madrid: Trotta, 1997.

Referencias complementarias:

- Bartók, Béla. *Escritos sobre música popular*. Madrid, Siglo XXI, 1979.
 Blum, Stephen et al., eds. *Ethnomusicology and Modern Music History*. Urbana-Chicago: University of Illinois Press, 1991.
 Brailoiu, Constantine. *Problems of Ethnomusicology*. Cambridge University Press, 1984.
 Crivillé, Josep. *El folclore musical*. Madrid: Alianza, 1989.
 Cruces Villalobos, Francisco, ed. *Las culturas musicales: Lecturas de Etnomusicología*. Madrid: Trotta, 2001.
 Díaz Viana, Luis. *Música y culturas*. Madrid: Eudema, 1993.
 Grebe Vicuña, Ester. "Objetos, métodos y técnicas en etnomusicología, algunos problemas básicos". *Revista Musical Chilena*, nº 133 (1976): 5-27.
<http://www.revistamusicalchilena.uchile.cl/index.php/RMCH/article/viewFile/13119/13397>
 Grebe Vicuña, Ester. "Aportes y limitaciones del análisis musical en la investigación musicológica y etnomusicológica", en *Revista Musical Chilena*, nº 175 (1991): 10-18.
<http://www.revistamusicalchilena.uchile.cl/index.php/RMCH/article/viewFile/13709/13988>
 Grebe Vicuña, Ester. "Antropología de la música, nuevas orientaciones y aportes técnicos en la investigación musical", en *Revista Musical Chilena*, nº 153 (1981): 52-74.
<http://www.revistamusicalchilena.uchile.cl/index.php/RMCH/article/viewFile/625/527>
 Herdon, Marcia and Norma McLeod. *Field Manual for Ethnomusicology*. Norwood: Norwood Editions, 1983.
 Marcel-Dubois, Claudie. "Historia de la etnomusicología". En *Compendio de Musicología*, editado por Jacques Chailley, 59-69. Madrid: Alianza, 1991.
 Middleton, Richard. *Studying Popular Music*. Philadelphia: Open University Press, 1990.
 Nettl, Bruno. *The Study of Ethnomusicology, Twenty-nine Issues and Concepts*. Urbana-Chicago: University of Illinois Press, 1983.
 Nettl, Bruno. *Música folclórica de los países occidentales*. Madrid: Alianza, 1985.
 Pelinsky, Ramón. *Invitación a la etnomusicología. Quince fragmentos y un tango*. Madrid: Akal, 2000.
 Shepherd, John. "A Theoretical Model for the Sociomusicological Analysis of Popular Musics." *Popular Music* 2 (1982): 145-77. <http://www.jstor.org/stable/852980>.
 Tagg, Philip. "Analysing Popular Music: Theory, Method and Practice." *Popular Music* 2 (1982): 37-67. <http://www.jstor.org/stable/852975>

Programación Docente de METODOLOXÍAS PARA A ANÁLISE MUSICAL

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA				ITINERARIO	ETNOMUSICOLOXÍA				
CARÁCTER	B) Obrigatoria				TIPO DE CLASES	Colectiva				
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA				XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUÍS COSTA VÁZQUEZ				
CURSOS	1.º curso	2.º curso	3.º curso	4.º curso	COORDINADOR/A DA DISCIPLINA					
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	2
ETCS/ CUADRIMESTRE		6							Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB			TITORÍA		
	IVÁN ABAL PULLEIRO				ivan_abal@csmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Cofecemento das metodoloxías analíticas e a súa aplicación práctica como ferramenta que permite o achegamento dende diferentes perspectivas á obra musical.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T 1, 2, 4, 8
XERAIS	X 3, 5, 10, 13, 14, 18, 25
ESPECÍFICAS	EM 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer, analizar e aplicar os principios e procedementos fundamentais das metodoloxías da análise musical.	T 2, X 13, 25, EM 1, 5 T 1, 4, 8, X 5, 18, EM 3, 6
Estudar, manexar e aplicar de forma axeitada os conceptos, técnicas e protocolos analíticos relacionados coas metodoloxías da análise musical.	T 1, 4, 8, X 5, 18, EM 3, 6
Recoñecer os elementos compositivos máis relevantes para a realización da análise do repertorio das músicas de tradición oral.	T 8, X 3, EM 1, 2, 3, 5, 7
Utilizar, de forma autónoma e con sentido crítico, os diferentes medios ó seu alcance para ampliar e completa-la súa formación, relacionando os seus coñecementos musicais con datos de outra índole (técnicos, científicos, sociais, históricos...), adquiridos de forma autónoma (lecturas, investigacións...), noutras materias, ou ben a través da súa experiencia cotiá.	T 1, 2, 8, X 3, 5, 25, EM 1, 3
Comprender a importancia e apreciar o valor das manifestacións musicais de tradición oral entendendo a súa enorme diversidade e amplitude.	T 2, EM 1

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Introducción	1.1. O concepto de análise musical. 1.2. Principais correntes metodolóxicas. 1.3. Métodos tradicionais de análise.	2
2. As análises shenkerianas	2.1. Introducción. 3.2. Felix Salzer. 3.3. Allen Forte.	3
3. Aproximacións psicolóxicas á análise.	3.1. Leonard B. Meyer. 3.2. Rudolph Reti. 3.3. Análise Gestalt	3
4. Aproximacións formais á análise.	4.1. Introducción. 4.2. Análise de estruturas. 4.3. Análises semióticas.	3
5. Técnicas de análises comparativas.	5.1. Introducción. 5.2. O uso de recursos informáticos. 5.3. Etnomusicolóxicas.	4
6. Conclusións.	6.1. Exposicións e debate.	2
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases maxistrais	30		30
Lectura e comentario de textos e exposicións	10		10
Prácticas de análise	28		28
Titorías	1		1
Traballo persoal		111	111

Clases maxistras	30	30
Total de sesións por cuatrimestre		180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Asistencia activa, participando nas actividades prácticas, comentario e debate de fontes.	EM3, EM6 T8, X13,18, EM1, EM2	40%
	Traballos realizados ao longo do curso.	EM3, EM6 T8, X13,18, EM1, EM2	60%

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..

AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro)			
Traballo persoal	Asistencia activa, participando nas actividades prácticas, comentario e debate de fontes.	EM3, EM6 T8, X13,18, E1, 2, EM3	40%
	Traballos realizados ao longo do curso.	EM3, EM6 T8, X13,18, E1, 2, EM3	60%

AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	EM3, EM6 T8, X13,18, EM1, 2, EM3	60%
Traballo persoal	Presentación dos traballos non realizados ao longo do curso e daqueles con valoración negativa.	EM3, EM6 T8, X13,18, EM1, 2, EM3	40%

EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	EM3, EM6 T8, X13,18, EM1, 2, EM3	60%
Traballo persoal	Presentación dos traballos non realizados ao longo do curso e daqueles con valoración negativa.	EM3, EM6 T8, X13,18, EM1, 2, EM3	40%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- Cook, Nicholas. *A Guide to Musical Analysis*. Oxford; Oxford University Press, 1987.
 Cook, Nicholas. *Analysis through Composition*. Oxford: Oxford University Press, 1996.
 Meyer, Leonard B. *El estilo en la música*. Madrid: Pirámide, 2000.
 Meyer, Leonard B. *Emoción y significado en la música*. Madrid: Alianza, 2001.
 Larue, Jan. *Análisis del estilo musical*. Barcelona: Labor, 1989.
 Berry, Wallace. *Structural Functions in music*. Dover, 1987.
 Salzer, Felix. *Audición estructural*. Barcelona: Labor, 1962.
 Forte, A. *Introducción al análisis schenkeriano*. Labor, 1992.
 Nattiez, Jean Jacques. *Toward a Semiology of Music*. Princeton: Princeton University Press, 1990.
 Lerdahl, Fred e Ray Jackendoff. *Teoría generativa de la música tonal*. Madrid: Akal, 2003.
 Lester, Joel. *Enfoques analíticos de la música del siglo XX*. Madrid: Akal, 2005.

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA
Conservatorio Superior de Música de Vigo

CSMV
CONSERVATORIO SUPERIOR
DE MÚSICA DE VIGO

galicia

Cámara, Enrique. *Etnomusicología*. Madrid: Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2003.

Sobrino, Ramón. «Análisis musical. De las metodologías del análisis al análisis de las metodologías». *Revista de Musicología* 28, n.º 1 (2005): 667-696.

Programación Docente de MÚSICA E CULTURAS

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA

ESPECIALIDADE	Todas				ITINERARIO	Todos				
CARÁCTER	Formación Básica				TIPO DE CLASES	Colectiva				
DEPARTAMENTO	Musicoloxía				XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUIS COSTA VÁZQUEZ				
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	LUIS COSTA VÁZQUEZ
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	2
ETCS/ CUADRIMESTRE					3				Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Luís Costa Vázquez				luiscosta@csmvigo.com				A concertar	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Introdución ao estudo cultural da música: conceptos, fontes e metodoloxía. Coñecemento e estudo comparativo das características musicais das diferentes culturas. A música de tradición oral e músicas populares urbanas: evolución histórica e situación actual. O papel dos medios de comunicación. Estudos de xénero aplicados á música.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuatrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T 2, 3, 4, 8, 16, 17
XERAIS	X 10, 11, 12, 14, 16, 17, 26
ESPECÍFICAS	EC1, EI1, EI4, EM1, EP6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Introducir ao alumnado no enfoque cultural da música, partindo das perspectivas da socioloxía e a etnomusicoloxía	T8, X23
2. Valorar as manifestacións musicais tanto as non occidentais, como as occidentais, históricas ou actuais, como feitos culturais.	X18, X24, X26
3. Comprender a función da música como medio de construción e expresión de identidades de diferente tipo: política, xénero, etc.	X12, X14
4. Desenvolver no alumnado a capacidade de realizar aproximacións críticas a manifestacións da música en diferentes contextos.	T7, X18, X24, X26

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Introdución	1.1 Os conceptos de cultura e de música interrelacionados. 1.2. Análise de dous modelos contrastados: a música culta e a música de tradición oral.	2
2. Unha aproximación á cultura europea desde a Ópera: 1600-1900	2.1. <i>Docere et delectare</i> : ópera cortesana e valores aristocráticos. 2.2. A decadencia do Antigo Réxime: <i>Don Giovanni</i> fronte <i>Orfeo</i> . 2.3. A Europa das revolucións burguesas e a nova cultura do nacionalismo. 2.4. O fin de un xénero: a ópera como ritual da alta cultura. Seminario- Taller sobre lecturas relacionadas co tema	3
3. A cultura dos Outros	3.1. O enfoque etnomusicolóxico. 3.2. O folklorismo: orixe e evolución histórica. 3.3. Músicas de tradición oral: aproximación á música de tradición oral en Galicia. 3.4. Seminario-Taller sobre lecturas relacionadas co tema	5

4. O enfoque sociolóxico: Música e identidades.	4. 1. Identidade nacional. 4.2. Identidade de clase. 4.3. Identidade de xénero. 4.4. Identidades urbanas. 4.5. Outras identidades musicais. 4.6. Seminario- Taller sobre lecturas relacionadas co tema.	5
5. Estudos de caso	Elaboración e presentación de estudos de caso elaborados polo alumnado. Probas de avaliación	2
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral	26	0	26
Comentario e análise de materiais documentais	6	0	6
Exposición, revisión e debate	2	0	2
Titorías	2	0	2
Probas de avaliación	2	0	2
Traballo persoal	0	52	52
Total de horas por cuadrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Asistencia activa, participando nas actividades prácticas, comentario e debate de fontes.	70 %	T7, X18, X26, X12, X14
	Traballos realizados ao longo do curso.	30 %	X24, X23, X26; X12, X14

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado.

AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			

AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	100 %	T7, X18, X24, X23, X26; X12, X14

EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	70 %	T7, X18, X24, X23, X26; X12, X14

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

Bibliografía básica (lectura obrigada para a realización das probas sen avaliación continua e/ou extraordinaria).

- Clayton, Martin et alii (eds.). *The Cultural Study of Music. A critical introduction*. Routledge, New York, 2003. Caps. 21, 25 e 26.
- Costa Vázquez Luís. "Música e ideología en la génesis de los grandes cancioneros folklóricos de Galicia", en *Cancionero Musical de Galicia*, reunido por Casto Sampedro y Folgar, Reedición fac-simil y estudios, Fundación Barrié de la Maza, A Coruña, 2007; pp. 49-89.
- Costa Vázquez, Luís. "La Música Popular", en: *Galicia-Antropología (vol. XXV)*, A Coruña, Hércules, 1998; cap 8, pp. 403-431.
- Cruces Villalobos, Francisco (ed.). *Las culturas musicales*. Trotta, Madrid, 2001. III parte.
- Díaz Viana, Luís. *Música y Culturas*. EUEDEMA, Madrid, 1993
- Groba González, Xavier. " El estudio de la música tradicional gallega y el canto de tradición oral". En: *Galicia-Antropología (vol. XXV)*, A Coruña, Hércules, 1998; cap. 6, pp. 326-359.
- Martí i Pérez, Josep. *El folklorismo. Uso y abuso de la tradición*. Ronsel, Barcelona, 1995. Caps.: I, II, III e VI
- Martí y Pérez Josep. *Más allá del arte. La música como generadora de significados sociales*. Deriva Editorial. Barcelona, 2000; cap. IV, VIII e XII.
- Netll, Bruno. *Música folklórica y tradicional de los continentes occidentales*. Alianza Música, Madrid, 1985. Caps.: I, III e VI
- Ramos López, Pilar. *Feminismo y música. Introducción crítica*. Narcea, Madrid, 2003.
- Snowman, Daniel. *La Ópera: una historia social*. Siruela, Madrid, 2012; caps. I, II e III.

Bibliografía complementaria:

- Abad, Luís Angel. *Rock contra cultura*. Biblioteca Nueva, Madrid, 2002.
- Blacking, J. *¿Hay música en el hombre?* Alianza ed. Madrid, 2015
- Cámara, Enrique. *Etnomusicología*. Instituto Complutense de Ciencias Musicales. Madrid, 2003.
- Cook, N. *De Madonna al canto gregoriano*. Alianza ed. Madrid, 2001
- Cruces, Francisco (ed.). *Las culturas musicales. Lecturas de etnomusicología*. De Trotta. Madrid, 2001.
- Dahlhaus, Carl . *Nineteenth Century Music*. University of California Press, Berkeley, 1989.
- Kramer, L. *Classical Music and Postmodern Knowledge*. University of California Press, London, 1996
- Ladrero, Valentín. *Músicas contra el poder*. La Oveja Roja, Madrid, 2016
- Martín Herrero, José Antonio. *Manual de antropología de la música*. Amaru Ediciones, Salamanca, 1997.
- McClary, S. *Feminine Endings*. University of Minnesota Press. Londres, 1996
- Middleton, Richard. *Studying Popular Music*. Open University Press, 1990.

Programación Docente de MÚSICAS DE TRADICIÓN ORAL I-IV

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA MÚSICAS DE TRADICIÓN ORAL I-IV

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	ETNOMUSICOLOXÍA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUIS COSTA
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Os respectivos docentes
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	4
ETCS/ CUADRIMESTRE			6	6	6	6			Idiomas	Galego Castelán
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	EMILIO LEDE ABAL				EMILIO_LEDE@CSMVIGO.COM					
	JULIO ALONSO MONTEAGUDO				JULIOALONSO@CSMVIGO.COM				XOVES DE 13:00 A 14:00 HORAS	
	XIANA TEIXEIRO REI				XIANATEIXEIRO@CSMVIGO.COM					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento e estudo das músicas de tradición oral en diferentes culturas desde o ámbito das fontes, os/as intérpretes, o repertorio e os xéneros musicais; análise das características musicais, os instrumentos, a relación música-texto e a función social que desempeña a música en diferentes culturas relacionándoas entre si. Relación entre música tradicional, popular e culta.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuatrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Danza e baile tradicional xeral
TRANSVERSAIS	T2, T8, T9, T16, T17
XERAIS	X3, X4, X5, X16, X17, X23
ESPECÍFICAS	EM1, EM2, EM5, EM6, EM7, EM8

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
I 1. Comprender a importancia das manifestacións musicais de tradición oral entendendo a súa enorme diversidade e amplitude. 2. Estudar os trazos principais das músicas do mundo: circunstancias históricas, función social, características, xéneros musicais, repertorio e organoloxía. 3. Identificar aos intérpretes máis recoñecidos das músicas de tradición oral e culta non occidental. 4. Coñecer as ideas dos principais etnomusicólogos sobre as músicas de tradición oral e culta non occidental. 5. Valorar o estudo das músicas doutros lugares do mundo como contribución á sensibilización social da súa importancia cultural. 6. Introducirse na análise destas músicas. 7. Utilizar, de forma autónoma e con sentido crítico, os diferentes medios ó seu alcance para ampliar e completa-la súa formación, relacionando os seus coñecementos musicais con datos doutra índole (técnicos, científicos, sociais, históricos...), adquiridos de forma autónoma (lecturas, investigacións...), noutras materias, ou ben a través da súa experiencia cotiá.	T2, T8, T9, T17, X3, X4, X5, X16, X17, X23, EM1, EM2, EM5, EM6, EM7, EM8.
II-III 1. Coñecer a distribución das principais músicas de tradición oral e culta non occidental do mundo 2. Estudar os trazos principais das músicas do mundo: circunstancias históricas, función social, características, xéneros musicais, repertorio, organoloxía. 3. Identificar aos intérpretes máis recoñecidos das músicas de tradición oral e culta non occidental 4. Valorar o estudo das músicas doutros lugares do mundo como contribución á sensibilización social da súa importancia cultural 5. Coñecer as ideas dos principais etnomusicólogos sobre as músicas de tradición oral e culta non occidental	T8, T9, T16, X16, X17, X23, EM1, EM5, EM7, EM8
IV 1. Coñecer a historia da etnomusicoloxía española 2. Estudar os trazos principais das músicas españolas de tradición oral, identificando a súa organoloxía característica 3. Coñecer os sistemas de clasificación do repertorio oral español 4. Estudar e valorar o traballo de campo nas músicas de tradición oral 5. Comprender a importancia e o valor das manifestacións musicais de tradición oral españolas recoñecendo a súa enorme diversidade	T8, T9, T16, T17, X17, X23, EM1, EM5, EM7, EM8

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I		
1. Aproximación á música de tradición oral	1.1. Concepto. 1.2. Estudio das músicas de tradición oral por parte da musicoloxía e da etnomusicoloxía. 2.1. Cambios, transculturación, migracións e folclorismos	3 8

	3.1. Música e pensamento postmoderno 4.1. Música de América: Jazz. Música de América central e Antillas	6
II	1.1. China. 1.2. Xapón. 1.3. Música da India. 1.4. Música indonesia. 1.5. Oriente Próximo. 2.1. Música australiana. 3.1. África subsahariana. 3.2. Norte de África.	6 6 1 4
III	1.1. Organoloxía 1.2. Características xerais 1.3. Xéneros. 2.1. Organoloxía 2.2. Características xerais 2.3. Xéneros.	8 9
IV	1.1. Os antecedentes: dende a Idade Media ata o Romanticismo. 1.2. A etnomusicoloxía española na actualidade. 2.1 Rasgos musicais: melodía, ritmo, textura, harmonía. 2.2. O texto: forma e contido. 3.1. Diferentes clasificacións: ciclo anual e ciclo vital. 3.2. Estudo da clasificación. 4.1. Características xerais. 4.2. Estudo dos principais instrumentos por familias: idiófonos, membranófonos, cordófonos, aerófonos. 4.3. Principais conxuntos instrumentais. 5.1. Cuestións xerais. 5.2. Fases do traballo de campo. Exemplos de traballos etnomusicolóxicos feitos en España nos últimos 20 anos.	3 3 1 5 5
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral. Introducción xeral de cada un dos contidos. Exposición dos contidos teóricos acompañada de exemplos prácticos a través das audicións, vídeos e análises.	50	20	70
Lectura guiada. Lectura guiada dos apuntamentos, dos artigos recomendados, así coma de diversos recursos en liña que ilustren os contidos traballados.	12	20	32
Traballos individuais. O alumnado deberá realizar unha pescuda de información de diferentes fontes para a realización de traballos e unha posterior exposición pública dos resultados obtidos.	4	72	76
Actividades de avaliación. Proba escrita teórico-práctica sobre os contidos desenvolto ao longo do cuadrimestre	2		2
Total de horas por cuadrimestre			180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais ou grupais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T8, T9 T16, T17, X3, X4, X5, X16, X17, X23, EM1, EM2, EM5, EM6, EM7, EM8	60%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos da materia	T8, T16, T17, X16, X17, X23, EM1, EM5, EM7, EM8	40%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T8, T9 T16, T17, X3, X4, X5, X16, X17, X23, EM1, EM2, EM5, EM6, EM7, EM8	60%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos da materia	T8, T16, T17, X16, X17, X23, EM1, EM5, EM7, EM8	40%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T8, T9 T16, T17, X3, X4, X5, X16, X17, X23, EM1, EM2, EM5, EM6, EM7, EM8	30%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos da materia	T8, T16, T17, X16, X17, X23, EM1, EM5, EM7, EM8	70%
EXTRAORDINARIA			

Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T2, T8, T9 T16, T17, X3, X4, X5, X16, X17, X23, EM1, EM2, EM5, EM6, EM7, EM8	30%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos da materia	T8, T16, T17, X16, X17, X23, EM1, EM5, EM7, EM8	70%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- I
- Cámara, Enrique. *Etnomusicología*. Madrid: Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2003.
- Cruces, Francisco (ed.). *Las culturas musicales. Lecturas de etnomusicología*. Madrid: Trotta, 2001.
- Díaz Viana, Luis. *Música y culturas: una aproximación antropológica a la etnomusicología*. Madrid: Eudema, 1993.
- Martí, J: *El folklorismo. Uso y abuso de la tradición*. Barcelona: Ronsel, 2002.
- Nettl, Bruno. *Música folklórica y tradicional de los continentes occidentales*. Madrid: Alianza, 1985.
- Pelinski, Ramón. *Invitación a la etnomusicología*. Madrid: Akal, 2000.
- Rey, E: *Aspectos metodológicos en la investigación de la música de tradición oral*. Revista de Musicología: 1989.
- Tirro, Frank: *Historia del jazz clásico*. Barcelona: Robinbook, 2001.
- Tirro, Frank: *Historia del jazz moderno*. Barcelona: Robinbook, 2001.
- II-III
- Bartók, Béla. *Studies in ethnomusicology*. USA: Univ. of Nebraska Press, 1997.
- Basset, C. *Músicas de Bali a Java. El orden y la fiesta*. Madrid: Akal, 1999.
- Blacking, John. *¿Hay música en el hombre?*. Madrid: Alianza, 2006.
- Brailoiu, Constantine. *Problèmes d'ethnomusicologie*. Ginebra: Minkoff Reprint, 1973.
- Cámara, Enrique. *Etnomusicología*. Madrid: Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2003.
- Cruces, Francisco (ed.). *Las culturas musicales. Lecturas de etnomusicología*. Madrid: Trotta, 2001.
- Díaz Viana, Luis. *Música y culturas: una aproximación antropológica a la etnomusicología*. Madrid: Eudema, 1993.
- Évora, Tony. *El negro de América Latina, su música y sus creencias*. Valencia: Aduana Vieja, 2014.
- Lagrange, Frédéric. *Músicas de Egipto*. Madrid: Akal, 2006.
- García Martínez, Jose María. *La música étnica*. Madrid: Alianza Editorial, 2002.
- Geertz, Clifford. *La interpretación de las culturas*. Barcelona: Gedisa, 1992.
- Hood, Mantle. *The Ethnomusicologist*. New York: McGraw-Hill, 1971.
- Kwabena, J. H. *The music of Africa*. New York: Norton, 1974.
- Linage, Antonio. *Las músicas de Asia*. Alcalá la Real: Centro de Estudios Históricos "Carmen Juan Lovera", 2002.
- Malm, William P. *Culturas musicales del Pacífico, el Cercano Oriente y Asia*. Madrid: Alianza Editorial, 1985.
- Merriam, Alan. *The Anthropology of Music*. Chicago: Northwestern University, 1964.
- Meyer, Leonard. *Emotion and meaning in music*. Chicago: University of Chicago Press, 1956.
- Nettl, Bruno. *Música folklórica y tradicional de los continentes occidentales*. Madrid: Alianza Editorial, 1985.
- Pelinski, Ramón. *Invitación a la etnomusicología*. Madrid: Akal, 2000.
- Reca Sens Barberá, Albert (dir.). *A tres bandas. Mestizaje, sincretismo e hibridación en el espacio sonoro iberoamericano*. Madrid: Akal, 2010.
- Roten, Hervé. *Músicas litúrgicas judías. Recorridos y escalas*. Madrid: Akal, 2002.
- Rovsing, Miriam: *Cantos y danzas del Atlas (Marruecos)*. Madrid: Akal, 1999.
- Ruckert, George E.: *Music in North India*. Oxford: Oxford University Press, 2004.
- Small, Christopher. *Música, Sociedad, Educación*. Madrid: Alianza, 1989.
- Tamba, Akira. *Músicas tradicionales de Japón*. Madrid: Akal, 1997.
- IV
- Cámara, Enrique. *Etnomusicología*. Madrid: Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2003.
- Casares, Emilio: *Diccionario de la Música Española e Hispanoamericana*. Madrid: SGAE, 1999-2002.
- Crivillé, Josep. *Historia de la música española. 7 El folklore musical*. Madrid: Alianza. 1983.
- Cruces, Francisco (ed.). *Las culturas musicales. Lecturas de etnomusicología*. Madrid: Trotta, 2001.
- Díaz Viana, Luis. *Música y culturas: una aproximación antropológica a la etnomusicología*. Madrid: Eudema, 1993.
- Fernández Durán, David. *Sistemas de organización melódica en la música tradicional española*. Tesis doctoral. Universidad Complutense de Madrid. 2008

Nettl, Bruno. *Música folklórica y tradicional de los continentes occidentales*. Madrid: Alianza, 1985.

Pelinski, Ramón. *Invitación a la etnomusicología*. Madrid: Akal, 2000.

Rey García, Emilio. *Bibliografía de folklore musical español*. Barcelona: Sociedad española de musicología. 1994.

Programación Docente de Notacións Históricas I

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA	Notacións históricas I									
ESPECIALIDADE	Musicoloxía				ITINERARIO	Histórica				
CARÁCTER	Obrigatoria				TIPO DE CLASES	Colectiva				
DEPARTAMENTO	Musicoloxía				XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUIS COSTA VÁZQUEZ				
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Luis Costa Vázquez
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais	2 + 2
ETCS/ CUADRIMESTRE			6						Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Luis Costa Vázquez				luiscosta@csmvigo.com				A concertar	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR (I a III)	Coñecemento, lectura e transcrición dos diferentes tipos de notación musical desde as primeiras manifestacións ata o século XVIII. Análise semiolóxica das notacións medievais. Cifras e tablaturas. Notacións mensurais. Coñecemento teórico-práctico da ornamentación empregada. Criterios de interpretación. Estudo dos diferentes procedementos de notación musical por medio de letras, cifras e outros signos. Transcrición á notación convencional dos distintos tipos de notación. Práctica da lectura.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuatrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuatrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Coas propias do itinerario
TRANSVERSAIS	T5
XERAIS	X 5, X14, X26
ESPECÍFICAS	EM4, EM5, EM7

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer diferentes sistemas de transcrición e notación histórica.	T5, X14
Transcribir fragmentos de notación histórica.	EM4
Manexar material para a transcrición histórica.	T5
Estudar o desenvolvemento dos diferentes sistemas de notación musical desde as notacións antigas ata a Ars Antiqua	X26, EM4
Coñecer os tratados teóricos que nos informan das características da notación empregada do Ars Antiqua	X26, EM5
Transcribir e editar partituras a partires das fontes primarias que se corresponden co período estudado.	X5, EM4
Valorar o labor paleográfico como materia indispensable para o estudo musical.	X26, EM7

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
-------	--------------------	---------

1. Notación na antigüedade	1.1. Introducción á paleografía musical. 1.2. Desenvolvemento das notacións 1.3. Sistema musical grego. 1.4 Notación grecorromana.	2
2. Semioloxía gregoriana	2.1. Historia e análise do canto gregoriano 2.2. Notacións neumáticas da 1ª xeración. 2.3. Notacións neumáticas de 2ª xeración. 2.4. Transcrición da notación de Saint Gall. 2.5. Notación Metense. 2.6. Notación e interpretación.	8
3. Fontes de Monodía Profana	3.1. Códices franceses. 3.2. Códices galaico-portugueses.	3
4. Primeiras notacións polifónicas	4.1 Notacións primitivas: Dasiana, alfabética, boeciana.	1
5. Notacións modais	5.1. Notación modal e modos rítmicos. 5.2. Notación monódica profana. 5.3. A notación no motete	8
6. Notación prefranconiana	6.1.O Códice de Montpellier. 6.2. O códice de Bamberg. 6.3. Os códices de Turín e de Las Huelgas	2
7. Notación franconiana	7.1. O sistema de Franco de Colonia. 7.2. A notación petroniana. 7.3. O Roman de Fauvel	8
Seminarios		2
Total de sesións por cuadrimestre		34

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral	30		30
Prácticas	24		28
Exposición, revisión e debate de traballos	4		10
Titorías	2		2
Probas de avaliación	4		6
Traballo persoal		116	116
Total de horas por cuadrimestre			180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Asistencia e traballo persoal	Asistencia, participación activa nas actividades propostas na aula e realización de traballos persoais	T5, X14, EM4, X26, X5, EM5, EM7	70%
Proba escrita	Proba escrita teórico-práctica	T5, X14, EM4, X26, X5, EM5, EM7	30%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
	Idem convocatoria ordinaria común		
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
	Ver avaliación extraordinaria		
EXTRAORDINARIA			
Proba escrita	Proba teórico-práctica	T5, X14, EM4, X26, X5, EM5, EM7	100 %
ERASMUS			

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- Apel, W. *Gregorian Chant*, Midland Book, 1990
- Apel, Willi. *The Notation of Polyphonic Music*. The Mediaeval Academy of America, Cambridge, 1953.
- Cardine, Dom Eugène. *Semiología gregoriana*. Abadía de Silos, 2005.
- Comotti, G. *La música en la cultura griega y romana*. Turner Música, Madrid, 1986
- Franco de Colonia. *Tratado de Canto Mensural*. Traducción y estudio preliminar de Angel Medina. Ethos-música, Universidad de Oviedo, 1988.
- Haines, J e Rosenfeld, R. *Musica and Medieval Manuscripts – Paleography and Performance*, Ashgate, 2004.
- Hoppin, *La música medieval*. Akal Música, Madrid, 2000
- Jeanneteau, Jean. *Los Modos Gregorianos*. Abadía de Silos, 1985.
- Parrish, Carl. *The notation of medieval music*. Pendragon Press, New York, 1958.
- Plumley, Y. (de.) *Codex Chantilly*, Brepols, 2008.
- S.R.A. *Graduale Triplex*, Solesmes, 1998.
- Saulnier, Daniel. *Los modos gregorianos*. Solesmes, 1999.
- Treitler, L. *With Voice and Pen*. Oxford University Press, 2007
- Turco, Alberto. *Il Canto Gregoriano. Corso Fondamentale*. Edizione Torre D'Orfeo, Roma, 1991
- Turco, Alberto. *Il Canto Gregoriano. Toni e Modi*. Edizione Torre D'Orfeo, Roma, 1991

Programación Docente de Notacións Históricas II

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA		Notacións históricas II								
ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA						ITINERARIO	Histórica		
CARÁCTER	Obrigatoria						TIPO DE CLASES	Colectiva		
DEPARTAMENTO	Musicoloxía						XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUIS COSTA VÁZQUEZ		
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Luis Costa Vázquez
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	4
ETCS/ CUADRIMESTRE				6					Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Luis Costa Vázquez				luiscosta@csmvigo.com				A concertar	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR (I-III)	Coñecemento, lectura e transcrición dos diferentes tipos de notación musical desde as primeiras manifestacións ata o século XVIII. Análise semiolóxica das notacións medievais. Cifras e tablaturas. Notacións mensurais. Coñecemento teórico-práctico da ornamentación empregada. Criterios de interpretación. Estudo dos diferentes procedementos de notación musical por medio de letras, cifras e outros signos. Transcrición á notación convencional dos distintos tipos de notación. Práctica da lectura.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Coas propias do itinerario
TRANSVERSAIS	T5
XERAIS	X 5, X14, X26
ESPECÍFICAS	EM4, EM5, EM7

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer diferentes sistemas de transcrición e notación histórica.	T5, X14
Transcribir fragmentos de notación histórica.	EM4,
Manexar material para a transcrición histórica.	T5
Estudar o desenvolvemento dos diferentes sistemas de notación musical do Ars Nova e do Renacemento	X26, EM4
Coñecer os tratados teóricos que nos informan das características da notación empregada no Ars Nova e no Renacemento	X26, EM5
Transcribir e editar partituras a partir das fontes primarias que se corresponden co período estudado.	X5, EM4
Valorar o labor paleográfico como materia indispensable para o estudo musical.	X26, EM7

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Notación francesa do Ars Nova	3.1. As innovacións do Ars Nova. 3.2. Imperfección e alteración. 3.3. Mensuración.	8

2. Notación italiana	4.1. A orixe da notación italiana. 4.2. Principios da notación italiana. 4.3. Exemplos de notación italiana.	8
3. Notación mensural branca	3.1. Signos de notación. 3.2. Mensuración. 3.3. Coloración. 3.4. Proporcións.	10
4. Notación en tablatura no Renacemento.	4.1. Tablatura para vihuela. 4.2. Tablatura para tecla	4
Seminarios		4
Total de sesións por cuadrimestre		34

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral	30		30
Prácticas	24		28
Exposición, revisión e debate de traballos	4		10
Titorías	2		2
Probas de avaliación	4		6
Traballo persoal		116	116
Total de horas por cuadrimestre			180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Asistencia e traballo persoal	Asistencia, participación activa nas actividades propostas na aula e realización de traballos persoais	T5, X14, EM4, X26, X5, EM5, EM7	70%
Proba escrita	Proba escrita teórico-práctica	T5, X14, EM4, X26, X5, EM5, EM7	30%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
	Idem avaliación ordinaria común		
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
	Ver avaliación extraordinaria		
EXTRAORDINARIA			
Proba escrita	Proba teórico-práctica	T5, X14, EM4, X26, X5, EM5, EM7	100 %

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- Apel, Willi. *The Notation of Polyphonic Music*. The Mediaeval Academy of America, Cambridge, 1953.
- Caldwell, John. *Editing Early Music*. Clarendon Press, Oxford, 1987.
- Haines, J e Rosenfeld, R. *Musica and Medieval Manuscripts – Paleography and Performance*, Ashgate, 2004
- Hoppin, *La música medieval*. Akal Música, Madrid, 2000.
- Parrish, Carl. *The notation of medieval music*. Pendragon Press, New York, 1958.
- Querol Gavaldá, Miguel. *Transcripción e interpretación de la polifonía española de los siglos XV y XVI*. Comisaría Nacional de la Música, Madrid, 1975.
- Rossi, Francesco Rocco. *De Musica Mensurabili. Manuale di notazione rinascimentale*. Librería musicale italiana, Lucca, 2014.
- Rubio, Samuel. *La polifonía clásica*. Real Musical, Madrid, 1983.
- Treitler, L. *With Voice and Pen*. Oxford University Press, 2007.

Programación docente de Sistemas de clasificación das músicas de tradición oral (I-II)

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Sistemas de clasificación das músicas de tradición oral (I-II)

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	ETNOMUSICOLOXÍA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUIS COSTA
CURSOS	1.º curs	2.º curso			3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	EMILIO LEDE ABAL
	CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII		
ETCS/ CUADRIMESTRE					3	3			Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Emilio Lede Abal				emilio_lede@csmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Coñecemento, estudo e clasificación, segundo os diferentes sistemas, das formas musicais vocais e instrumentais máis características da música de tradición oral das diferentes culturas.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requiridos para a proba de acceso.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T4, T8, T16, T17
XERAIS	X5, X14, X20, X23
ESPECÍFICAS	EM1, EM5, EM6

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Coñecer diacrónica e sincronicamente as formas, xéneros, estilos e tendencias musicais no ámbito das músicas tradicionais e populares.	T2, X14, EM1, EM5
Contextualizar os procesos creativos no seu medio social e cultural.	T2, T16, X14, X23, EM5
Coñecer os diferentes sistemas de clasificación das músicas de tradición oral.	T2, X20, EM1, EM6
Ler, analizar e interpretar textos e fontes, como base para o coñecemento das músicas de tradición oral.	T1, T2, T4, T8, X5, EM5
Valorar as músicas de tradición oral.	T16, T17, X23

4. Contidos

CUADRIMESTRES	TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	Introducción	1.1 A clasificación das músicas de tradición oral.	1
	Sistemas de ordenación e clasificación	2.1 Globais: xeográficos, funcionais, cíclicos. 2.2 Musicais: melódicos, rítmicos.	3
	Clasificación segundo o ciclo anual	3.1 De Nadal, aninivos, de entroido, maíos, de Semana Santa, de Pascua.	7
	Clasificación segundo o ciclo vital	4.1 De arrollo, infantís, de ronda, de vodas, de traballo.	6
II	Sistemas de clasificación musical	1.1 Criterios musicais para a ordenación e clasificación das músicas de tradición oral.	1
	Sistemas de clasificación na música tradicional española	2.1 Os pioneiros. - 2.2 Eduardo Martínez Torner. - 2.3 Francesc Pujol. - 2.4 Manuel García Matos. - 2.5 Josep Crivillé e Miguel Angel Palacios. - 2.6 Miguel Manzano.	7
	Sistemas de clasificación na música galega	3.1 O Cancioneiro de Dorothe Schubarth e Antón Santamarina.	2
	Outros sistemas de clasificación e ordenación	1.1 A clasificación das músicas de tradición oral.	7

Total de sesións por cuadrimestre

17

5. Metodoloxía e planificación docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición maxistral. As sesións de clases estarán dedicadas, principalmente, ás explicacións teóricas, ás análises e á organización do traballo semanal.	12		12
Exposición práctico-teórica. Durante estas sesións realizaranse diferentes audicións e proxeccións de textos e partituras, para recoñecer e analizar o seu contido. Lectura e estudo crítico de textos elementais dentro da materia. Procura e comentario de fontes sonoras e documentais. Para coñecer de primeira man os diferentes sistemas de clasificación das músicas de tradición oral analizaranse unha serie de cancións. A través das audicións musicais podemos recoñecer os diferentes xéneros da música galega para a súa clasificación	18		18
De avaliación. En forma de exames.	2		2
Estudio persoal: temario, audicións, análise de partituras, leturas complementarias. O alumnado, levará a cabo a lectura crítica de diferentes textos propostos polo profesor, o cal dará unhas explicacións previas sobre a mesma. Con posterioridade a este traballo, levaranse a cabo actividades de debate e comentario sobre ditas lecturas.		56	56
Tutorías. Individual, caso de ser preciso.	2		2
Total de horas por cuadrimestre			90

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (con avaliación continua, tanto se a docencia é presencial como semipresencial ou telemática)			
Observación diaria e cotiá. Asistencia.	Asistencia activa, participando nas actividades prácticas, comentario e debate.	T1, T2, T8, T17, X14, X23	30%
Traballo persoal	Traballos realizados ao longo do curso.	T1, T2, T4, T8, T16, X5, X20, EM5, EM6	30%
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa.	T2, T8, X20, EM1, EM6	40%

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..

AVALIACIÓN ORDINARIA (convocatoria adiantada de decembro, tanto se a docencia é presencial como semipresencial ou telemática)			
Traballo persoal	Presentación dun traballo individual centrado nos contidos da materia.	T1, T2, T4, T8, T16, X5, X20, EM5, EM6	40%
Exame escrito.	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa.	T2, T8, X20, EM1, EM6	60%

AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*para alumnado con perda da avaliación continua)			
Traballo persoal	Presentación dun traballo individual centrado nos contidos da materia.	T1, T2, T4, T8, T16, X5, X20, EM5, EM6	40%
Exame escrito.	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa.	T2, T8, X20, EM1, EM6	60%

EXTRAORDINARIA			
Traballo persoal	Presentación dun traballo individual centrado nos contidos da materia.	T1, T2, T4, T8, T16, X5, X20, EM5, EM6	40%
Exame escrito.	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa.	T2, T8, X20, EM1, EM6	60%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprirse as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

Cámara de Landa, E. *Etnomusicología*. Madrid: ICCMU, 2003.
Crivillé i Bargalló, J. *Historia de la música española, 7. El Folklore musical*. Madrid: Alianza, 1983.

Fernández Durán, D. "Sistemas de organización melódica en la música tradicional española". Tesis doctoral. Universidad Complutense de Madrid, 2009.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

- García Matos, M. *Cancionero popular español, I-III. Cancionero popular de la provincia de Madrid, materiales rec. por...*, ed. Marius Schneider y Josep Romeu Figueras (vols. I y II) y Joan Tomás Parés y Josep Romeu Figueras (vol. III). Barcelona-Madrid: Instituto Español de Musicología del C.S.I.C., 1951-1960. [Reed. facs. 1989, *Enciclopedia de Madrid, III. Cancionero popular*. Madrid: Giner].
- García Matos, M. *Magna antología del Folklore musical de España. Interpretada por el pueblo español. Bajo los auspicios del Consejo Internacional de la Música (UNESCO)*. Madrid: Hispavox, 1978.
- Gómez Rodríguez, J. A. «Reflexiones en torno a la historia de la Etnomusicología en España». *Revista de Musicología*, XXVIII/1, (2005): 457-500.
- Gómez Rodríguez, J. A. «La obra (etno)musicológica de Eduardo Martínez Torner». En *Conferencias Homenaje a Eduardo Martínez Torner*, 81-122. Oviedo: Real Instituto de Estudios Asturianos, 2006.
- Manzano Alonso, M. y (A. Barja). *Cancionero leonés*. León: Diputación Provincial, 1988.
- Manzano Alonso, M. «La música de los romances tradicionales: metodología de análisis y reducción a tipos y estilos». *Nassarre*, XI/1, (1993): 141-201.
- Martí i Pérez, J. «Hacia una antropología de la música», *Anuario Musical*, 47, (1992): 195-225.
- Martínez Torner, E. *Cancionero musical de la lírica popular asturiana*. Madrid: Establecimiento tipográfico Nieto y compañía, 1920. [El Real Instituto de Estudios Asturianos reeditó facsimilamente esta obra en 1971 2ª, 198 3ª y 2000 4ª; estos dos últimos años en colaboración con el Principado de Asturias].
- Rey García, E. *Bibliografía de Folklore Musical Español*. Madrid: Sociedad Española de Musicología, 1994.
- Vv.Aa. *Folklore y costumbres de España*. Dir. Francisco Carreras y Candi. Barcelona: Alberto Martín, 1943-1946.

Programación docente de Sistemas de Notación e Transcripción I-II

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA SISTEMAS DE NOTACIÓN E TRANSCRIPCIÓN I-II

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	ETNOMUSICOLOXÍA
CARÁCTER	B) OBRIGATORIA								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUIS COSTA
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	EMILIO LEDE ABAL
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	4
ETCS/ CUADRIMESTRE			6	6					Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Emilio Lede Abal				emilio_lede@csmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo evolutivo e comparado dos sistemas usados para a notación das músicas de tradición oral. Práctica de transcripción.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	Músicas de tradición oral I-IV
TRANSVERSAIS	T1, T3, T4, T7, T14, T16
XERAIS	X1, X3, X4, X5, X11, X18
ESPECÍFICAS	M3, EM5, EM8

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Recoñecer diferentes sistemas de notación	T14, X1, X3, X4, X11, EM3, EM5
Aproximarse á transcripción das notacións históricas	T1, T3, T4, T7, X1, X3, X4, X5, X11, X18, EM3, EM5, EM8
Recoñecer as grafías das notacións históricas amosando un respecto e inquietude por valorar o patrimonio musical occidental	T1, T3, T4, T7, T16, X1, X3, X4, X5, X11, EM3, EM5

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I 1. Aproximación á transcripción e á notación 2. Transcripción guiada 3. Notación	Conceptos de notación e transcripción Exercicios de dictado rítmico, melódico e harmónico Notación mediante diferentes sistemas e grafías. A notación nos diversos estilos e épocas da historia	2 7 8
II 1. Notacións históricas 2. Transcripción guiada	Evolución dos sistemas de notación Transcripción guiada das notacións históricas á actual	7 10
Total de sesións por cuadrimestre:		17

5. Metodoloxía e planificación docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS
Exposición maxistral. Introducción xeral de cada un dos contidos. Exposición dos contidos teóricos acompañada de exemplos prácticos.	22	
Traballos individuais. Prácticas de transcripción á notación actual, posta en común e revisión dos traballos realizados polo alumnado.	40	116
Actividades de avaliación. Proba escrita teórico-práctica sobre os contidos desenvoltoas ao longo do cuadrimestre	2	
Total de sesións por cuadrimestre:		180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (con avaliación continua, tanto se a docencia é presencial como semipresencial ou telemática)			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T1, T3, T4, T7, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X11, X18, M3, EM5, EM8	60%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos da materia	T1, T3, T4, T7, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X11, X18, M3, EM5, EM8	40%

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..

AVALIACIÓN ORDINARIA (convocatoria adiantada de decembro, tanto se a docencia é presencial como semipresencial ou telemática)			
			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T1, T3, T4, T7, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X11, X18, M3, EM5, EM8	60%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos da materia	T1, T3, T4, T7, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X11, X18, M3, EM5, EM8	40%

AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*para alumnado con perda da avaliación continua)			
Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T1, T3, T4, T7, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X11, X18, M3, EM5, EM8	30%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos da materia	T1, T3, T4, T7, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X11, X18, M3, EM5, EM8	70%

EXTRAORDINARIA

Traballos individuais	Entrega de traballos individuais seguindo as pautas e os prazos establecidos	T1, T3, T4, T7, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X11, X18, M3, EM5, EM8	30%
Exame escrito	Realización dun exame escrito sobre os contidos da materia	T1, T3, T4, T7, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X11, X18, M3, EM5, EM8	70%

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- I
- Berlanga, Miguel Ángel. Métodos de transcripción y análisis en Etnomusicología. El concepto de pertinencia constructiva. Granada: Consejería de Cultura de la Junta de Andalucía, 2002
- Cámara, Enrique. Etnomusicología. Madrid: Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2003.
- Hood, Mantle. "Transcripción y notación" en Cruces, Francisco (ed.). Las culturas musicales. Lecturas de etnomusicología. Madrid: Trotta, 2001.
- Nettl, Bruno: Música folklórica y tradicional de los continentes occidentales. Madrid: Alianza, 1985.
- II
- Aple, Willy. The notation of polyphonic music. Cambridge: The Mediaeval Academy of America, 1949.
- Cardine, Dom Eugène. Semiología gregoriana. Abadía de Silos, 2005. Parrish, Carl. The notation of medieval music. Nueva York: Norton and Company, 1958.
- Parrish, Carl. The notation of medieval music. Nueva York: Norton and Company, 1958.

Programación Docente de Tecnoloxía organolóxica e fonografía I-III

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

MATERIA	INSTRUMENTO PRINCIPAL							TITULACIÓN	Título Superior de Música		
ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA							ITINERARIO	MUSICOLOXÍA HISTORICA		
CARÁCTER	B) Obrigatoria							TIPO DE CLASES	Colectiva		
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA							COORDINADOR/A	EMILIO LEDE ABAL		
N.º CUADRIMESTRE	H. lectivas/semana		2		Horas lectivas /cuadrimestre		34		HORAS/ ECTS	30	ETCS 3 (X 3 cuatrimestres)
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		IDIOMAS	Galego/Español	
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	OUTROS IDIOMAS*		
ETCS/ CUADRIMESTRE					3	3	3		ECTS de formación instrumental complementaria (Só instrumento principal)		

*Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, recibirán as clases das disciplinas de carácter individual no idioma especificado no seu acordo de Formación. Nas demais disciplinas, poderán recibir asistencia e orientación dos seus Titores nos "outros idiomas" citados nesta programación sen que iso implique que as clases sexan impartidas neses idiomas.

DOCENTES	NOME E APELIDOS	MAIL/TEL/WEB	TITORÍA
	Emilio Lede Abal	emilio_lede@csmvigo.com	
	Iván Abal Pulleiro	ivan_abal@csmvigo.com	

DESCRIPCIÓN DA DISCIPLINA: Coñecemento das manifestacións organolóxicas recentes. Evolución da tecnoloxía musical desde a invención do fonógrafo. Comprensión do fenómeno fonográfico no seo da historia da música recente. Coñecemento e descrición dos obxectos organolóxicos como fontes para a historia da música e a súa reconstrución sonora.

COÑECEMENTOS/REQUISITOS: Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)

TRANSVERSAIS	T2, T5, T11
XERAIS	X5, X9, X12, X14, X16, X20, X23, X24
ESPECÍFICAS	EM1, EM2, EM3, EM5, EM6, EM7

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
Valorar o papel da música gravada no desenvolvemento cultural e artístico da sociedade dos últimos 150 anos.	T11, X12, X14, X16, E7
Captar, a través da análise e da audición, as características da música gravada de cada período estudado co fin de entender a súa evolución e situar as interpretacións musicais no seu tempo.	T2, X23, E1, E2
Coñecer os instrumentos mecánicos, eléctricos e electrónicos.	T2, X5, X20, E3, E6
Relacionar de xeito crítico a tecnoloxía organolóxica e a fonografía coa interpretación da música.	T2, X17, E1, E7
Coñecer as principais fontes bibliográficas para o estudo da tecnoloxía organolóxica e a fonografía.	T2, T5, X9, X24, E5, E6

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I 1. O fonógrafo 2. Evolución das técnicas de grabación e reprodución 3. Técnicas de gravación e interpretación	1.1. A invención do fonógrafo. 1.2. Soportes de gravación: cilindros de cera; discos de pizarra, de laca e vinilos, CD, formatos comprimidos. 2.1. Gravacións acústicas e eléctricas. 2.2. Gravacións analóxicas e dixitais. 2.3. Aparellos reprodutores: son monofónico, estereofónico, cuorafónico, analóxico e dixital. 3.1. A influencia das técnicas de gravación na interpretación da música.	17
II 1. A música mecánica 2. Instrumentos electrónico	1.1. Os instrumentos de música mecánica. 1.2. A pianola e o piano reproductor: historia, organoloxía, e principais. 1.3. Outros instrumentos mecánicos. 2.4. Os instrumentos electrónicos: historia e tipoloxías. Principais exemplos de instrumentos electrónicos. 2.5. O sintetizador: evolución histórica, características principais. 2.6. Tipos de síntese. 2.7. O Midi. 2.8. Os instrumentos virtuais.	17
III 1. O mundo da fonografía	1. Un século de música gravada: evolución da interpretación a través das gravacións. 2. A gravación e a reprodución de música en relación coa escoita. 3. Fonografía e musicoloxía.	17
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Planificación Docente e Metodoloxía

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Exposición dos contidos teóricos da materia, centrados no desenvolvemento diacrónico dos contidos da materia.	26	30	26
Sesións centradas na exposición por parte do alumnado de opinións e críticas aos textos propostos.	8	26	64
Total de horas cuatrimestrai			90

6. Avaliación

ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Asistencia e participación	Asistir a clase dun xeito activo, participando nas actividades prácticas, comentario e debate de fontes	40%	Todas
Exame escrito	Realizar correctamente os traballos propostos	60%	
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.			
ALTERNATIVA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito			
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos	30%	
EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito			
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos	30%	

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

8. Bibliografía, materiais e documentos**REFERENCIAS BÁSICAS**

I, III

Bicknell, David e Philip, Robert. «Gramophone», en Stanley Sadie (ed.), *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. Londres, 1980.Brendel, Alfred. *Music Sounded Out*. Londres, 1990Gelatt, Roland. *The Fabulous Phonograph*. Londres, 1956.Harvith, John e Susan. *Edison, Musicians, and the Phonograph: A Century in Retrospect*. N. York, 1987.Brown, Howard Mayer e Sadie, Stanley (eds.). *Performance Practice: Music after 1600*. Londres, 1989.

II

Bibliografía: Burgos, Esther, Antonio Carpallo e Adelina Clausó. *La colección de rollos de pianola de la familia Fernández-Shaw*. Madrid: Universidad Complutense de Madrid, 2017.Cann, Simon. *How to make a noise: a comprehensive guide to synthesizer programming*. Coombe Hill, 2007.Friedman, Dean. *Synthesizer Basics*. Amsco Music, 1985.Haspels, J.J.L. *Automatic Musical Instruments: their Mechanics and their Music, 1580-1820*. Den Haag, 1987.**REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS**

I, III

Kerman, Joseph. *Musicology*. Londres, 2003.Hitchcock, H. Wiley (ed.). *The Phonograph and Our Musical Life: Proceedings of a Centennial Conference 7-10 December 1977*. N. York, 1980

Methuen-Campbell, James. *Chopin Playing from the Composer to the Present*. Londres, 1981.
Philip, Robert. *Early Recordings and Musical Style: Changing Tastes in Instrumental Performance 1900-1950*. Cambridge, 1992.
Ross, Alex. *Escucha esto*. Barcelona, Seix Barral, 2012.
Sherman, Bernard. *Inside Early Music: Conversations with Performers*. N. York / Oxford, 1997.
Shorter, D. E. L. e Borwick, John. «Sound recording, transmission and reproduction», en Stanley Sadie (ed.), *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. Londres, 1980.
Schwarzkopf, Elisabeth. *On and Off the Record*. Londres, 1982.
Stanley Sadie (ed.). *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. Londres, 2001-2002.

II

Kircher, Athanasius. *Musurgia universalis*. Roma, 1650.
Ord-Hume, Arthur W.J.G. *Automatic Organs*. Allen & Unwin, 1984.
Ord-Hume, Arthur W.J.G. *Pianola: History of the Self-playing Piano*. Allen & Unwin, 1984.
Rumsey, Francis. *Midi: Sistemas y control*. Escuela de Cine y Video de Andoaín, 1997.
Shi, Zhengshan. «Supra: Digitizing the Stanford University Piano Roll Archive». En *Proceedings of the 20th ISMIR Conference*. 2019.

Webgrafía:

Swiss National Museum fuer Musikautomaten Seewen: <https://www.musikautomaten.ch/mma/de/home.html>
Musicamecnica: <http://www.aaimm.org/musicamecnica/>
Pianola Museum: https://www.pianola.nl/Pianola_Museum/Homepage.html
The Pianola Institute: <http://www.pianola.org/history/history.cfm>
Player piano group: <https://www.playerpianogroup.org.uk/>
Standford Player Piano Program: <https://library.stanford.edu/projects/player-piano-program>
Antique mechanical restorations: <https://antiquemechanicalrestorations.com/>
Associazione musica meccanica italiana: <http://www.ammi-italia.com/>
Mechanical Music Digest: <https://www.mmdigest.com/Home>
Fundación Joaquín Díaz: <https://fundiaz.net/>
Vintage synth: <http://www.vintagesynth.com/timeline>
Hispasonic: <http://hispasonic.com>
Historia sintetizadores Yamaha: https://es.yamaha.com/es/products/contents/music_production/synth_40th/history/index.html
Oxford Music Online: <https://www.oxfordmusiconline.com>

9. Observacións

Programación Docente de TEORÍA DA HISTORIA E HISTORIOGRAFÍA

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA TEORÍA DA HISTORIA E HISTORIOGRAFÍA

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	ETNOMUSICOLOXÍA E HISTÓRICA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUIS COSTA VÁZQUEZ
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Julio Alonso Monteagudo
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	4
ETCS/ CUADRIMESTRE	6								Idiomas	Galego
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	JULIO ALONSO MONTEAGUDO				julioalonso@csmvigo.com				Mércores de 13:00 a 14:00	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Estudo dos métodos de aproximación ao feito musical a través das súas principais orientacións e autores/as desde a Antigüidade ata o Posmodernismo en perspectiva diacrónica, con especial atención aos procesos desenvolvidos desde a Ilustración ata o século XX. Coñecemento dos campos e cuestións máis relevantes da investigación historiográfica en musicoloxía.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T2, T7, T8, T14
XERAIS	X10, X12, X18
ESPECÍFICAS	EM2, EM3, EM5, EM7, EM8

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Fomentar a capacidade de expresión, oral e escrita, de xeito claro e coherente.	T2, T7, T8, X10, X18, EM8
Abordar os aspectos teóricos implicados nos procesos de creación musical en cada período histórico.	X12, EM5
Contextualizar os procesos teórico-musicais no seu medio social e histórico, dende a Antigüidade ata a actualidade.	T2, EM2, EM3
Adquirir coñecementos básicos de teoría da historia e historiografía musical para poder usar as súas achegas teóricas como ferramentas de análise e comprensión da realidade social en cada período histórico.	X12, EM 3, EM5, EM7
Coñecer as últimas tendencias metodolóxicas en musicoloxías e o seu contraste coas propostas da historiografía clásica. A Nova musicoloxía.	T14, X10, X12, EM2, EM7

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
introdución	1.1 Conceptos fundamentais: teoría da historia, estética, historiografía. - 1.2 Exposición histórica/ exposición sistemática. - 1.3 O comentario de texto de teoría da historia: criterios e realizacións prácticas.	1
Antigüidade grecolatina e o Helenismo	2.1 Mito e música. - 2.2 Os grandes filósofos da Grecia Clásica. - 2.3 Os grandes tratadistas da Antigüidade.	2
Da Patrística a Idade Media	3.1 Os Pais da Igrexa. - 3.2 As artes liberais na Idade Media. - 3.3 Boecio. - 3.4 Renacemento Carolinxio e tratados sobre o canto gregoriano. - 3.5 Da polifonía primitiva ao Ars Nova.	3
Diversidade teórica do Renacemento	4.1 Conceptos fundamentais da música no Renacemento. - 4.2 Teóricos do Renacemento en España.	3
Teoría musical do S. XVII	5.1 Conceptos fundamentais da música no Barroco. - 5.2 Problemas da teoría musical.	2
Nacemento da Historiografía	6.1 Historiografía musical e progreso artístico. - 6.2 O século XIX: principais metodoloxías e liñas historiográficas: positivismo e evolucionismo.	3
Historiografía musical do S. XX e as súas tendencias	7.1 Método histórico: historia cultural e historia dos estilos musicais. - 7.2 Historiografía nacionalista. - 7.3 Teorías sociolóxicas. - 7.4 Materialismo histórico e neopositivismo posbélico.	3
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS

Exposición maxistral	56	92	148
Lectura guiada de fontes	8	20	28
Actividades da avaliación	2		2
Titorías	2		2
Total de horas por cuatrimestre			180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Asistencia	Asistencia activa, participando nas actividades prácticas, comentario e debate de fontes.	T2, T7, X10, X12, X18, EM7, EM8	20 %
Traballo persoal	Traballos realizados ao longo do curso	T2, T8, T14, X10, X18, EM5, EM7, EM8	20 %
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T2, T8, X10, X12, X18 EM8	60 %

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..

AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T2, T8, X10, X12, X18, EM2, EM3, EM7, EM8	80 %
Traballo persoal	Presentación dun traballo individual centrado na explicación práctica dos elementos significativos na teoría históricomusical dun período concreto	T2, T7, T8, T14, X10, X18, EM5, EM7, EM8	20 %

AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T2, T8, X10, X12, X18, EM2, EM3, EM7, EM8	80 %
Traballo persoal	Presentación dun traballo individual centrado na explicación práctica dos elementos significativos na teoría históricomusical dun período concreto	T2, T7, T8, T14, X10, X18, EM5, EM7, EM8	20 %

EXTRAORDINARIA			
Exame escrito	Proba escrita obxectiva que versará sobre aspectos contemplados no programa	T2, T8, X10, X12, X18, EM2, EM3, EM7, EM8	80 %
Traballo persoal	Presentación dun traballo individual centrado na explicación práctica dos elementos significativos na teoría históricomusical dun período concreto	T2, T7, T8, T14, X10, X18, EM5, EM7, EM8	20 %

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprirse as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

REFERENCIAS BÁSICAS

- ALLEN, W. D. *Philosophies of Music History. A study of general histories of music, 1600-1960*. New York: Dover, 1962.
- BUKOFZER, M. *The place of musicology in American Institutions of Higher Learning*. New York: Da capo Press, 1977.
- CHAILLEY, J. *Précis de musicologie*. Paris: Presses Universitaires de France, 1958. [1991 *Compendio de musicología*, dir... Trad. de la ed. 1984 y not. Santiago Martín Bermúdez. Directorio bibliográfico de musicología española, por Ismael Fernández de la Cuesta, con la colab. de Carlos Martínez Gil. Madrid: Alianza].
- COOK, N. y M. EVERIST, eds. *Rethinking Music*. New York: Oxford University Press, 1999.
- DAHLHAUS, C. *Grundlagen der Musikgeschichte*. Colonia: Musikverlag Hans Gerig, 1977. [*Fundamentos de la historia de la música*. Trad. Nélica Machain. Barcelona: Gedisa, 1997].
- DAHLHAUS, C. *Estética de la Música*. Zaragoza: INO reproducciones S.A., 1996.

- FUBINI, E. *La estética musical desde la antigüedad hasta el siglo XX*. Madrid: Alianza, 1988.
- KERMAN, J. *Musicology*. Londres: Fontana Press, 1985.
- MARTÍN GALÁN, J. y C. VILLAR-TABOADA, coords. *Los últimos diez años de la investigación musical*. Valladolid: Universidad de Valladolid, 2004.
- MEYER, L. *El estilo en la música. Teoría musical, historia e ideología*. Madrid: Ediciones Pirámide, 2000.
- SALAZAR, A. *Conceptos fundamentales en la historia de la música*. Madrid: Alianza, 1988.
- TREITLER, L. *Music and the Historical Imagination*. Cambridge: Harvard UP, 1989.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

- ANDERSON, Warren. *Ethos and Education in Greek Music*. Cambridge: Harvard University Press, 1966.
- ATLAS, Allan W. *La música del Renacimiento*. Madrid: Akal, 2002.
- BASSO, Alberto. *La época de Bach y Haendel, Historia de la música (6)*. Madrid: Turner, 1986.
- BESSELER, Heinrich. *Dos épocas de la historia de la música: Ars Antiqua, Ars Nova*. Barcelona: Libros de la Frontera, 1986.
- BLUME, Friedrich. *Renaissance and Baroque Music*. New York: W. W. Norton, 1967.
- BROWN, H. M. *Music in the Renaissance*. New Jersey: Prentice-Hall, 1976.
- BUKOFZER, Manfred F. *Studies in Medieval and Renaissance Music*. New York: Norton, 1950.
- BUKOFZER, M. *La música en la época barroca*. Madrid: Alianza Música, 1986.
- BOULEZ, P. *Pensar la música hoy*. Col. Arquitectos de Murcia, 2009.
- BOULEZ, P. *Puntos de referencia*. Barcelona: Gedisa, 1984.
- CALDWELL, John. *La Música Medieval*. Madrid: Alianza Música, 1984.
- CATTIN, Giulio. *El medioevo (1ª parte)*, en *Historia de la Música*, vol. 2. Madrid: Turner, 1979.
- CHAILLEY, J. *Histoire Musicale du Moyen Age*. París: Presses Universitaires de France, 1969.
- CHAILLEY, Jacques. *La musique grecque antique*. París: Societé d'Édition «Las Belles Lettres», 1979.
- COMOTTI, Giovanni. *La música en la cultura griega y romana*. Madrid: Turner, 1986.
- GALLICO, C. *La época del Humanismo y del Renacimiento*. En *Historia de la Música*, vol. 4. Madrid: Turner, 1986.
- GALLO, F. Alberto. *El Medioevo (2ª parte)*, en *Historia de la Música*, vol. 3. Madrid: Turner, 1987.
- HOPPIN, Richard H. *La Música medieval*. Madrid: Akal, 1991.
- LANZA, A. *Historia de la música, 12. El Siglo XX*. Tercera parte. Madrid: Turner, 1986.
- MACHLIS, J. *Introducción a la música contemporánea*. Buenos Aires: Marymar, 1975.
- MARCO, T. *Pensamiento musical y siglo XX*. Madrid: Fundación Autor, 2003.
- MARCO, T. *Introducción a la música occidental del siglo XX*. Madrid: Alpuerto, 2003.
- MORGAN, R. P. *La música del siglo XX. Una historia del estilo musical en la Europa y la América modernas*. Madrid: Akal, 1999.
- NATTIEZ, J.-J. *Musiques du XXI siècle*. París: Actes Sud, 2003.
- PALISCA, C. V. *La música del barroco*. Buenos Aires: Víctor Lerú, 1978.
- PAULY, R. G. *La música en el período clásico*. Buenos Aires: Victor Leru, 1974.
- PESTELLY, G. *La época de Mozart y Beethoven, Historia de la música (7)*. Madrid: Turner, 1986.
- REESE, Gustave. *La música en la Edad Media*. Madrid: Alianza Editorial, 1989.
- REESE, G. *La música en el Renacimiento 1 y 2*. Madrid: Alianza, 1988.

Programación Docente de Teoría e Pensamento Musical

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Datos da disciplina

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA				ITINERARIO	MUSICOLOXÍA				
CARÁCTER	B) Obrigatoria				TIPO DE CLASES	Colectiva				
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA				COORDINADOR/A	EMILIO LEDE ABAL				
N.º CUADRIMESTRE	VII	H. lectivas/semana	4	Horas lectivas /cuadrimestre	68	HORAS/ ECTS	30	ECTS totais da disciplina	6	
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso			
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IDIOMAS	Galego / Español
ETCS/ CUADRIMESTRE			6						OUTROS IDIOMAS*	
ECTS de formación instrumental complementaria (Só instrumento principal)										

*Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, recibirán as clases das disciplinas de carácter individual no idioma especificado no seu acordo de Formación. Nas demais disciplinas, poderán recibir asistencia e orientación dos seus Titores nos "outros idiomas" citados nesta programación sen que iso implique que as clases sexan impartidas neses idiomas.

DOCENTES	Emilio Lede Abal				emilio_lede@csmvigo.com					
----------	------------------	--	--	--	-------------------------	--	--	--	--	--

DESCRIPCIÓN DA DISCIPLINA	Coñecemento dos principais escritos e correntes estéticas que conforman a teoría musical ao longo da historia. Análise e crítica de textos sobre o pensamento musical. Principais fitos historiográficos da literatura musical.									
---------------------------	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

COÑECIMENTOS/REQUISITOS	Os requeridos na proba de acceso ao grao superior, e para cuadrimestres diferentes ao primeiro, coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.									
-------------------------	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)

TRANSVERSAIS	T2, T4, T8, T12
XERAIS	X1, X4, X10, X12, X16, X26
ESPECÍFICAS	E2, E5, E7

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS
1. Coñecer directamente as fontes primarias e secundarias que configuran o pensamento e a estética musical desde a antiga Grecia ata os inicios do Século XXI.	T 2, T4, T12, X10, X12, X26, E5
2. Obter unha visión de conxunto sobre o desenvolvemento da reflexión teórica e estética en torno á música así como das diversas correntes historiográficas que trataron dela.	T2, T8, X1, X16, X26, E5, E7
3. Desenvolver habilidades de análise escrita e auditiva.	T2, T4, T12, X4, X10, X12, E2, E5

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
I	1. Introducción	4
II	2. Idade Media	4
III	3. As grandes sínteses teóricas de finais do século XV	3
IV	4. O Barroco	9
V	5. Do clasicismo ao século XXI.	12
Total de sesións por cuadrimestre		34

5. Metodoloxía e planificación docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS
Exposición maxistral. Exposición dos contidos teóricos da materia, centrados no desenvolvemento diacrónico dos contidos da materia.	58	
Exposición e debate de traballos. Sesións centradas na exposición por parte do alumnado de opinións e críticas aos textos propostos.	10	110

Actividades de avaliación. Proba escrita versada sobre os contidos desenvolvidos ao longo da materia.		2	
Total de horas por cuadrimestre: 180			
6. Avaliación			
ORDINARIA			
CONTÍNUA	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
FERRAMENTAS			
Asistencia e participación	Asistir a clase dun xeito activo, participando nas actividades prácticas, comentario e debate de fontes	40%	T2, T4, T12, X4, X10, X12, E2, E5
Exame escrito	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva	60%	T 2, T4, T8, T12, X1, X10, X12, X16, X26, E5, E7
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando iso ocorra, o profesor da disciplina actuará segundo o protocolo establecido.			
ALTERNATIVA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito			
Exame escrito	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva	70%	T 2, T4, T8, T12, X1, X10, X12, X16, X26, E5, E7
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos	30%	T2, T4, T12, X4, X10, X12, E2, E5
EXTRAORDINARIA			
FERRAMENTAS	CRITERIOS	PONDERACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS
Exame escrito			
Exame escrito	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva	70%	T 2, T4, T8, T12, X1, X10, X12, X16, X26, E5, E7
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos	30%	T2, T4, T12, X4, X10, X12, E2, E5
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
7. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRIPCIÓN		CRITERIOS E PAUTAS	
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.		Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.	
8. Bibliografía, materiais e documentos			
REFERENCIAS BÁSICAS			
<p>Del Grande, C. - <i>Espressione musicale dei poeti greci</i>. Napoli, 1932.</p> <p>Sachs, C. - <i>Die Musik der alten Welt in Ost und West</i>. Berlin, 1968.</p> <p>Del Grande, C. - <i>Grecia, "La Musica. Parte I: Enciclopedia storica"</i>, II Torino 1966, pp. 603-625.</p> <p>Salazar, A. - <i>La música en la cultura griega</i>, México, 1954</p> <p>Gamberini, L. <i>La parola e la musica nell'anichità</i>. Firenze, 1962.</p> <p>Scott, J.E. - <i>La musica romana</i>, ibid, pp. 449-468.</p> <p>Gevaert, . - <i>Histoire et théorie de la musique de l'antiquité</i>, I Gent 1875; II Gent 1881 (ripr. fot. Hildesheim 1965)</p> <p>Tiby, O. - <i>La musica in Grecia e a Roma</i>. Firenze, 1942.</p> <p>Henderson, I. - <i>L'antica musica greca, "Storia della musica, I: Musica antica e orientale"</i> (trad. it. di G. Tintori) Milano, 1962, pp. 375-448.</p> <p>Vetter, W. - <i>Antik Musik</i>. München, 1935.</p> <p>Michaelides, S. - <i>The Music of Ancient Greece</i>. An Encyclopaedia. London, 1978.</p> <p>Wille, G. - <i>Musica romana</i>. Amsterdam, 1967.</p>			

- Reinach, Th. - La musique grecque. Paris, 1926.
- Winnington-Ingram, R. P. - Greek Music (ancient), "Grove's Dictionary of Music and Musicians", III London, 1954, pp. 770-781.
- Righini, P. - La musica greca. Analisi storico-tecnica. Padova, 1976.
- Abert, A. A.: Claudio Monteverdi und das musikalische Drama. Lippstadt, 1954.
- Apel, W.: Geschichte der Orgel und Klaviermusik bis 1700. Kassel, 1967.
- Kolneder, W.: Das Buch der Violine. Zurci, 1972, 1993.
- Kretzschmar, H.: Geschichte der Oper. Kleines Handbuch der Musikgeschichte nach Gattungen VII. Leipzig, 1919. NE Hildesheim, 1970.
- Blume, F.: Die evangelische Kirchenmusik. Handbuch der Musikwissenschaft, Postdam, 1931, nueva edición como Geschichte der evangelischen Kirchenmusik, en colaboración con L. Finscher, G. Feder, A. Adrio, W. Blankenburg. Kassel, 1965.
- León Tello, F.J.: La teoría española de la música en los siglos XVII y XVIII. Instituto Español de Musicología CSIC, 1974.
- Braun, W.: Die Musik des 17. Jahrhunderts. Neues Handbuch der Musikwissenschaft, vol. 4, Wiesbaden y Laaber, 1981.
- López-Calo, J.: Historia de la música española, 3. Siglo XVII. Madrid, Alianza, 1983.
- Bukofzer, M.F.: La música en la época barroca. De Monteverdi a Bach. Madrid, Alianza, 1986.
- Lorente, A.: El porqué de la música. Alcalá de Henares, M. de Xamares, 1672.
- Cerone, P.: El melopeo y maestro. Nápoles, J.B. Gargano y L. Nucci, 1613.
- Mattheson, J.: Der vollkommene Capellmeister. Hamburgo, 1739, NE Kassel, 1954, 1969 (Documenta musicológica I,5).
- Clercx, S.: Le Baroque et la Musique. Essai d'esthétique musicale. Bruselas, 1948.
- Nasarre, P.: Escuela de música según la práctica moderna, 2 tomos. Zaragoza, Herederos de M. Román/Herederos de D. de Larrumbe, 1723/1724. Ed. Facsimil, Zaragoza, Institución Fernando el Católico (Diputación Provincial), 1980.
- Correa de Arauxo, F.: Libro de tintos y discursos de música práctica y teórica de órgano intitulado Facultad orgánica. Alcalá de Henares, A. Arnao, 1626, ed. Por S. Kastner, 2 tomos, Barcelona, Instituto Español de Musicología CSIC, 1948-1952.
- Palisca, C.V.: La música del barroco. Buenos Aires, Víctor Lerú, 1978.
- Dart, T.: Interpretación de la música. Buenos Aires, Víctor Lerú, 1978.
- Rameau, J. P.: Traité de l'harmonie reduite à ses principes naturels. Paris, 1722. NE. Nueva York, 1965, Dallas, 1967 (Ed. completa, vol. I).
- Einstein, A.: The Italian Madrigal, 3 vols. Princeton, 1949.
- Ruiz de Ribayaz, L.: Luz y norte musical. Madrid, M. Álvarez, 1677, Ed. Facsimil, Madrid, Alpuerto, 1982.
- Del Grande, C. - Espressione musicale dei poeti greci. Napoli, 1932. Sachs, C. - Die Musik der alten Welt in Ost und West. Berlin, 1968.
- Del Grande, C. - Grecia, "La Musica. Parte I: Enciclopedia storica", II Torino 1966, pp. 603-625. Salazar, A. - La música en la cultura griega, México, 1954
- Gamberini, L. La parola e la musica nell'antichità. Firenze, 1962. Scott, J.E. - La musica romana, ibid, pp. 449-468.
- Gevaert, . - Histoire et théorie de la musique de l'antiquité, I Gent 1875; II Gent 1881 (ripr. fot. Hildesheim 1965)
- Tiby, O. - La musica in Grecia e a Roma. Firenze, 1942.
- Henderson, I. - L'antica musica greca, "Storia della musica, I: Musica antica e orientale" (trad. it. di G. Tintori) Milano, 1962, pp. 375-448.
- Vetter, W. - Antik Musik. München, 1935.
- Michaelides, S. - The Music of Ancient Greece. An Encyclopaedia. London, 1978. Wille, G. - Musica romana. Ámsterdam, 1967.
- Reinach, Th. - La musique grecque. Paris, 1926.
- Winnington-Ingram, R. P. - Greek Music (ancient), "Grove's Dictionary of Music and Musicians", III London, 1954, pp. 770-781.
- Righini, P. - La musica greca. Analisi storico-tecnica. Padova, 1976.
- Engel, H.: Das Concert grosso. Das Musikwerk 23. Colonia, 1962. Salazar, A.: Juan Sebastián Bach. Madrid, Alianza, 1985.
- Fabbi, P.: Monteverdi. Madrid, Turner, 1989.
- Sanz, G.: Instrucción sobre la guitarra española. Zaragoza, Herederos de D. Dormer, 1674, Ed. Facsimil, Zaragoza, Institución Fernando el Católico (Diputación Provincial), 1979.
- Fernández de Hueté, D.: Compendio numeroso de zifras con teórica y práctica para harpa de una orden, de dos órdenes y de órgano. 2 tomos, Madrid, Imprenta de Música, 1702-1704.
- Schweitzer, A.: J.S. Bach. El músico poeta. Buenos Aires, Ricordi, 1955.
- Forkel, J.N.: Juan Sebastián Bach. México, Fondo de Cultura Económica, 1950. Talbot, M.: Vivaldi. Madrid, Alianza, 1990.
- Frotscher, G.: Geschichte des Orgelspiels und der Orgelkomposition. 2 vols. Berlin, 1935/1936, 1966.
- Torres, J. de: Reglas generales de acompañar en órgano, clavicordio y harpa. Imprenta de Música, 1702, 2/1736. Ed. Facsimil, Madrid, Arte Tripharia, 1983.
- Fubini, E.: La estética en la música desde la Antigüedad hasta el siglo XX. Madrid, Alianza, 1988. Ursprung, O.: Die katholische Kirchenmusik. Hdb. der Musikwissenschaft. Potsdam, 1931.
- Haas, R.: Die Musik des Barock. Postdam, 1931 (Handbuch der Musikwissenschaft). Wolff, C.: Der stile antico in der Musik J. S. Bachs. Wiesbaden, 1968.

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

- Eximeno, A.: Del origen y reglas de la música, 3 tomos. Madrid, Imprenta Real, 1796. Paumgartner, B.: Mozart. Madrid, Alianza, 1990.
- Finscher, L.: Studien Geschichte des Streinquaretts. Vol I: Kassel, 1974. Rosen, C.: El estilo clásico. Haydn, Mozart, Beethoven. Madrid, Alianza, 1986.
- Fubini, E.: La estética musical desde la Antigüedad hasta el siglo XX (vid. Barroco). Rummenholler, P.: Die musikalische Vorklassik. Kassel y Munich, 1983.
- Abraham, G.: Cien años de música. Madrid, Alianza, 1985.
- Bekker, P.: Die Symphonie von Beethoven bis Mahler. Berlin, 1918.
- Berlioz, H.: Memorias. 2 tomos, Madrid, Taurus, 1985.
- Bücken, E.: Die Musik des 19. Jahrhunderts bis zur Moderne. Hdb. der Musikwissenschaft. Postdam, 1929.
- Dahlhaus, C.: Zur Problematik der musikalischen Gattungen im 19. Jahrhundert, en: Gattungen der Musik.
- Debussy, C.: Lettres 1884-1918. Réunies et presentes par F. Lesure. Paris, 1980.
- Dömling, W.: Franz Liszt y su tiempo. Madrid, Alianza, 1993.
- Einstein, A.: La música en la época romántica. Madrid, Alianza, 1986.
- Fubini, E.: La estética musical desde la Antigüedad hasta el siglo XX (vid. Barroco).
- Gómez Amat, C.: Historia de la música española, 5. Siglo XIX. Madrid, Alianza, 1984..
- Gregor-Dellin, M.: Richard Wagner. Su vida, su obra, su siglo. 2 tomos, Madrid, Alianza, 1983.
- Halm, A.: Die Symphonien Anton Bruckners. Munich, 1913, 1923, NE Hildesheim, 1975.
- Hanslik, E.: De lo bello en música. Buenos Aires, Ricordi, 1947.
- Hogwood, C.: Haendel. Madrid, Alianza, 1988.
- Wölffin, H.: Renaissance und Barock. Munich, 1888. Traducción: Renacimiento y Barroco. Barcelona, Paidós, 1986.
- Arteaga, E. de: Investigaciones filosóficas sobre la belleza ideal. Madrid, A. de Sancha, 1789. Kunze, S.: Las óperas de Mozart. Madrid, Alianza, 1990.
- Bücken, E.: Musik des Rokoko und der Klassik. Hdb. der Musikwissenschaft. Postdam, 1927. Landon, H.C.R.: The Symphonies of J. Haydn. Londres, 1955 (supl. 1961).
- Dahlhaus, C. (ed.): Die Musik des 18. Jahrhunderts. Neues Hdb. der Musikwissenschaft. Vol. 5. Laaber, 1985.
- León Tello, F. J.: La teoría española de la música en los siglos XVII y XVIII (vid. Barroco).
- Dart, T.: Interpretación de la música (vid. Barroco)
- Martín Moreno, A.: El Padre Feijoo y las ideologías del XVIII en España. Orense, Instituto de Estudios Orensanos, 1976.

- Diderot, D.: El sobrino de Rameau. Madrid, Cátedra, 1985. Massin, J. y B.: Wolfgang Amadeus Mozart. Madrid, Turner, 1987.
- Dimi, J., y Sáenz, M.: Cartas de Wolfgang Amadeus Mozart. Barcelona, Muchnik, 1986. Moser, H.J.: Das deutsche Lied SEIT Mozart. 2 vols. Berlín y Zurci, 1937, Tutzing, 1966.
- Dumesnil, R.: L'Opéra et l'Opéra comique. Paris, 1947.
- Orel, A.: Die katholische Kirchenmusik seit 1750, en Hdb. der Musikgeschichte, ed. por G. Adler, Frankfurt, 1924, Berlín, 1930, NE Munich, 1975.
- Engel, H.: Die Entwicklung des deutschen Klavierkonzertes von Mozart bis Liszt. Leipzig, 1927. NE Hildesheim, 1970.
- Pauly, R.G.: La música en el periodo clásico. Buenos Aires, Víctor Lerú, 1974.
- Kloiber, R.: Hdb. der klass. und romant. Symphonie. Wiesbaden, 3972/73, 1983/87.
- Kropfínger, K.: Wagner und Beethoven. Studien zur Musikgeschichte des 19. Jahrhunderts. Vol. 29. Ratisbona, 1975.
- Lankheit, K.: Revolution und Restauration. Baden-Baden, 1965.
- Laplane, G.: Albéniz. Su vida y su obra. Barcelona, Noguer, 1958.
- Longyear, R. M.: La música en el siglo XIX. El Romanticismo. Buenos Aires, Víctor Lerú, 1983.
- Massin, J. y B.: Ludwig van Beethoven. Madrid, Turner, 1987.
- Mersmann, H.: Die moderne Musik seit der Romantik. Hdb. der Musikwissenschaft. Postdam, 1927.
- Peña y Goñi, A.: España, desde la ópera a la zarzuela. Ed. por E. Rincón, Madrid, Alianza 1967.
- Schmidt, C.M.: Johannes Brahms und seine Zeit. Laaber, 1983, ed. rev. 1988.
- Vitoux, F.: Rossini. Madrid, Alianza, 1988.
- Wagner, R.: Mi vida. Madrid, Turner, 1989

9. Observacións

Programación Docente do Traballo Fin de Estudos. Especialidade MUSICOLOXIA Itinerarios de Etnomusicoloxía e Musicoloxía Histórica.

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA Traballo de Fin de Estudos (TFE)

ESPECIALIDADE	Musicoloxía								ITINERARIO	Etnomusicoloxía / Histórica
CARÁCTER	Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Individual
DEPARTAMENTO	Musicoloxía								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	Luis Costa Vázquez
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Luis Costa Vázquez
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	Titorías personalizadas
ETCS/ CUADRIMESTRE							5	5	Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Luis Costa Vázquez				luiscosta@csmvigo.com					
	Javier Jurado Luque				javierjurado@csmvigo.com					
	Iván Abal Pulleiro				ivanabal@gmail.com					
	Julio Alonso Monteagudo				juliocalonso@csmvigo.com					
Emilio Lede Abal				emilio_lede@csmvigo.com						

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015) e decreto 171/2016 (DOG de 12 de decembro de 2016)

DESCRITOR	Elaboración e defensa dun traballo académico no ámbito da musicoloxía: arquivística, fonografía, historiografía, interpretación, manifestacións musicais populares e tradicionais, fontes da música tradicional, etc.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Os adquiridos nas materias cursadas na especialidade
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T2, T3, T4, T5, T8, T12, T14, T15, T16
XERAIS	X3, X5, X10, X12, X14, X15, X17, X18, X20, X25
ESPECÍFICAS	EM1, EM2, EM5, EM6, EM7, EM8

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
Adquirir experiencia na selección de información e da súa aplicación á elaboración de traballos musicolóxicos.	TODAS
Aprender a utilizar e coñecer as ferramentas para xestionar a información referida ao campo de estudo da musicoloxía	
Coñecer e utilizar as distintas metodoloxías de investigación propias das ciencias sociais e da musicoloxía máis especificamente e exercitar a flexibilidade epistemolóxica e axiolóxica en función dos contextos	
Valorar as achegas científicas e exercitar a capacidade crítica e de comprensión global do campo de estudo.	
Manexar un vocabulario técnico preciso e adecuado	
Desenvolver habilidades para a redacción de textos avanzados: coherencia, cohesión, macroestrutura, sintaxe.	
Realizar presentacións de carácter oral e escrito con rigor científico sobre as temáticas estudadas.	

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Elaboración do traballo de investigación (TFE)	<p>A aprobación da Proxecto do Traballo de investigación (TFE) seguirá o procedemento xeral descrito na Orde do 21 de novembro de 2016 pola que se regula a ordenación das ensinanzas artísticas superiores de Música en desenvolvemento do Decreto 163/2015, así como tamén o recollido no <i>Protocolo do TFE</i> vixente no CSMVigo para o curso académico actual.</p> <p>O TFE rematado deberá ter una extensión mínima de cen páxinas e deberá conter un resumo nun idioma estranxeiro e desenvolver cando menos as seguintes seccións:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Portada. Debe conter todos os datos identificativos: Título, Autor, Titor/a, Curso académico, Especialidade-Itinerario, Logo oficial do Conservatorio • Resumo/Abstract. En dous idiomas, un deles estranxeiro. • Índice • Xustificación do tema de traballo • Definición dos obxectivos do traballo • Elaboración do estado da cuestión sobre o tema proposto • Marco metodolóxico e Deseño das ferramentas de investigación: bases de datos, recursos informáticos e tecnolóxicos, etc., no seu caso. 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Discusión. Organizado en capítulos, se é o caso. • Conclusións e/ou Resultados. • Bibliografía. • Anexos documentais (opcional). 	
	<p>Respecto das características de presentación do TFE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Entregarase o número de exemplares e no formato (físico, electrónico) que determine o protocolo e órganos responsables do CSMVigo • O TFE redactarse en letra Arial 12, interlineado 1'5, tamaño DIN A4 con márxenes de 2 cm por todos os lados. A extensión mínima será de 100 páxinas, e a máxima de 150, en ámbolos dous casos anexos aparte. Non se computarán nestas cantidades a portada, abstracts e índices. • A Bibliografía deberá referenciarse de acordo cos estándares Chicago-Deusto ou APA, a elección d@ autor/a 	
2. Exposición e defensa do TI	<p>A exposición e defensa pública do TFE non excederá no seu conxunto, incluídas as respostas e debate, dos 90 minutos de duración.</p> <p>Ao remate da exposición, que non excederá os 50 minutos, o Tribunal poderá manter un debate co/a alumno/a sobre aquelas cuestións referidas ao contido do TFE que os seus membros consideren oportunas. O debate non excederá os 40 minutos.</p> <p>Poderase facer uso de medios dixitais para apoiar a presentación, na que se pode incluír audio e vídeo se o considera oportuno. Do mesmo xeito, tamén se pode apoiar a presentación coa interpretación de exemplos ou pasaxes con algún instrumento ou voz. En todo caso, a duración total aterase ao máximo establecido.</p>	

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Titorías individuais: orientación e seguimento da preparación e elaboración do TFE.	Variable, dependendo do número de sesións de titorías realizadas		6-20
Exposición e defensa do TFE: presentación e defensa do traballo de investigación elaborado.	1,5		
Traballo persoal: comprenderá a pescuda e a análise crítica das fontes utilizadas para o desenvolvemento da temática do TFE a redacción do mesmo e a preparación da exposición.		278,5-292,5	278,5-292,5
Total de horas			300

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
Na sesión de cualificación posterior á defensa do TFE seguirase o procedemento exposto no artigo 37 da Orde do 21 de novembro de 2016. <u>A acta final incluír un informe do Tribunal; para tal efecto, seguirase o modelo de rúbrica vixente no CSMVigo no curso académico actual.</u>			
Elaboración, exposición e defensa do TFE	<p>1. Orixinalidade no obxecto de estudo: 10 %</p> <p>2. Tratamento de fontes: literatura crítica, uso de bases de datos, enquisas, etc: 20 %</p> <p>3. Solidez e coherencia metodolóxica, ferramentas de investigación elaboradas: 20%</p> <p>4. Claridade expositiva, xerarquización e ordenamento do discurso, 20%</p> <p>5. Valor dos resultados e/ou conclusións achegadas: 15 %</p> <p>5. Claridade e orixinalidade na exposición pública: estruturación axeitada, coherencia entre o contido da exposición e o corpo do TFE, uso de ferramentas TIC de apoio e/ou interpretación propia de exemplos musicais: 15 %</p> <p>NOTA IMPORTANTE: De acordo co disposto na Orden EFP 365/2020 de 22 de abril así como nas Instrucións da CEUFP de 27 de abril concordantes, e seguindo co disposto no CSMVigo en relación coa aplicación destas normas durante o prazo estipulado nas mesmas, a defensa e titorización do TFE realizarse no seu caso mediante medios telemáticos ou presenciais segundo as disposicións das autoridades competentes en materia sanitaria e educativa. En relación co acto de defensa, este realizarse de acordo cos seguintes procedementos: "Avaliación con probas finais presenciais ou non, segundo o establecido pola autoridade sanitaria (TFE), segundo a seguinte relación: i. Traslado ao primeiro cuadrimestre do curso 2020/2021. ii. Presencial no mes de xullo, se as condicións sanitarias o permiten. iii. De maneira telemática"</p>	TODAS	100%

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberanse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

- Consultar o *Protocolo do TFE* vixente para o curso académico actual.
- ORDE do 21 de novembro de 2016 pola que se regula a ordenación das ensinanzas artísticas superiores de Música en desenvolvemento do Decreto 163/2015, do 29 de outubro, polo que se establece o plan de estudos das ensinanzas artísticas superiores de Música, nas especialidades de Composición, Interpretación, Musicoloxía e Pedagogía na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 1 de decembro de 2016).

Programación Docente de TRANSCRIPCIÓN APLICADA I-II

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro e 171/2016, do 24 de novembro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA TRANSCRIPCIÓN APLICADA I-II

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	ETNOMUSICOLOXÍA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUIS COSTA VÁZQUEZ
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	Julio Alonso
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	4
ETCS/ CUADRIMESTRE						6	6		Idiomas	Galego
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Julio Alonso Monteagudo				julicalonso@csmvigo.com				Mércores de 13:00 14:00 horas	

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	A transcripción como procedemento de análise e de comprensión dos elementos da obra musical nos repertorios da música popular e de tradición oral. Práctica da transcripción para o estudo e edición de materiais.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T1, T3, T4, T7, T14, T16
XERAIS	X1, X3, X4, X5, X11, X18
ESPECÍFICAS	EM3, EM8

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Coñecer diferentes sistemas de transcripción e notación.	T1, T14, X1, X4, X5, X18, EM3, EM8
2. Transcribir e pasar a notación repertorio da música tradicional e popular.	T1, T3, T4, T16, X1, X4, X11, EM3
3. Manexar material para a súa transcripción.	T1, T3, X3, X4, EM3
4. Adaptarse ao instrumento de cara á transcripción e a notación: instrumentos transpositores.	T1, T3, X3, X4, EM3
5. Mostrar respecto pola tarefa do etnomusicólogo.	T1, X11, EM8
6. Utilizar as TIC nas actividades de transcripción e notación.	T1, T3, T4, T7, T16, X3, X5, EM8

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Aproximación á transcripción e á notación	1.1 Concepto e obxecto da transcripción 1.2 Concepto e obxecto da notación.	3
Prácticas da transcripción	2.1 Lectura guiada e comentario crítico de distintos artigos e fontes teóricas relacionadas coa materia e posterior posta en común na aula. 2.2. Exercicios de ditado musical.	7
Notación guiada	3.1. Notación mediante diferentes sistemas e grafías.	7
Transcripción de música tradicional e popular de diferentes culturas	Música instrumental Música vocal Música vocal-instrumental	17
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Lectura guiada de fontes	6	14	20
Clases prácticas	48	78	126
Audicións	8	20	28

Actividades de avaliación	4		4
Titorías	2		2
Total de horas por cuadrimestre			180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Asistencia	Participación activa nas actividades propostas na aula	T1, T3, T16, X3, X4, X5, X18, X11, EM3, EM8	40 %
Traballo persoal	Realización de traballos persoais	T1, T3, T4, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X18, EM3, EM8	60 %

*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..

AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Realización de traballos persoais	T1, T3, T4, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X18, EM3, EM8	80 %
Exame escrito	Proba teórico-práctica	T1, T3, T16, X1, X3, X4, X18, EM3, EM8	20 %

AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Traballo persoal	Realización de traballos persoais	T1, T3, T4, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X18, EM3, EM8	80 %
Exame escrito	Proba teórico-práctica	T1, T3, T16, X1, X3, X4, X18, EM3, EM8	20 %

EXTRAORDINARIA			
Traballo persoal	Realización de traballos persoais	T1, T3, T4, T14, T16, X1, X3, X4, X5, X18, EM3, EM8	80 %
Exame escrito	Proba teórico-práctica	T1, T3, T16, X1, X3, X4, X18, EM3, EM8	20 %

ERASMUS

Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.

Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.

7. Alumnado con necesidades educativas especiais

DESCRIPCIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
No marco do establecido no Real decreto legislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberán cumprirse as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.	Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.

8. Bibliografía, materiais e documentos

CÁMARA, E. *Etnomusicología*. Madrid: Instituto Complutense de Ciencias Musicales, 2003.
 CRUCES, F. et al. *Las culturas musicales. Lecturas de etnomusicología*. Madrid: Trotta, 2001.
 HERRERA, E. *Teoría musical y armonía moderna Vol I*. Barcelona: Antoni Bosch, 1995.
 HERRERA, E. *Teoría musical y armonía moderna Vol II*. Barcelona: Antoni Bosch, 1995.
 MEYER L. B. *Emotion and meaning in music*. Chicago: University of Chicago Press, 1956. (*Emoción y significado en la música*. Madrid: Alianza Música, 2001).
 NETTL, B. *Música folklórica y tradicional de los continentes occidentales*. Madrid: Alianza 1985.
 SOBRINO R. «Análisis musical. De las metodologías del análisis al análisis de las metodologías». En *Revista de Musicología*, Vol. XXVIII nº 1, (2005): 667-696.

Programación Docente de XESTIÓN DO PATRIMONIO

Ensinanzas Superiores de Música Título superior de música (ensinanzas reguladas polo Decreto 163/2015, do 29 de outubro)

1. Identificación e contextualización

DISCIPLINA XESTIÓN DO PATRIMONIO

ESPECIALIDADE	MUSICOLOXÍA								ITINERARIO	ETNOMUSICOLOXÍA
CARÁCTER	B) Obrigatoria								TIPO DE CLASES	Colectiva
DEPARTAMENTO	MUSICOLOXÍA								XEFE/A DO DEPARTAMENTO	LUIS COSTA VÁZQUEZ
CURSOS	1.º curso		2.º curso		3.º curso		4.º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA	IVAN ABAL PULLEIRO
CUADRIMESTRE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase	3
ETCS/ CUADRIMESTRE				6					Observacións	
DOCENTES	NOME E APELIDOS				MAIL/TEL/WEB				TITORÍA	
	Iván Abal Pulleiro				ivan_abal@cmvigo.com					

2. Descritor e competencias

Ver lista e descrición de competencias no anexo II do decreto 163/2015 (DOG do 16 de novembro de 2015)/171/2016

DESCRITOR	Aproximación ao concepto de patrimonio musical, delimitando o marco legal ao que está suxeito, e coñecendo as principais institucións encargadas da súa xestión. Técnicas de conservación e catalogación do patrimonio musical. O patrimonio musical como punto de partida e de referencia da actividade musical.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Coñecementos e habilidades adquiridas do cuadrimestre anterior.
RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS	
TRANSVERSAIS	T 7, 14, 16, 17
XERAIS	X 5, 8, 18, 20, 23, 25, 27
ESPECÍFICAS	EM 2, 4, 5, 6, 7

3. Obxectivos

DESCRIPCIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Estudar o concepto de patrimonio musical, delimitando o marco legal ao que está suxeito.	T 17, X 25, 27, EM 6
2. Coñecer as principais institucións encargadas da xestión do patrimonio musical español.	T 17, X 18, EM 5
3. Coñecer e apreciar a historia do patrimonio musical español.	T 16, X 18, EM 2, 7
4. Valorar o patrimonio musical como punto de partida e de referencia da actividade musical.	T 16, X 18, EM 7

4. Contidos

TEMAS	DESCRITOR SUBTEMAS	SESIÓNS
Introdución ao patrimonio musical	1.1. O patrimonio musical como parte do patrimonio cultural. Patrimonio da humanidade. 1.2. Marco legal no caso español e galego.	3
Tipoloxía dos arquivos musicais españois	2.1. Arquivos públicos. - 2.2. Arquivos privados. - 2.3. Arquivos eclesiásticos.	3
O repertorio musical nas bibliotecas	3.1. Estudo das principais bibliotecas españolas.	3
Centros de documentación musical	4.1. Centros públicos. - 4.2. Centros privados.	2
Institutos de investigación	5.1. Estudo dos principais Institutos de investigación que promoven e conservan o patrimonio musical español.	2
As catedrais e as colexiatas	6.1. As catedrais españolas ao longo da historia. - 6.2. As colexiatas españolas.	2
As capelas musicais	7.1. As capelas musicais como centros de investigación. - 7.2. O caso da Capela Real.	2
Total de sesións por cuadrimestre		17

5. Metodoloxía e Planificación Docente

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRIPCIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
Clases maxistras	41	89	130
Traballos individuais do alumnado	5	40	45
Sesións de avaliación	3		3
Titorías	2		2
Total de horas por cuadrimestre			180

6. Avaliación

FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
ORDINARIA			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Con avaliación continua)			
Traballo persoal	Realizar correctamente os traballos propostos.	T16, X18, X25, EM5, 6	40%
Exame escrito	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva.	T17, X27, EM2, 7	60%
*As faltas de asistencia (3 faltas a clases de Cámara / Conxunto ou 4 faltas no resto das disciplinas) suporán a perda do dereito á avaliación continua. Cando isto aconteza, o profesor/a da disciplina actuará segundo o protocolo aprobado..			
AVALIACIÓN ORDINARIA (Convocatoria adiantada-Decembro-)			
Traballo persoal	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva.	T16, X18, X25, EM5, 6	40%
Exame escrito	Realizar correctamente os traballos propostos.	T17, X27, EM2, 7	60%
AVALIACIÓN ALTERNATIVA (*Para alumnado con perda da Avaliación continua)			
Traballo persoal	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva.	T16, X18, X25, EM5, 6	40%
Exame escrito	Realizar correctamente os traballos propostos.	T17, X27, EM2, 7	60%
EXTRAORDINARIA			
Traballo persoal	Amosar o coñecemento dos contidos da materia nunha proba escrita obxectiva.	T16, X18, X25, EM5, 6	40%
Exame escrito	Realizar correctamente os traballos propostos.	T17, X27, EM2, 7	60%
ERASMUS			
Os/as alumnos/as oficiais que participen en programas de intercambio internacional, deberán aportar unha certificación dos créditos realizados e a cualificación obtida no centro de destino. En caso contrario deberán examinarse dos contidos establecidos para esta materia igual que os restantes alumnos/as oficiais. Si os contidos cursados no centro de destino non se corresponden cos desta programación, o departamento decidirá a forma de avaliar os contidos non realizados ou non superados.			
Os/as alumnos/as estranxeiros, participantes en programas de intercambio internacional, serán avaliados igual que os alumnos/as oficiais. No caso de non realizar un curso ou semestre completo, recibirán unha avaliación informativa e unha acreditación das horas lectivas realizadas.			
7. Alumnado con necesidades educativas especiais			
DESCRIPCIÓN		CRITERIOS E PAUTAS	
No marco do establecido no Real decreto lexislativo 1/2013, do 29 de novembro, polo que se aproba o texto refundido da Lei xeral de dereitos das persoas con discapacidade e da súa inclusión social, deberánse cumprir as disposicións vixentes en materia de promoción da accesibilidade.		Aqueles que estableza a Consellería competente en materia de Educación.	
8. Bibliografía, materiais e documentos			
REFERENCIAS BÁSICAS			
Casares, Emilio, Fernández de la Cuesta, Ismael y José López Calo, ed. <i>Diccionario de la Música Española e Hispanoamericana</i> , 10 vols. Madrid: SGAE, 1999–2002.			
Fernández de la Cuesta, Ismael. "La Musicología y el Patrimonio Musical en España". <i>Nasarre</i> 9 (1993): 105-11.			
Gembero, María. "El Patrimonio Musical español y su gestión". <i>Revista de Musicología</i> 28 (2005): 135-181.			
REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS			
Asenjo Barbieri, Francisco. <i>Biografías y Documentos sobre Música y Músicos Españoles</i> (Legado Barbieri, tomo I). Madrid, Fundación Banco Exterior, 1986.			
Asenjo Barbieri, Francisco. <i>Documentos sobre Música y Músicos Españoles</i> (Legado Barbieri, Vol. 2). Madrid, Fundación Banco Exterior, 1988.			
Campillo Garrigós, Rosa. <i>La gestión y el gestor del patrimonio cultural</i> . Murcia: Editorial KR, 1998.			
Carreras, Juan José. "Repertorios catedralicios en el siglo XVIII. Tradición y cambio en Hispanoamérica y España". <i>Revista de Musicología</i> 16 (1993): 1197-1204.			
<i>Colecciones de instrumentos musicales. Recomendaciones para su gestión</i> . Madrid: Centro de Documentación de las Artes Escénicas y de la Música, 2019.			
Fernández de la Cuesta, Ismael. <i>Manuscritos y fuentes musicales en España: Edad Media</i> . Madrid: Alpuerto, 1980.			
Gembero-Ustárrroz, María e Emilio Ros-Fábregas, eds. <i>Musicología en web: patrimonio musical y humanidades digitales</i> . Edition Reichenberger, 2021.			
Gómez González, Pedro José, ed. <i>El archivo de los sonidos: la gestión de fondos musicales</i> . Salamanca: ACAL, 2008.			
Gosálvez Lara, Carlos José. <i>La edición musical española hasta 1936</i> . Madrid: AEDOM, 1995.			
Lolo, Begoña, ed. <i>Campos interdisciplinares de la Musicología, 2 vols</i> . Madrid: SEdeM, 2001.			
Plaza Navas, Miguel Angel. "Music Databases in Spain". <i>Fontes Artis Musicae</i> 43 (1999): 218-43.			
Torres Mulas, Jacinto. <i>Las publicaciones periódicas musicales en España (1812-1990)</i> . Madrid: Universidad Complutense, 1991.			
VVAA. <i>Catálogo de Las Edades del Hombre. La música en la Iglesia de Castilla y León</i> . Valladolid: Fundación Las Edades del Hombre, 1991.			
VVAA. <i>El patrimonio musical. Artículos de Patrimonio Etnológico Musical</i> . Granada: Centro de Documentación Musical de Andalucía, 2002.			
VVAA. <i>Actas del simposio: La gestión del patrimonio musical. Situación actual y perspectivas de futuro</i> . Madrid: INAEM, 2014.			

VVAA. *El patrimonio musical español de los siglos XIX y XX. Estado de la cuestión. Cuaderno de Trabajo nº 2*. Trujillo: Ed. de la Coria, Fundación Xavier de Salas, 1994.

VVAA. *Répertoire International de Litterature Musicale (RILM). Répertoire International d'Iconographie Musicale (RidIM). RISM. Normas Internacionales para la catalogación de fuentes musicales históricas*. Madrid: Arco Libros, 1996.

Páxinas Web

<http://bdh.bne.es/bnearch/Inicio.do>

<https://www.bl.uk/>

<https://cdmyd.mcu.es/mapapatrimoniomusical/>

<https://cimcim.mini.icom.museum/>

<https://funjdiaz.net/museo/>

<https://gallica.bnf.fr/>

<https://iccmu.es/>

<https://ich.unesco.org/es/>

<https://www.loc.gov/>

<https://www.march.es/es/madrid>

<https://mimo-international.com/MIMO/>

<https://minim.ac.uk/>

<https://www.musicadanza.es/es/tematicos/el-patrimonio-musical/patrimonio-inmaterial>

<https://rism.info/>